GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI
MIASTA AUGUSTÓW

REDAKCJA:
Anna Stankiewicz & Maciej Huculak

Zespół S&H Consulting:

dr Maciej Huculak
Anna Stankiewicz

Augustów, 2017

SPIS TREŚCI:

1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA 5

2. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI 8

2.1. WPROWADZENIE 8
2.2. OBSZAR ZDEGRADOWANY I REWITALIZACJI 11
2.3. CENTRUM I 15
2.3.1. Struktura przestrzenno-funkcjonalna 15
2.3.2. Problemy mieszkalnictwa 17
2.3.3. Przyczyny degradacji obszaru 18
2.3.4. Lokalne potencjały obszaru 20
2.3.5. Rekomendacje 22
2.4. KACZY DOŁEK 27
2.4.1. Struktura przestrzenno-funkcjonalna 27
2.4.2. Problemy mieszkalnictwa 27
2.4.3. Przyczyny degradacji 28
2.4.4. Lokalne potencjały obszaru 31
2.4.5. Rekomendacje 32
2.5. LIPOWIEC 36
2.5.1. Struktura przestrzenno-funkcjonalna 36
2.5.2. Problemy mieszkalnictwa 38
2.5.3. Przyczyny degradacji 39
2.5.4. Lokalne potencjały obszaru 42
2.5.5. Rekomendacje 43
2.6. KOSZARY 48
2.6.1. Struktura przestrzenno-funkcjonalna 48
2.6.2. Problemy mieszkalnictwa 49
2.6.3. Przyczyny degradacji 51
2.6.4. Lokalne potencjały obszaru 53
2.6.5. Rekomendacje 54

3. POWIĄZANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMINY 58

3.1. STRATEGIA ROZWOJU GMINY MIASTA AUGUSTÓW NA LATA 2014-2020 64
3.2. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA AUGUSTOWA 65
3.3. GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH AUGUSTOWA NA LATA 2017 – 2025 66

4. WIZJA I CELE DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH 69

4.1. WIZJA PROGRAMU REWITALIZACJI 69
4.2. CELE DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH 70
Centrum I 71
Lipowiec 75
Kaczy Dołek 79
Koszary 84

5. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH 89

5.1 PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE 89
Centrum I 90

Lipowiec ... 104
Kaczy Dołek ... 107
Koszary ... 112
Projekty realizowane na obszarze kilku podobszarów ... 117
Projekty realizowane poza obszarem rewitalizacji ... 118
5.2. CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH ... 121

6. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH ... 125

6.1. KOMPLEKSOWOŚĆ PROGRAMU ... 125
6.2. KONCENTRACJA PROGRAMU REWITALIZACJI ... 125
6.3. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROJEKTÓW/PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH ... 126
6.3.1. Komplementarność problemowa ... 126
6.3.2. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna ... 136
6.3.3. Komplementarność międzyokresowa ... 136
6.3.4. Komplementarność źródeł finansowania ... 137
6.3.5. Komplementarność przestrzenna ... 137

7. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI ... 139

8. SYSTEM WDRAŻANIA PROGRAMU ... 141

8.1. WPROWADZENIE ... 141
8.2. STRUKTURA ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI ... 142
8.2.1. Koordynator ds. rewitalizacji ... 142
8.2.2. Komitet Rewitalizacji ... 143
8.3. DZIAŁANIA INFORMACYJNE I PROMOCYJNE ... 143
8.4. KOSZTY ZARZĄDZANIA GPR ... 145
8.5. RAMOWY HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU ... 146

9. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI ... 147

10. MECHANIZMY WŁĄCZANIA INTERESARIUSZY W OPRACOWANIE PROGRAMU ... 152

11. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ... 155

11.1 STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ... 155
11.2. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ... 155
11.3. MIEJSCOWE PLAN REWITALIZACJI ... 156
11.4. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI ... 156

SPIS ILUSTRACJI: ... 157

SPIS TABEL: ... 157

SŁOWNICZEK: ... 158

1. Podstawa prawna opracowania

Gminny Program Rewitalizacji (GPR), stanowi dokument mający za zadanie zaprogramowanie całego procesu rewitalizacji wraz z określeniem wizji, celów, systemu monitoringu i ewaluacji, harmonogramu rzeczowo-finansowego i in. Gminny Program Rewitalizacji Miasta Augustów opracowano w oparciu o zapisy uchwalonej w dniu 9 października 2015 r. ustawy o rewitalizacji.

Ustawa rewitalizację definiuje jako *proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji* (art. 2 ust. 1).

Wraz z uchwaleniem ustawy, rewitalizacja stała się zadaniem własnym gminy polegającym na: *przygotowaniu, koordynowaniu i tworzeniu warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy*. Nastąpiła zatem istotna zmiana w podejściu do procesów rewitalizacji, wskazano bowiem wprost podmiot odpowiedzialny za prowadzenie tych działań, tj. gminę.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Augustów został sporządzony na podstawie ***Uchwały nr XX/171/16 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 2 marca 2016 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla miasta Augustowa***. Program został opracowany dla obszaru rewitalizacji wyznaczonego przez ***Uchwałę nr XX/170/16 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 2 marca 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji (Dz.Urz. Województwa Podlaskiego z dnia 2 marca 2016 r. Poz. 1222)***[1]. Fakt, że obszar zdegradowany i rewitalizacji składa się z czterech podobszarów rewitalizacji: Centrum I, Kaczy Dołek, Koszary oraz Lipowiec, uwzględniono w strukturze niniejszego opracowania.

Zgodnie z zapisami ustawy Gminny Program Rewitalizacji musi zawierać w szczególności:

- Szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji obejmującą analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru.
- Opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy, w tym strategią rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz strategią rozwiązywania problemów społecznych.
- Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji.
- Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk.

[1] Zmienionej *Uchwałą nr XXI/181/16 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 31 marca 2016 r. w sprawie zmiany uchwały nr XX/170/16 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 2 marca 2016 r. (Dz.Urz. Województwa Podlaskiego z dnia 7 kwietnia 2016 r. Poz. 1738)*. Zmiana ta nie dotyczyła jednak granic obszaru zdegradowanego i rewitalizacji.

- Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym, w tym:
    - Listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wraz z ich opisami zawierającymi w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia: nazwę i wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji, o ile dane te są możliwe do wskazania.
    - Charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących ww. kierunki działań.
- Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.
- Szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych.
- Opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, wskazanie kosztów tego zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu.
- System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji.
- Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 150).
- Określenie niezbędnych zmian w uchwale dotyczącej powołania Komitetu Rewitalizacji.
- Wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania.
- Wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, w tym:
    - Wskazanie zakresu niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.
    - Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany.
    - W przypadku wskazania konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37f ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – wskazanie granic obszarów, dla których plan ten będzie procedowany łącznie z procedurą scaleń i podziałów nieruchomości, a także wytyczne w zakresie ustaleń tego planu.
- Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali co najmniej 1:5000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej, a w przypadku jej braku – z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej w rozumieniu ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne.

Struktura niniejszego dokumentu odpowiada wymogom odnośnie zawartości GPR zaprezentowanym w ustawie.

2. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

2.1. Wprowadzenie

Ta część opracowania pełni z punktu widzenia programu rewitalizacji dwa zasadnicze cele:

1. Pierwszym, jest uchwycenie lokalnej specyfiki i przyczyn procesów degradacji na wyznaczonym w procesie analizy zróżnicowania wewnątrzmiejskiego[2], obszarze zdegradowanym miasta Augustowa. W przypadku identyfikacji znaczących różnic występujących na podobszarach uznanych za zdegradowane, pozwoli ona na właściwe sprofilowanie planowanego w ramach programu rewitalizacji wsparcia. To zaś pozwoli na jak najbardziej efektywne wdrożenie wsparcia tych obszarów w ramach działań rewitalizacyjnych.
2. Drugim, jest identyfikacja lokalnych potencjałów występujących na terenie podobszarów.

Cele te znajdują swoje odzwierciedlenie w strukturze tej części opracowania oraz zastosowanych w niej metodach. W tej części programu skoncentrowano się na przedstawieniu charakterystyk poszczególnych obszarów i wynikających z nich konsekwencji dla przyszłych działań rewitalizacyjnych. Nie oznacza to, że brak będzie zupełnie porównań pomiędzy tymi obszarami, od tych trudno byłoby uciec, lecz że akcent analizy położony zostanie na zrozumienie kontekstu sublokalnego[3], a więc wewnętrznych barier i potencjałów wybranych do analizy podobszarów.

W analizie posłużono się kilkoma metodami badawczymi. Były to:

1. Badania kameralne przeprowadzone w oparciu o zebrany materiał faktograficzny (dane statystyczne, informacje i dane udostępnione przez Urząd Miejski i in.).
2. Wywiady bezpośrednie (IDI) przeprowadzone wśród wybranych interesariuszy procesu rewitalizacji w mieście.
3. Pracę warsztatową przeprowadzoną z mieszkańcami obszaru zdegradowanego na jesieni 2015 r.

Obszary, które koncentrują zjawiska problemowe w skali miasta charakteryzują się podobnym poziomem natężenia tych zjawisk. Bardzo zbliżony poziom degradacji charakteryzuje trzy podobszary rewitalizacji tj. Lipowiec, Koszary oraz Kaczy Dołek. Nieznacznie niższy poziom intensywności negatywnych zjawisk zaobserwowano w jednostce Centrum I. Zasadnicze różnice pomiędzy trzema podobszarami wymienionymi jako pierwsze dotyczą w głównej mierze zróżnicowania zestawu zjawisk, które decydują o profilu procesów degradacji w każdej z jednostek. W mniejszym stopniu, dotyczą zaś poziomu intensywności zjawisk degradacji.

Obszary zidentyfikowane jako zdegradowane jednocześnie pełnią w strukturze przestrzenno-funkcjonalnej miasta ważne, lecz bardzo zróżnicowane role. Z punktu widzenia planowanych działań jest to drugi w kolejności, po charakterystyce przyczyn degradacji, istotny

[2] Tzw. audytu miejskiego.
[3] Rozumianego jako poziom wewnętrznego zróżnicowania wyznaczonych jednostek urbanistycznych.

element, który będzie różnicował zakres planowanego w ramach działań rewitalizacyjnych wsparcia.

Dla każdego z obszarów sporządzono tabelę ukazującą poziom natężenia analizowanych zjawisk kryzysowych, zawierającą informacje o wszystkich analizowanych wskaźnikach. W tym celu wyróżniono kilka zasadniczych grup (przedziałów) wartości wskaźników:

1. Czcionką pogrubioną o kolorze czerwonym z pokreśleniem wyróżniono **bardzo wysoki poziom koncentracji** analizowanych zjawisk tj. przekraczający ponad dwukrotnie poziom natężenia zjawisk dla całego miasta. Innymi słowy, poziom ten odpowiadał 200% wartości ogólnomiejskiej.
2. **Duże natężenie** negatywnego zjawiska przedstawiono czcionką pogrubioną o kolorze czerwonym. Przedział ten odpowiadał przekroczeniom wartości wskaźnika ogólnomiejskiego od o ponad 50% (tj. 150% wartości dla całego miasta), do 100% (tj. 200% wartości dla całego miasta).
3. Najniższy poziom natężenia zjawisk odpowiadający stanowi kryzysowemu oznaczono czcionką koloru czerwonego bez pogrubienia. Odpowiadał za zauważalny poziom natężenia analizowanego zjawiska. Przedział ten obejmował wartości powyżej 125% wartości dla całego miasta nieprzekraczające jednak 150% tej wartości.
4. Ponadprzeciętne natężenie problemu mieszczące się w przedziale do 125% wartości dla miasta uznano za niewystarczające do stwierdzenia kryzysu w danej jednostce. Dlatego też zrezygnowano z wyróżniania tej grupy w jakikolwiek sposób.
5. Natężenie problemu poniżej wartości dla miasta tj. mniejsze niż 100% wartości dla miasta, zaznaczono kolorem niebieskim.

Układ ten podlegał pewnym modyfikacjom w zależności od rozkładu analizowanych zmiennych. W trzech przypadkach, ze względu na charakterystykę zmiennych, zastosowano inne wartości graniczne dla przedziałów wartości wskaźników. Są to:

1. Udział liczby zabytków w ogóle zabytkowego zasobu na terenie miasta. Ze względu na brak możliwości normalizacji wskaźnika przedziały wskaźnika odpowiadające poszczególnym klasom natężenia zjawiska przyjęto na podstawie analizy rozkładu wartości:

- **(20%-30%>.**
- **(10%-20%>.**
- (5%-10%>.
- (2%-5%>.
- (0%-2%>.

2. Wskaźnik absencji wyborczej. W tym przypadku, klasy wyznaczono na podstawie analizy rozkładu wartości W rezultacie otrzymano następujące przedziały:

- **(105%-109%>.**
- **(102%-105%>.**
- (100%-102%>.
- (95%-100%>.

- (90%-95%>.

3. Udział w ogóle zaległości czynszowych w zasobie komunalnym. W tym przypadku, podobnie jak w pkt.1. Ze względu na brak możliwości normalizacji wskaźnika przedziały wskaźnika odpowiadające poszczególnym klasom natężenia zjawiska przyjęto na podstawie analizy rozkładu wartości::

- **powyżej 25%,**
- **(15%-25%>.**
- (5%-15%>.
- (1%-5%>.
- (0%-1%>.

W celu uporządkowania toku analizy obliczono wskaźniki syntetyczne dla części analizowanych zjawisk. Wskaźniki te skonstruowano jako średnie arytmetyczne znormalizowanych wskaźników cząstkowych.

2.2. Obszar zdegradowany i rewitalizacji

W wyniku wielokryterialnej analizy porównawczej przeprowadzonej w ramach opracowania pn. *Diagnozy i analizy w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji w Mieście Augustów* określono granice obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, spełniające wymogi zarówno *Ustawy o rewitalizacji*, jak również *Wytycznych* Ministra Rozwoju. Podstawą do spełnienia przez dany obszar kryteriów obszaru zdegradowanego jest występowanie kryzysu w obrębie zjawisk społecznych. Tak wysoki stan koncentracji negatywnych zjawisk społecznych stwierdzono w czterech jednostkach referencyjnych (urbanistycznych) na terenie miasta. Były to:

- **Lipowiec.**
- **Koszary.**
- **Kaczy Dołek.**
- **Centrum I.**

Występowanie kryzysu w zakresie zjawisk społecznych jest warunkiem koniecznym, ale niewystarczającym, do uzyskania przez dany obszar statusu obszaru zdegradowanego. Innymi słowy, obszar o wysokiej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych musi spełniać także inne warunki.

Pierwszym jest współwystępowanie na nim negatywnych zjawisk z przynajmniej jednej grupy zjawisk tj.: gospodarczych, środowiskowych, technicznych lub przestrzenno-funkcjonalnych. Przeprowadzone analizy dotyczące wymienionych grup zjawisk potwierdziły ich współwystępowanie w co najmniej jednej grupie zjawisk we wszystkich czterech jednostkach urbanistycznych, na obszarze których zidentyfikowano występowanie kryzysu w sferze społecznej.

Intensywność występowania procesów degradacji we wszystkich grupach zjawisk przedstawia Rysunek 2.2.1 oraz Tabela 2.2.1. W poszczególnych jednostkach o możliwości uznania ich za obszar zdegradowany zadecydowały następujące grupy zjawisk:

- **Lipowiec – negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne.**
- **Koszary – negatywne zjawiska środowiskowe i techniczne.**
- **Kaczy Dołek – negatywne zjawiska gospodarcze i techniczne.**
- **Centrum I – negatywne zjawiska techniczne.**

Negatywne zjawiska o charakterze technicznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym lub środowiskowym zidentyfikowano również w innych jednostkach, niemniej jednak nie występowały one razem ze stanem kryzysowym w zakresie zjawisk społecznych.

W konsekwencji opisanego powyżej rozkładu wewnątrzmiejskiego negatywnych zjawisk, za obszar zdegradowany uznano wszystkie cztery jednostki urbanistyczne, w których występowała wysoka koncentracja negatywnych zjawisk społecznych tj. Lipowiec, Koszary, Kaczy Dołek oraz Centrum I. Ze względu na fakt, że jednostki kryzysowe nie posiadały ze sobą wspólnych granic przyjęto, że każda z nich jest odrębnym podobszarem obszaru zdegradowanego

miasta. Za podziałem takim przemawiał również zróżnicowany charakter zidentyfikowanych procesów degradacji zarówno w sferze zjawisk społecznych, jak i pozostałych grupach.

Wszystkie cztery podobszary pełniły istotne funkcje z punktu widzenia ich roli w strukturze przestrzenno-funkcjonalnej miasta. Były one następujące:

- Ponadlokalne funkcje administracyjne, handlowe i komunikacyjne (Centrum I).
- Funkcje gospodarcze (Koszary).
- Funkcje mieszkaniowe (Kaczy Dołek, Lipowiec).

Dlatego też, przyjęto że wszystkie cztery podobszary będą stanowić obszar rewitalizacji Gminy Miasta Augustów.

Tak wyznaczony obszar zdegradowany był zamieszkany przez **4,7 tys., mieszkańców**, co odpowiadało **13,9% ludności całego miasta**. Obszar ten zajmuje powierzchnię **209,7 ha**, co z kolei odpowiadało **2,5% terenu całej gminy**.

Łącznie obszar rewitalizacji spełnia zatem warunki:

- Udziału w liczbie ludności – nie więcej niż 30%.
- Udziału w ogóle powierzchni gminy – nie więcej niż 20%.

Tabela 2.2.1. Zjawiska kryzysowe w Augustowie.

L.p.	Nazwa jednostki	Ludność		Powierzchnia		Sfery objęte kryzysem				
		Liczba	[%]	[ha]	[%]	Społeczna	Gospodarcza	Środowiskowa	Przestrzenno-funkcjonalna	Techniczna
1	**Kaczy Dołek**	**1324**	**3,9**	**30,3**	**0,4**	**+**	**+**	**-**	**-**	**+**
2	**Koszary**	**961**	**2,8**	**74,8**	**0,9**	**+**	**-**	**+**	**-**	**+**
3	**Lipowiec**	**1131**	**3,3**	**69,6**	**0,8**	**+**	**-**	**-**	**+**	**+**
4	**Centrum I**	**1324**	**3,9**	**35,1**	**0,4**	**+**	**-**	**-**	**-**	**+**
Obszar zdegradowany i rewitalizacji		**4740**	**13,9**	**209,7**	**2,5**	**-**				
5	Baraki	1493	4,4	47,1	0,6	-	-	-	-	+
6	Borki I	2242	6,6	64,3	0,8	-	-	-	-	-
7	Borki II	2718	7,9	96,7	1,2	-	-	-	-	-
8	Centrum II	912	2,7	24,7	0,3	-	-	-	-	-
9	Glinki	1417	4,1	132,8	1,6	-	-	-	-	-
10	Nadleśnictwo	252	0,7	36,5	0,4	-	-	-	-	-
11	Sajenek	66	0,2	112	1,3	-	-	-	+	-
12	Studzieniczna	111	0,3	46,9	0,6	-	-	-	+	-
13	Sucharskiego	1932	5,6	12,6	0,2	-	-	-	-	+
14	Ślepsk	191	0,6	190,3	2,3	-	-	+	-	-
15	Śródmieście I	3231	9,4	13,6	0,2	-	-	+	-	-
16	Śródmieście II	1917	5,6	15,3	0,2	-	-	+	-	-
17	Śródmieście III	1019	3	9,2	0,1	-	-	-	-	+
18	Śródmieście IV	2474	7,2	14,2	0,2	-	+	-	-	-
19	Wojciech	60	0,2	23,7	0,3	-	-	-	+	-
20	Wójtowskie Włóki	259	0,8	1760,6	21,2	-	-	+	+	-
21	Wybickiego	380	1,1	16,7	0,2	-	-	-	-	+
22	Wypusty I	1325	3,9	60,9	0,7	-	-	+	-	-
23	Wypusty II	855	2,5	64,7	0,8	-	-	-	-	-
24	Zarzecze	1854	5,4	81,6	1	-	-	-	-	+
Augustów		**29480**	**100**	**8092,7**	**100**					

Źródło: opracowanie własne.

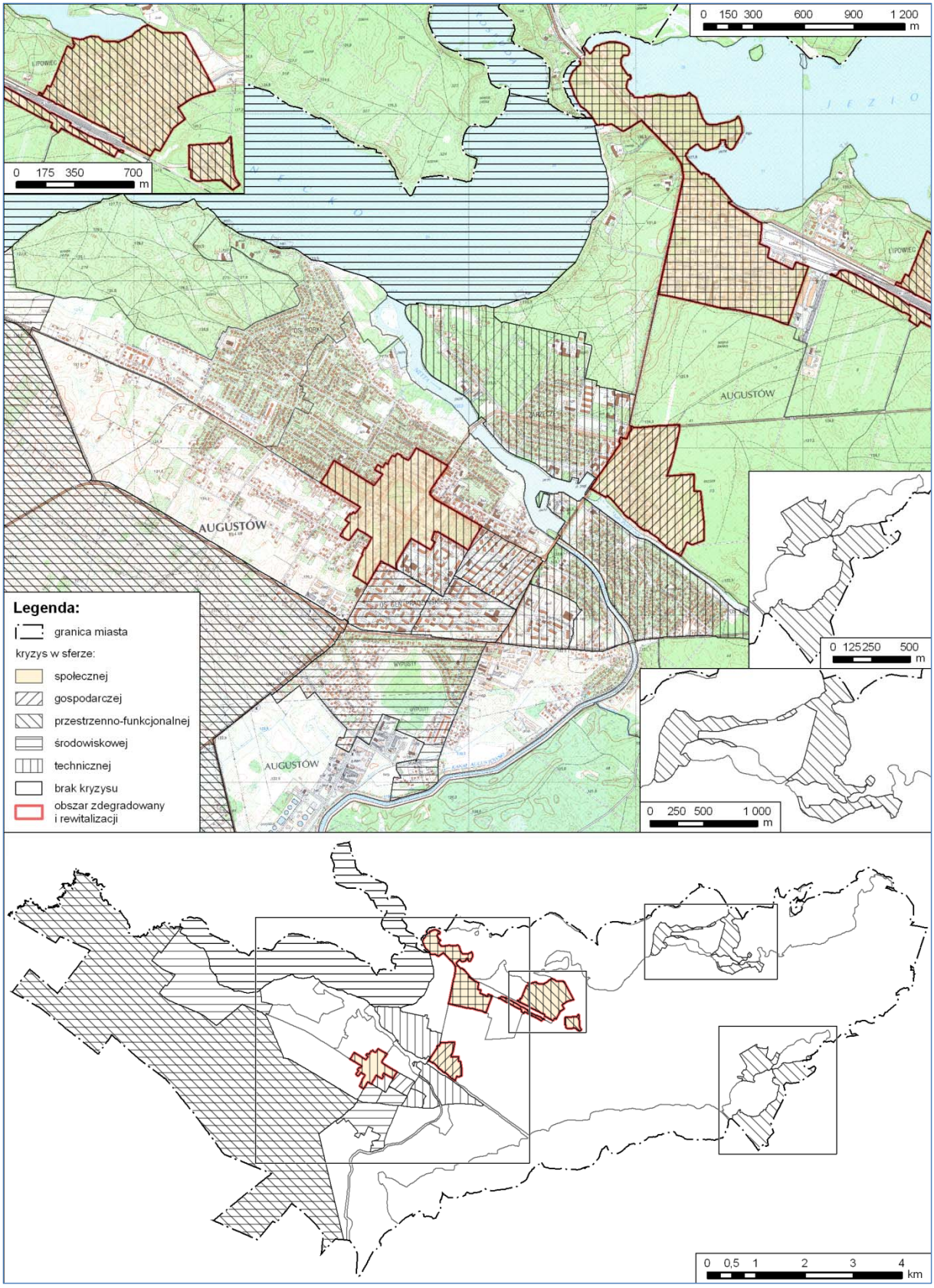

Rysunek 2.2.1. Obszar zdegradowany i rewitalizacji w Augustowie.

Źródło: opracowanie własne.

2.3. Centrum I

2.3.1. Struktura przestrzenno-funkcjonalna

Obszar ścisłego centrum miasta, oznaczony jako jednostka Centrum I, skupia szereg najistotniejszych dla całego miasta funkcji. Gros obszaru stanowią tereny budownictwa mieszkaniowego. Zajmują one blisko 15,6 ha powierzchni podobszaru, co stanowi 45%. Drugim, pod względem udziału w powierzchni ogółem, typem obszarów są drogi, co w pewnym stopniu oddaje znaczenie obszaru z punktu widzenia układu komunikacyjnego miasta. Centrum miasta pełni ważne funkcje tranzytowe z punktu widzenia ruchu wewnętrznego w mieście. Tutaj znajdują się również główne przystanki autobusów obsługujących ruch regionalny i ponadregionalny. Ważnym z tego punktu widzenia elementem jest dworzec autobusowy zlokalizowany pomiędzy Rynkiem Zygmunta Augusta i ul. Żabią. Aktualny stan jego zagospodarowania jak również umiarkowany stopień wykorzystania, który wynika z korzystania przez część przewoźników z przystanków ZKM w różnych punktach miasta[4], należy uznać za sytuację nieoptymalną.

Na ponad 15% powierzchni obszaru składają się tereny związane z lokalnym handlem (targowisko miejskie) oraz funkcjami religijnymi (bazylika mniejsza p.w. Najświętszego Serca Jezusowego). Centrum I pełni także ważną rolę z punktu widzenia handlu detalicznego. Zarówno wokół Rynku jak i wzdłuż głównych ulic z niego wychodzących zlokalizowana jest znaczna część sklepów o zróżnicowanym profilu. Oprócz pojedynczych sklepów znajdują się tutaj też budynki o charakterze domów handlowych np. Rynek Zygmunta Augusta 34 (Delikatesy Gama) oraz 27 (AWA). W granicach podobszaru znajduje się także dyskont niemieckiej sieci Lidl[5]. Część obszaru przypada na tereny rekreacyjne związane z parkiem miejskim zlokalizowanym w miejscu historycznego rynku miasta. Zarówno jego aktualny stan, jak i lokalizację należy ocenić bardzo pozytywnie. Stanowi on często wykorzystywaną przestrzeń rekreacyjną zarówno dla mieszkańców miasta jak i turystów.

Z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych istotny potencjał stanowi stosunkowo duży teren po dawnej mleczarni firmy Mlekpol, który nie jest aktualnie wykorzystywany na potrzeby produkcji przemysłowej. Zmiana funkcji tego terenu powinna zostać przeprowadzona w taki sposób, aby stała się jednym z ważnych elementów procesów rewitalizacji obszaru całego centrum miasta.

[4] M.in. Voyager – przystanek przy Augustowskim Centrum Edukacyjnym (ACE), Polski Bus i Żak Express – przystanek przy Kompleksie hotelowym „Logos" (dawniej Dom Nauczyciela), Eurolines – parking przy ulicy Kościelnej. Żak Express korzysta ponadto z przystanku przy ul. Wojska Polskiego (Kaufland).

[5] W bezpośrednim otoczeniu jednostki, przy ul. Kopernika 4 zlokalizowany jest inny supermarket, należący do sieci Stokrotka.

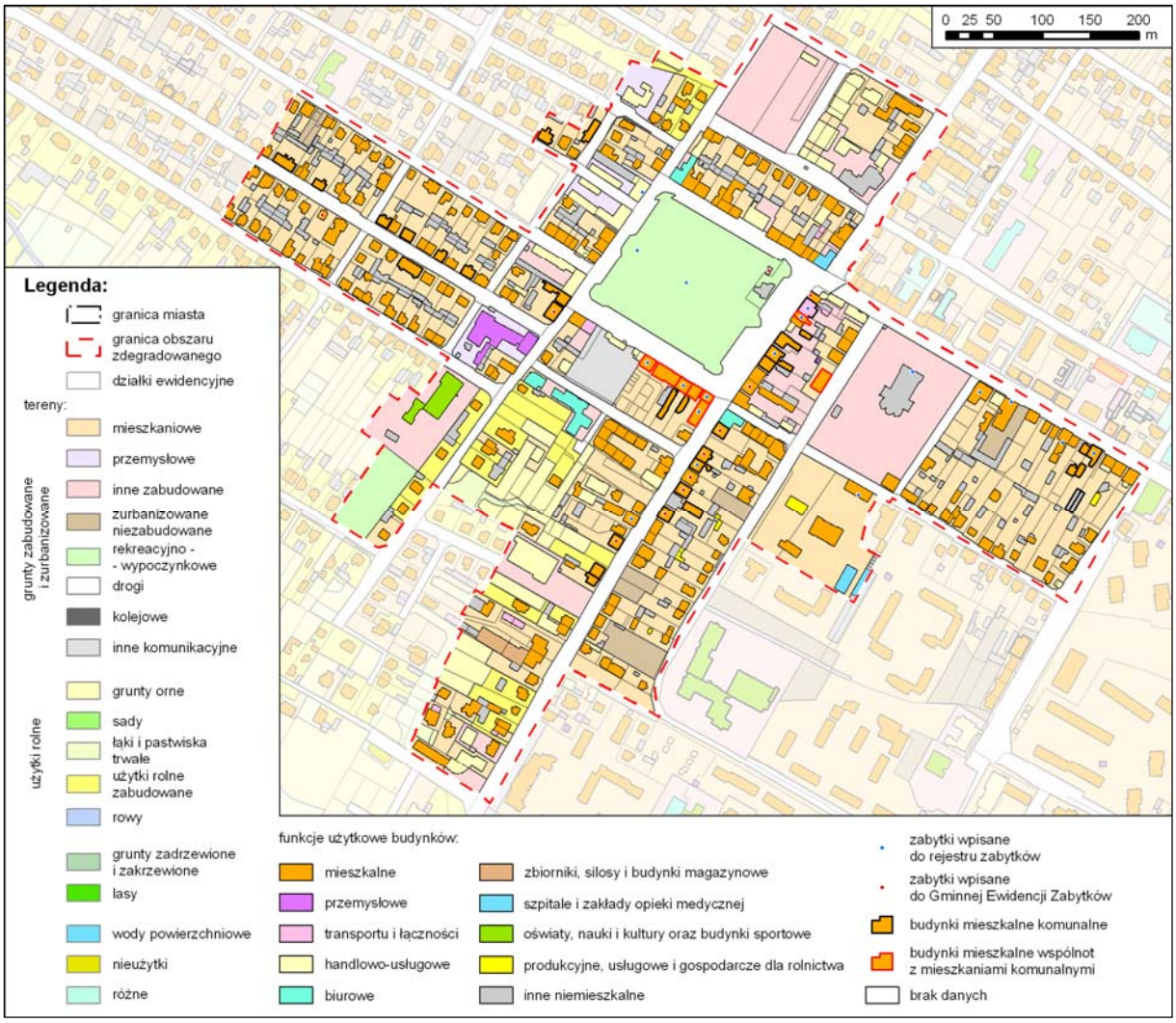

Rysunek 2.3.1. Użytkowanie terenu podobszaru rewitalizacji Centrum I.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Ewidencji Gruntów i Budynków (EGiB).

Obszar Centrum I, z punktu widzenia aktualnego stanu zagospodarowania terenu, jako całość nie stanowi obszaru dotkniętego w poważnym stopniu procesami degradacji tkanki techniczno-przestrzennej. Część obszarów i obiektów w nim zlokalizowanych wymaga jednak podjęcia pewnych działań, wykraczających poza zwykłe działania polegające na estetyzacji przestrzeni lub budynków. Do takich, w szczególności należy zaliczyć:

1. Dworzec autobusowy (PKS). Ze względu na pełnioną funkcję, jest to teren z którego korzysta relatywnie duża grupa osób. Aktualny stan wiat, platform przystankowych, miejsc oczekiwania na autobusy, w tym m.in. w zakresie przystosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych, pozostawia wiele do życzenia.
2. Zabudowania po b. mleczarni. Obszar ten stanowi ostatni duży, nieużywany teren w ścisłym centrum miasta. Potencjał związany z przygotowaniem terenu pod wprowadzenie na niego nowych funkcji należy określić jako duży. Ze względu na swoje centralne położenie, wybór nowych funkcji powinien zostać dokonany niezwykle starannie a towarzyszyć mu powinna szeroko zakrojona debata publiczna.

Przekształcenia wymienionych terenów nie będą należały do łatwych m.in. ze względu na prywatny charakter ich własności. Ze względu na ich położenie i znaczenie w strukturze podobszaru Centrum I, Urząd Miasta winien podjąć dialog z aktualnymi właścicielami w celu optymalizacji przyszłego zagospodarowania tych obszarów.

Szerszym zagadnieniem, dość powszechnie występującym na obszarze Centrum I, jest niedostosowanie znaczącej części placówek handlowo-usługowych do potrzeb osób niepełnosprawnych, starszych czy rodziców z małymi dziećmi. Wynika to w pewnym stopniu z bardzo specyficznej zabudowy wokół rynku, której cechą charakterystyczną są lokale usługowe znajdujące się na wysokim parterze, do których prowadzi na ogół kilka stopni. Problem gorszej dostępności obiektów dla tej samej grupy osób dotyczy także części budynków, w których zlokalizowane są różnego rodzaju instytucje i urzędy. Kwestia ta ma znaczenie zarówno ze względu na najwyższe w skali miasta natężenie na tym obszarze osób korzystających ze wsparcia MOPS ze względu na niepełnosprawność, jak i ponadlokalnego charakteru pełnionych przez jednostkę Centrum I funkcji, który sprawia, że jej użytkownikami są także osoby niepełnosprawne z terenu całego miasta, jak również powiatu.

Pomimo znacznej liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci MPEC Giga Sp. z o. o. na terenie podobszaru ponad 60% ogółu mieszkańców mieszka w budynkach niepodłączonych do sieci c.o. Dotyczy to m.in. znacznej części zasobu komunalnego mieszczącego się w ciągu ul. Zygmuntowskiej.

Niezadawalający stan techniczny dotyczy części zasobu wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej, w tym komunalnej wraz z towarzyszącymi jej przestrzeniami półpublicznymi (podwórza).

2.3.2. Problemy mieszkalnictwa

Ważnym, i niedocenianym do tej pory, elementem procesów rewitalizacji w nowej perspektywie finansowej UE są kwestie związane z poprawą stanu zasobu mieszkaniowego. Dotychczasowe działania z zakresu rewitalizacji w Polsce wyraźnie pokazują, że brak interwencji w zakresie poprawy warunków mieszkaniowych na terenach objętych rewitalizacją prowadzi do wyraźnego ograniczenia efektów innych interwencji np. w przestrzenie publiczne. Dlatego też część analizy dla każdego z obszarów zdegradowanych poświęcono przedstawieniu sytuacji w zakresie wieku budynków mieszkalnych. W przypadku większości polskich miast regułą jest, że obiekty wybudowane przed rokiem 1945, w części stanowiące zasób zabytkowy, najczęściej wymagają dużych nakładów finansowych.

Najstarsza część zabudowy mieszkalnej koncentruje się w południowej pierzei Rynku Zygmunta Augusta oraz początkowej części ul. Wojska Polskiego. Jest to w przeważającej części zabudowa z końca XIX w. i początku XX w. o cennych walorach architektonicznych, które potwierdzają liczne wpisy do Gminnej Ewidencji Zabytków. Znaczną część tej zabudowy stanowią budynki komunalne lub wspólnot mieszkaniowych z lokalami komunalnymi.

Nieco młodsza zabudowa, bo z okresu międzywojennego XX w. wyraźnie skupia się we wschodniej pierzei Rynku. Część budynków mieszkalnych z tego okresu zlokalizowana jest

również w ciągu ulicy Zygmuntowskiej, z czego większość stanowią budynki z zasobu komunalnego. Pozytywnym elementem struktury zasobu mieszkaniowego obszaru jest zauważalna grupa budynków wybudowana po roku 2003. Potwierdza ona atrakcyjność obszaru

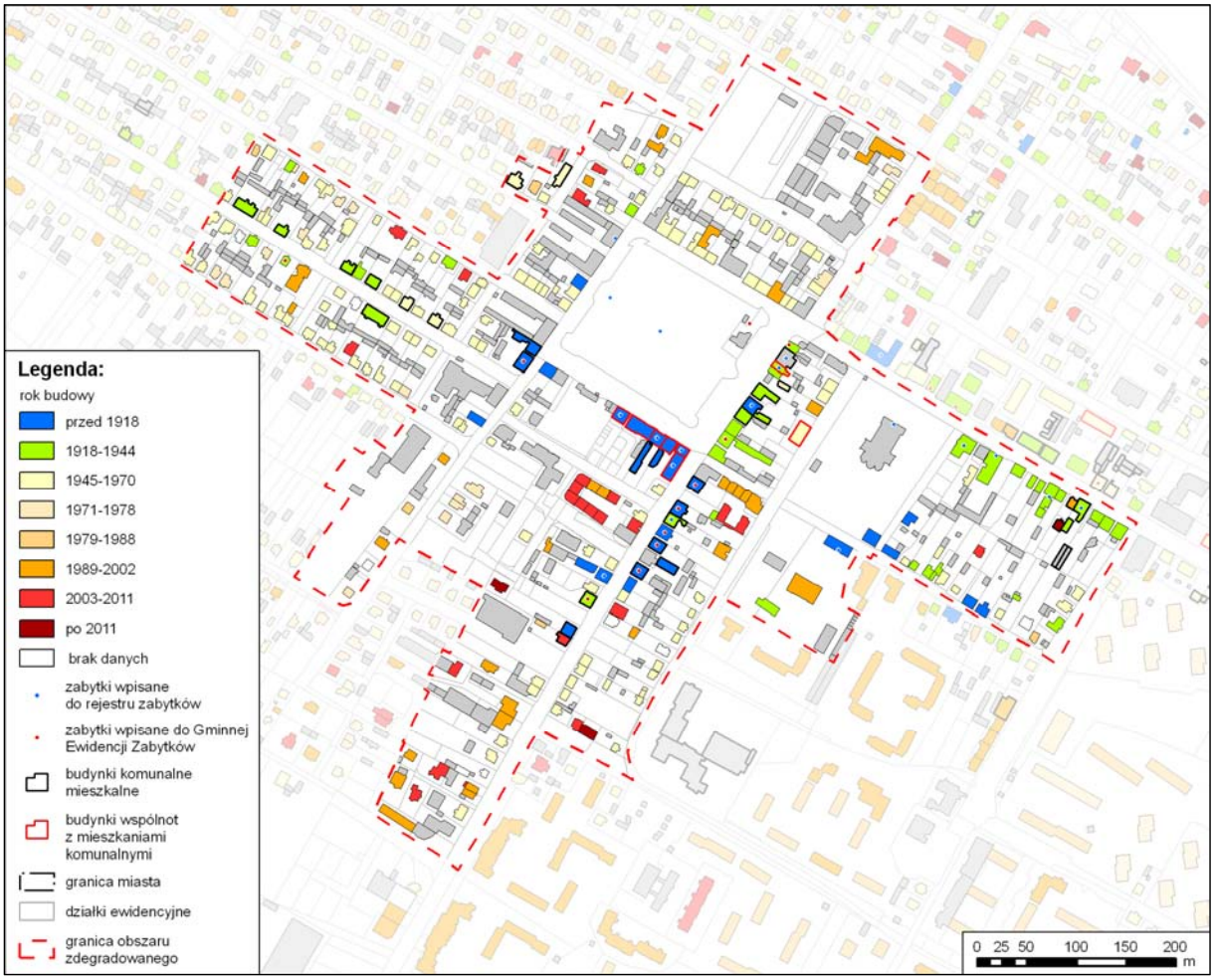

centrum miasta również z punktu widzenia mieszkalnictwa.

Rysunek 2.3.2. Wiek budynków mieszkalnych podobszaru rewitalizacji Centrum I.

Źródło: opracowanie własne na podstawie EGiB.

2.3.3. Przyczyny degradacji obszaru

Obszar Centrum I charakteryzuje się szerokim wachlarzem zjawisk kryzysowych, które obejmują swoim zasięgiem wszystkie z analizowanych grup zjawisk. Łącznie stan kryzysu zidentyfikowano w ośmiu spośród szesnastu analizowanych zjawisk (22 z 35 wskaźników cząstkowych). Z tego w grupie zjawisk o najwyższym natężeniu negatywnych zjawisk znajdowało się pięć z szesnastu analizowanych. W grupie o dużym natężeniu – trzy. Zauważalny poziom kryzysu odnotowano tylko w jednym przypadku.

W przypadku tego podobszaru na wyraźnie zarysowany kryzys w sferze społecznej nałożyły się przede wszystkim problemy o charakterze technicznym.

Sfera społeczna

Za główną koncentrację zjawisk kryzysowych odpowiada sfera społeczna. Zjawiska kryzysowe odnotowano w jej przypadku w zdecydowanej większości analizowanych problemów, bo aż w pięciu (22 z 28 wskaźników cząstkowych), z łącznej liczby ośmiu analizowanych wskaźników podstawowych/syntetycznych. Z tej grupy trzy (14 z 28 wskaźników cząstkowych) charakteryzują się najwyższym poziomem natężenia zjawisk kryzysowych tj. ponad dwukrotnie przekraczającym poziom dla całego miasta, a kolejne dwa (5 z 28 wskaźników cząstkowych) przekraczają poziom 150% tej wartości. Najniższy, zauważalny poziom kryzysu odnotowano wyłącznie na poziomie wskaźników cząstkowych cztery z nich znalazły się w przedziale 125%-150% wartości dla całego miasta.

Do zjawisk o najwyższych wartościach wskaźników należały:

- Natężenie pomocy społecznej (ogółem, z powodu ubóstwa, bezrobocia).
- Problemy związane ze stanem zdrowia, w tym niepełnosprawnością.
- Przestępczość.

Na podkreślenie zasługuje wysoki poziom intensywności negatywnych zjawisk związanych z poziomem bezpieczeństwa. Wskaźnik syntetyczny przedstawiający te problemy przekracza w przypadku Centrum I dwukrotnie wartość dla całego miasta. Wysoki poziom tego zjawiska jest bardzo charakterystyczny dla większości obszarów centrów miast oraz innych obszarów węzłowych miast, w których występują duże przepływy ludności.

Wysoki poziom natężenia negatywnych zjawisk odnotowano w zakresie dwóch grup zjawisk. Były to:

- Bezrobocie.
- Zjawiska kryzysowe w rodzinach.

Istotnym elementem silnie powiązanym z najintensywniej występującymi na terenie podobszaru zjawiskami kryzysowymi była problematyka związana z bezrobociem. Wskaźniki z nim związane osiągnęły wysoki poziom natężenia. W przypadku syntetycznego wskaźnika bezrobocia jego poziom był bardzo bliski poziomu dwukrotności dla całego miasta, do którego osiągnięcia brakowało zaledwie 6,6 punktu procentowego. Wśród osób bezrobotnych, które stanowiły wysoki odsetek mieszkańców obszaru znalazły się:

- Osoby bez kwalifikacji zawodowych.
- Osoby bez doświadczenia zawodowego.
- Kobiety, które nie wróciły do pracy po urodzeniu dziecka.
- Osoby bezrobotne samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia.

Sfera środowiskowa

Na badanym obszarze nie potwierdzono występowania problemów natury środowiskowej. Jednocześnie przeprowadzone badania jakościowe i kwerenda literaturowa sugerują możliwość potencjalnego występowania negatywnych zjawisk z zakresu niskiej emisji

oraz klimatu akustycznego. W obu przypadkach, ze względu na brak aktualnych pomiarów nie jest jednak możliwe jednoznaczne stwierdzenie występowania stanu kryzysowego.

Sfera gospodarcza

W zakresie zjawisk o charakterze gospodarczym podobszar Centrum I wyróżniał się bardzo pozytywnymi, w skali miasta, wartościami analizowanych wskaźników. Sugerowały one brak obecności na tym terenie negatywnych zjawisk w tej sferze. Dotyczyło to zarówno wskaźnika przedsiębiorczości, przeciętnego poziomu dochodów mieszkańców, czy też zaskakująco korzystnej, jak na obszar centrum miasta, struktury ekonomicznej wieku ludności.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Ze względu na centralne położenie w skali miasta oraz koncentrację na terenie podobszaru szerokiego wachlarza różnorodnych funkcji, w tym o charakterze ponadlokalnym, Centrum I charakteryzowało się bardzo dobrą dostępnością do wszystkich wybranych do analizy usług oraz przestrzeni publicznych. Odmienna sytuacja dotyczyła udziału osób mieszkających na obszarze podobszaru i niekorzystających z miejskiego ogrzewania sieciowego. Z łącznej liczby ponad 1,3 tys. mieszkańców podobszaru z tego rodzaju ogrzewania korzystało 39%. W efekcie znormalizowany wskaźnik udziału osób w budynkach niepodłączonych do sieci ciepłowniczej wyniósł 128,6% przekraczając tym samym dolny próg dla zjawisk kryzysowych.

Sfera techniczna

O możliwości zakwalifikowania podobszaru rewitalizacji Centrum I jako obszaru zdegradowanego i rewitalizacji zadecydowało występowanie zjawisk kryzysowych o charakterze technicznym. Obszar ten skupia znaczącą część najstarszego zasobu mieszkaniowego. Jednocześnie jest to teren największej w skali miasta koncentracji dziedzictwa materialno-kulturowego, z którego znacząca liczba przypada na obiekty mieszkalne. Dodatkowo, obszar Centrum I skupia dużą część zasobu komunalnego, w tym także lokali znajdujących się w budynkach wspólnot mieszkaniowych. W przypadku tej drugiej grupy istnieje potencjał wynikający z możliwości zaangażowania prywatnych funduszy w działania rewitalizacyjne związane z poprawą warunków mieszkaniowych. Względnie duża liczba osób (836 osób) mieszka w budynkach niekorzystających z ciepła sieciowego. Znaczący poziom natężenia osiągnął również wskaźnik obrazujący udział zaległości czynszowych na tle pozostałych jednostek referencyjnych.

2.3.4. Lokalne potencjały obszaru

Jednostka Centrum I jest, z punktu widzenia struktury przestrzenno-funkcjonalnej miasta, najważniejszą częścią wyznaczonego obszaru zdegradowanego. Skupia wiele różnorakich, w pewnej części także ponadlokalnych, funkcji takich jak:

- Obsługa ruchu pasażerskiego – dworzec PKS, przystanki obsługujące ruch ponadlokalny, przystanki MPK.
- Obsługa ruchu turystycznego – Centrum Informacji Turystycznej, gastronomia, miejsca noclegowe.
- Specjalistyczne usługi dla biznesu oraz ludności, w tym:

  - Usługi finansowe.
  - Usługi ubezpieczeniowe.
- Obsługa rynku nieruchomości.
- Handel detaliczny – m.in. targowisko miejskie, sklepy detaliczne.
- Funkcje kulturalne – MDK (Miejski Dom Kultury), tzw. „Stumetrówa"(wschodnia pierzeja Rynku Zygmunta Augusta) – miejsce wystaw, koncertów i innych wydarzeń kulturalnych.
- Funkcje związane z działalnością instytucji publicznych – MOPS, Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej, Poczta Polska.
- Funkcje rekreacyjne związane z cennym przyrodniczo parkiem miejskim (pomniki przyrody).

Ze względu na swoje centralne położenie w mieście jednostkę Centrum I cechuje bardzo dobra dostępność dla większości mieszkańców miasta. Na obszarze podobszaru swoje siedziby posiada znacząca liczba aktywnych organizacji pozarządowych. Centrum I koncentruje najwięcej spośród wszystkich analizowanych jednostek, bo aż 29 obiektów objętych ochroną konserwatorską. Ochronie na terenie obszaru podlega również dobrze zachowany, zabytkowy układ urbanistyczny.

Na podkreślenie zasługuje bliskie optymalnemu, z funkcjonalnego punktu widzenia, urządzenie głównej przestrzeni publicznej w mieście tj. Rynku Zygmunta Augusta. Połączenie terenu zielonego (park miejski) z terenem placu na wschodniej pierzei rynku (tzw. „Stumetrówa") pozwala zarówno na organizację plenerowych wydarzeń kulturalnych (np. koncerty, wystawy, przedstawienia itp.), edukacyjnych i in.; jak również realizację funkcji rekreacyjnych i wypoczynkowych. Przestrzeń ta bardzo dobrze nadaje się na potrzeby różnych form aktywizacji i integracji mieszkańców. Uporządkowania wymaga jednak jej północno-wschodnia część z drewnianymi budkami tzw. ogródka Park Pubu, nieoptymalnie wykorzystywanym budynkiem Centrum Informacji Turystycznej i parkingiem funkcjonującym za wymienionymi. Rekompozycja przestrzenna i funkcjonalna tej części Rynku Zygmunta Augusta powinna zostać przeprowadzona wspólnie z mieszkańcami przy maksymalnym zaangażowaniu zaawansowanych form partycypacji społecznej.

Na analizowanym obszarze znajdują się obiekty kubaturowe, których właściwe zagospodarowanie może stanowić ważny impuls rozwojowy nie tylko dla samego centrum, ale także dla całego miasta. Zauważalny potencjał wiąże się z:

- Terenem poprzemysłowym nieczynnej mleczarni przy ul. Szkolnej.
- Ekstensywnie wykorzystywanych budynkach przy ul. Łaziennej.
- Obszarem dworca PKS.
- Zdegradowanym terenem przy SP 2 (ul. Rajgrodzka).
- Budynkiem przy ul. Łaziennej 6.

Ważnymi atutami obszaru są ponadto:

- Nietypowa, jak na obszar centrum miasta, względnie młoda struktura wieku mieszkańców.
- Względnie dobry poziom edukacji dzieci i młodzieży.
- Ponadprzeciętny poziom kapitału społecznego (aktywności obywatelskiej).
- Niski udział osób z problemami alkoholowymi.

2.3.5. Rekomendacje

W procesach degradacji obszaru Centrum I dominują dwie spośród pięciu analizowanych sfer. Są to sfera społeczna oraz techniczna. Jest to efektem nakładania się na siebie szeregu problemów związanych z:

1. Względnie dużą grupą osób będących klientami MOPS i podlegającymi wsparciu ze względu na cały szereg powodów.
2. Zabytkową zabudową wymagającą modernizacji, w tym także pełniącą funkcje mieszkaniowe.
3. Występowaniem terenów:
    a. Poprzemysłowych (b. mleczarnia),
    b. Silnie zdekapitalizowanych (obszar dworca PKS).

Powoduje to, że profil działań planowanych w ramach wsparcia obszaru działań powinien uwzględniać m.in. następujące cele:

1. Aktywizację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem:
    a. Osób niepełnosprawnych.
    b. Osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej.
    c. Rodziców samotnie wychowujących dzieci.
    d. Bezrobotnych kobiet, które nie podjęły pracy po urodzeniu dziecka.
    e. Dzieci i młodzieży.

Działania aktywizacyjne powinny być prowadzone z wykorzystaniem istniejącego zasobu publicznego możliwego do adaptacji i modernizacji np. MDK, SP2 i in.

1. Poprawę warunków mieszkaniowych w najstarszej, zabytkowej części zasobu.
2. Likwidację barier architektonicznych utrudniających korzystanie z obszaru osobom o ograniczonych możliwościach ruchowych (niepełnosprawni, osoby starsze itd.).
3. Poprawę poziomu bezpieczeństwa w ścisłym centrum miasta.

Funkcje uzupełniające powinny pełnić większe inwestycje infrastrukturalne, związane z obszarami:

1. Dworca autobusowego (modernizacja, wprowadzenie nowych funkcji np. handlowych).
2. Terenu poprzemysłowego b. mleczarni („wyzerowanie” terenu i wprowadzenie nowych funkcji).

W obu przypadkach planowane działania powinny zostać przeprowadzone przy maksymalnym uwzględnieniu zaangażowania kapitału prywatnego i jednoczesnym starannym zaplanowaniu nowych funkcji obszarów.

Tabela 2.3.1. Przyczyny degradacji podobszaru rewitalizacji Centrum I.

Wskaźnik		Wartość wskaźnika	Wartość wskaźnika dla miasta	% wartości dla miasta		Grupy zjawisk (wymiary / sfery analizy)
1 Wskaźnik syntetyczny korzystania z zasiłków pomocy społecznej	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z MOPS na 1 tys. mieszkańców.	83,8	35,3	237,4	270,1	Zjawiska społeczne
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z MOPS z powodu ubóstwa na 1 tys. mieszkańców	73,3	24,9	293,8		
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z MOPS z powodu bezrobocia na 1 tys. mieszkańców	66,5	23,8	279,1		
2 Wskaźnik syntetyczny problemów związanych ze stanem zdrowia	Liczba klientów MOPS w Augustowie korzystających z zasiłków ze względu na długotrwałą lub ciężką chorobę na 1 tys. mieszkańców	46,1	17,4	264,8	224,0	
	Liczba klientów MOPS w Augustowie korzystających z zasiłków ze względu na niepełnosprawność na 1 tys. mieszkańców.	15,1	5,2	291,6		
	Liczba osób korzystających z zasiłków pielęgnacyjnych na 1 tys. mieszkańców	28,7	24,9	115,6		
3 Wskaźnik syntetyczny kryzysu w rodzinach	Liczba niebieskich kart na 1 tys. mieszkańców	2,3	3,0	76,2	175,2	
	Liczba osób otrzymujących świadczenia alimentacyjne na 1 tys. mieszkańców	11,1	7,5	148,4		
	Liczba osób otrzymujących zasiłek z MOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1 tys. mieszkańców	12,8	4,2	305,7		
	Liczba dzieci w pieczy zastępczej oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych według obszaru pochodzenia na 1 tys. mieszkańców	3,3	2,5	134,4		
	Liczba osób bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia na 1 tys. mieszkańców	21,2	10,0	211,3		
4 Wskaźnik syntetyczny problemów związanych z bezrobociem	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	15,6	10,1	155,1	193,4	
	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym na 100 osób bezrobotnych	71,4	52,7	135,6		
	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	5,8	3,2	182,3		
	Liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	6,0	2,5	236,9		
	Liczba osób bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	4,1	2,1	200,6		
	Liczba osób bezrobotnych do 25 roku życia na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	2,1	1,2	170,7		
	Liczba bezrobotnych kobiet, które nie wróciły do pracy po urodzeniu dziecka na 1 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym	34,1	11,6	292,7		
	Udział długotrwale bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym	11,3	6,5	173,6		
5 Wskaźnik syntetyczny problemów	Liczba przestępstw na 1 tys. mieszkańców	13,6	7,0	195,0	210,9	
	Liczba przestępstw kryminalnych na 1 tys. mieszkańców	13,2	6,6	200,4		

związanych z bezpieczeństwem	**Liczba przestępstw przeciwko mieniu na 1 tys. mieszkańców**	**6,8**	3,1	**216,4**		
	Liczba wykroczeń przeciwko przepisom ustawy o wychowaniu w trzeźwości (Art. 43' ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości) zakończonych przyjęciem mandatu na 1 tys. mieszkańców	**20,7**	10,1	**204,2**		
	Liczba wykroczeń ogółem zakończonych przyjęciem mandatu, bez wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji (Art. 84 – 103a Kodeksu Wykroczeń) na 1 tys. mieszkańców	**48,9**	20,5	**238,5**		
6 Wskaźnik syntetyczny aktywności obywatelskiej	Absencja wyborcza w I turze Wyborów Prezydenta RP 2015 w %	53,3	53,1	100,3	99,2	
	Absencja wyborcza w Wyborach samorządowych 2014 – I turze wyborów Burmistrza w %	52,0	53,0	98,2		
7. Średnia roczna liczba wniosków skierowanych w latach 2010-2014 do MKRPA w Augustowie na 1 tys. mieszkańców		5,5	6,3		88,1	
8 Wskaźnik syntetyczny problemów edukacyjnych dzieci i młodzieży	Średni wynik egzaminu państwowego w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2013/2014 w %.	68,1	66,5	102,4	101,2	
	Średni wynik egzaminu państwowego w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2013/2014 w %.- wskaźnik odwrócony	-	-	97,6		
	Liczba uczniów drugorocznych w szkołach podstawowych i gimnazjach w latach szkolnych 2011/2012-2013/2014 na 1 tys. dzieci i młodzieży w wieku 7-15 lat	3,1	3,0	104,8		
9 Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności		15,5	19,5		79,6	Zjawiska gospodarcze
10 Liczba firm zarejestrowanych w REGON na 1 tys. mieszkańców	**Liczba firm zarejestrowanych w REGON na 1 tys. mieszkańców**	**33,1**	11,2		**295,1**	
	Liczba firm zarejestrowanych w REGON na 1 tys. mieszkańców – wskaźnik odwrócony				33,9	
11 Wartość podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) w zł na 1 podatnika	Wartość podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) w zł na 1 podatnika	2372,4	2386,7		99,4	
	Wartość podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) w zł na 1 podatnika – wskaźnik odwrócony		-		100,6	
12 Udział liczby osób mieszkających w budynkach niepodłączonych do miejskiej sieci ciepłowniczej w ludności ogółem		63,1	49,1		128,6	Zjawiska przestrzenno-funkcjonalne
13 Wskaźnik syntetyczny dostępności do wybranych do usług i przestrzeni	Dostępność do przystanków komunikacji miejskiej	118	252	46,7	38,6	
	Dostępność do usług finansowych	-	-	24,0		
	Dostępność do usług związanych z ochroną zdrowia	-	-	36,4		
	Dostępność do urządzonych przestrzeni publicznych	174	565	30,8		
	Dostępność do przedszkoli	211	415	50,8		
	Dostępność placówek kultury	253	640	39,6		
	Dostępność placówek pocztowych	300	718	41,7		
14 Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1945 w ogóle budynków mieszkalnych		**25,7**	8,9		**289,9**	**Zjawiska techniczne**
15 Potencjał dziedzictwa materialnego – udział jednostek w ogóle obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków		**29**	-		**27,4**	
16 Udział w zaległościach w opłatach czynszowych w lokalach komunalnych			-		**18,2**	

Źródło: opracowanie własne.

Legenda:

Bardzo duże natężenie problemu
Duże natężenie problemu
Zauważalne natężenie problemu
Ponadprzeciętne natężenie problemu nieprzekraczające 125% wartości dla miasta
Natężenie problemu poniżej wartości dla miasta

Zjawiska techniczne – grupy zjawisk, w których zidentyfikowano stan kryzysowy

Wskaźnik odwrócony – matematyczna odwrotność wskaźnika znormalizowanego, dotyczy wskaźników pełniących rolę destymulant z punktu widzenia procesów degradacji.

2.4. Kaczy Dołek

2.4.1. Struktura przestrzenno-funkcjonalna

W strukturze użytkowania podobszaru Kaczy Dołek dominują użytki rolne. Dzieje się tak ze względu na duży obszar we wschodniej części podobszaru zajmowany przez ogródki działkowe. Drugim typem terenów pod względem zajmowanej powierzchni są tereny budownictwa mieszkaniowego z udziałem na poziomie 17,5%. Koncentrują się one w:

1. Zachodniej części obszaru, który stanowi zespół 3-4 kondygnacyjnych budynków wielorodzinnych,
2. Centralnej i południowo-wschodniej części podobszaru położonej w bezpośredniej bliskości Kanału Bystrego, gdzie skoncentrowana jest zabudowa jednorodzinna.

Część terenów jednorodzinnej zabudowy mieszkaniowej została zaklasyfikowana jako tereny rolne zabudowane (8,3%). Zabudowie typu jednorodzinnego towarzyszą miejscami sady (2,1% powierzchni).

Kolejny wyraźnie zarysowany typ użytkowania terenu stanowią tereny przemysłowe, magazynowo-składowe i usługowe w południowej części obszaru położonej nad Kanałem Bystrym. Łącznie to blisko 16% ogółu powierzchni podobszaru. Na tym terenie znajduje się otwarty w 2015 r. dyskont spożywczy sieci Biedronka, który w zasadniczy sposób poprawił dostępność mieszkańców podobszaru do placówek handlu wielkopowierzchniowego. Średniej wielkości zakładem przemysłowym zlokalizowanym na terenie osiedla jest piekarnia. Jedną z wątpliwych, z estetycznego punktu widzenia, dominant podobszaru stanowi położony w bezpośredniej bliskości ul. 29 Listopada, nieotynkowany budynek usługowy (tzw. fregata), którego pierwsza kondygnacja jest wykorzystywana na funkcje handlowe.

Zasadniczym problemem, który jest zauważalny na terenie podobszaru w zakresie użytkowania przestrzeni jest nieoptymalne wykorzystanie przestrzeni międzyblokowych. Zarówno intensywność ich wykorzystania jak i stan istniejących elementów infrastruktury (piaskownice, ławki, mała architektura) wymaga w kontekście działań rewitalizacyjnych zasadniczej poprawy.

2.4.2. Problemy mieszkalnictwa

Gros budynków mieszkalnych Kaczego Dołka stanowią budynki wybudowane w okresie 1945-1970. Reguła ta dotyczy zarówno budynków wielo-, jak i jednorodzinnych. Pojedyncze budynki pochodzą z okresów 1918-1945 oraz sprzed 1918 r. Drugą pod względem liczebności grupę wiekową budynków reprezentuje zabudowa jednorodzinna z drugiej połowy PRL tj. lat 70-tych i 80-tych XX wieku. Pojedyncze budynki na tym obszarze zostały wybudowane po 1988 r.

Zdecydowanie pozytywnie należy ocenić korzystanie z sieci MPEC Giga Sp. z o. o. przez wszystkie budynki wielorodzinne. Jednocześnie na terenie obszaru brak jest domów jednorodzinnych korzystających z sieci miejskiej.

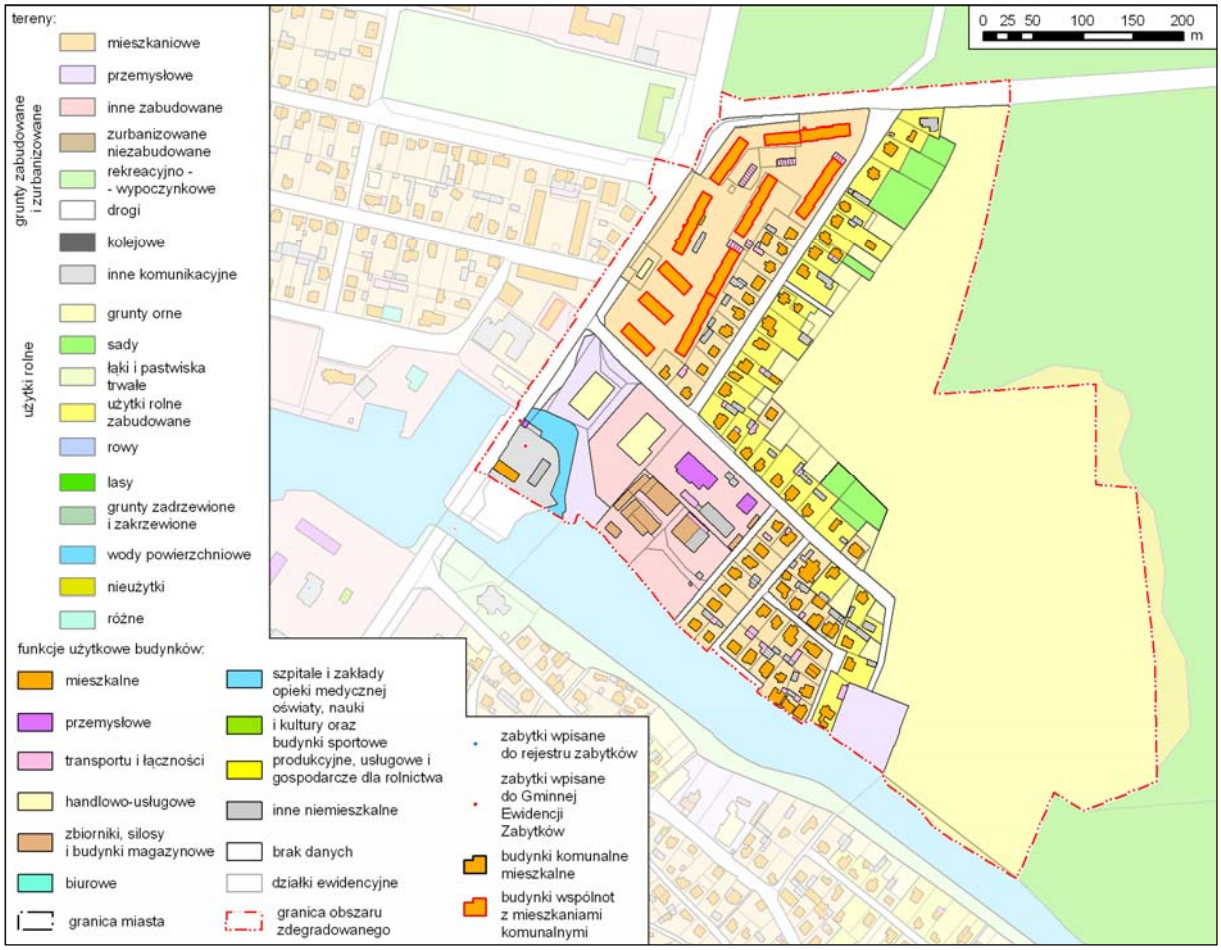

Rysunek 2.4.1. Użytkowanie terenu podobszaru rewitalizacji Kaczy Dołek.

Źródło: opracowanie własne na podstawie EGiB.

Wszystkie budynki wielorodzinne są budynkami wspólnot mieszkaniowych, w których udziały posiada miasto. Brak jest natomiast na terenie osiedla budynków komunalnych tj. w całości będących własnością miasta. Mieszkańcy budynków wielorodzinnych odpowiadają w skali miasta za największą część zaległości czynszowych, która wynosi ponad 220 tys. zł, co stanowi 30% ogółu zaległości czynszowych w lokalach komunalnych w Augustowie.

2.4.3. Przyczyny degradacji

Obszar podobszaru Kaczy Dołek wykazuje symptomy degradacji w trzech spośród pięciu analizowanych w diagnozie sfer (wymiarów). Przekroczenia wartości przyjętej za granicę stanu kryzysowego odnotowano dla 11 spośród 16 analizowanych wskaźników podstawowych (25 z 35 wskaźników cząstkowych). Poza stanem kryzysu w sferze społecznej negatywne zjawiska odnotowano również w grupie zjawisk gospodarczych oraz technicznych. W przypadku tego obszaru w ramach przeprowadzonej analizy ilościowej brak było natomiast przesłanek do stwierdzenia zjawisk kryzysowych w wymiarach: środowiskowym oraz przestrzenno-funkcjonalnym.

Rysunek 2.4.2. Wiek budynków mieszkalnych podobszaru rewitalizacji Kaczy Dołek.

Źródło: opracowanie własne na podstawie EGiB.

Sfera społeczna

O wyraźnej kumulacji na tym obszarze szeregu negatywnych zjawisk społecznych o dużej sile oraz dużym zakresie procesów degradacji świadczy fakt, że przekroczenia poziomu przyjętego za kryzysowy (tj. 125% wartości dla miasta) odnotowano we wszystkich ośmiu badanych zjawiskach (wskaźnikach podstawowych/syntetycznych). Sytuacja taka nie nastąpiła w żadnym innym spośród podobszarów rewitalizacji. Dwa spośród ośmiu wskaźników (7 z 28 cząstkowych) przekroczyły poziom odpowiadający ponad dwukrotnemu natężeniu zjawisk względem wartości dla miasta. Pięć zjawisk (9 wskaźników cząstkowych) znalazło się powyżej poziomu 150% tej wartości, nieprzekraczając jednocześnie poziomu 200%. Wskaźnik syntetyczny problemów bezrobocia, charakteryzował się z kolei poziomem bardzo bliskim następnej klasie wartości, bo wynoszącym aż 147,2%. Do grupy o tym samym poziomie natężenia zjawisk (125-150% wartości wskaźnika dla miasta) zaliczało się 6 spośród 28, analizowanych w sferze społecznej, wskaźników cząstkowych.

Najwyższy poziom intensywności zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, odpowiadający dwukrotnemu przekroczeniu wartości średniej dla miasta osiągają wskaźniki syntetyczne opisujące zjawiska takie jak:

- Poziom kapitału społecznego (aktywności obywatelskiej).

- Problemy edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Wysoki poziom kryzysu w tej samej grupie zjawisk tj. z przedziału 150%-200% wartości dla miasta, osiągnęło 5 wskaźników syntetycznych. Opisywały one następujące zjawiska kryzysowe:

1. Korzystanie z zasiłków pomocy społecznej.
2. Problemy związane ze stanem zdrowia mieszkańców.
3. Kryzys w rodzinach.
4. Problemy alkoholowe mieszkańców.
5. Problemy związane z bezpieczeństwem.

Na tle pozostałych obszarów zdegradowanych Kaczy Dołek wyróżnia się względnie niższym zakresem pomocy społecznej świadczonej przez MOPS poprzez zasiłki pieniężne. Wysoki poziom natężenia reprezentują problemy związane z nadużywaniem alkoholu. Warto podkreślić, że jednostka Kaczy Dołek obok Centrum I, jako druga spośród terenów zdegradowanych notuje co najmniej wysoki poziom problemów związanych z przestępczością.

Sfera środowiskowa

W przypadku podobszaru Kaczy Dołek nie stwierdzono występowania negatywnych zjawisk natury środowiskowej.

Sfera gospodarcza

Zjawiskom kryzysowym występującym w sferze społecznej towarzyszą bardzo wyraźne procesy degradacji w sferze gospodarczej. Zarówno wskaźnik przedsiębiorczości, jak i poziomu dochodów ludności należą do najniższych w skali całego miasta. Pierwszy z wymienionych był prawie trzykrotnie niższy niż poziom przeciętny dla całego miasta. Drugi, pozostawał na poziomie 58,5% poziomu ogólnomiejskiego. Dodatkowo, podobszar Kaczy Dołek charakteryzował się najmniej korzystną, spośród wszystkich podobszarów rewitalizacji, strukturą ekonomiczną wieku mieszkańców.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Podobszar rewitalizacji charakteryzuje się bardzo dobrą dostępnością do wszystkich badanych wybranych usług oraz przestrzeni publicznych za wyjątkiem usług związanych z kulturą. W trakcie przeprowadzonych w ramach programu warsztatów, wizji lokalnych podobszaru oraz wywiadów bezpośrednich zidentyfikowano ponadto:

- Problemy w zakresie nieoptymalnego zagospodarowania przestrzeni międzyblokowych,
- Zły stan dróg wewnętrznych,
- Problemy z gospodarką wodno-ściekową obszaru zarówno w zakresie uporządkowania odprowadzania wód opadowych, jak również złego stanu sytemu kanalizacji sanitarnej.

Sfera techniczna

W analizowanej grupie zjawisk technicznych w podobszarze Kaczy Dołek stan kryzysowy stwierdzono w przypadku wskaźnika udziału obszaru w ogólnej wartości zaległości czynszowych w komunalnym zasobie mieszkaniowym. W trakcie prac warsztatowych i pogłębionych badań obszaru stwierdzono również niezadawalający stan techniczny kilku budynków wielorodzinnych w zakresie termomodernizacji oraz stanu elewacji.

2.4.4. Lokalne potencjały obszaru

Na potencjał obszaru Kaczy Dołek składa się szereg lokalnych uwarunkowań. Są to:

1. Bardzo dobra lokalizacja szczegółowa w mieście – obszar Kaczego Dołka korzystnie położony względem:
    a. Terenów rekreacyjnych – lasy, bulwary i błonia nad Nettą, bulwary nad Kanałem Bystrym.
    b. Infrastruktury sportowej – ACE, hala sportowa przy SP 4, stadion przy ul. Partyzantów.
    c. Przystanków komunikacji miejskiej.
    d. Placówek handlu detalicznego
    e. Infrastruktury społecznej, w tym m.in.:
        i. Warsztatów Terapii Zajęciowej.
        ii. Świetlicy środowiskowej (Katolicka Służba Pomocy Dzieciom).
    f. Infrastruktury ochrony zdrowia (placówki POZ, apteki).
    g. Instytucji publicznych (Urząd Miejski, PCPR).
    h. Kościoła parafii rzymskokatolickiej.
    i. Placówek edukacyjnych, w tym m.in.:
        i. Przedszkola,
        ii. Szkoły podstawowej,
        iii. Szkoły muzycznej I stopnia,
        iv. Szkół ponadpodstawowych (ACE, II LO).
2. Korzystna, względnie młoda struktura wieku mieszkańców, z względnie niskim udziałem osób w wieku poprodukcyjnym.
3. Dość duża liczba mieszkańców, która zwiększa możliwą do osiągnięcia efektywność prowadzonych na obszarze działań.
4. Obecność aktywnych Rodzinnych Ogrodów Działkowych im. Armii Krajowej.
5. Czytelna struktura architektoniczno-urbanistyczna osiedla, stwarzająca duże możliwości z punktu widzenia jej rekompozycji funkcjonalnej.
6. Widoczna aktywność mieszkańców w zakresie uprawy i pielęgnacji przedogródków.

7. Względnie korzystny stan techniczny większości budynków składających się na wielorodzinny zasób mieszkaniowy obszaru – część obiektów po termomodernizacji i odnowie elewacji.

2.4.5. Rekomendacje

Zakres i skala procesów degradacji Kaczego Dołka wyraźnie wskazuje na zaawansowane procesy degradacji dotyczące zjawisk społecznych, gospodarczych i technicznych. Ich charakterystyka pozwala postawić przed planowanymi procesami rewitalizacji następujące kierunki działań:

1. Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem:
    a. Dzieci i młodzieży,
    b. Rodziców samotnie wychowujących dzieci,
    c. Bezrobotnych kobiet, które nie podjęły pracy po urodzeniu dziecka,
    d. Osób w podeszłym wieku.
2. Aktywizacja postaw obywatelskich oraz poprawa aktywności społecznej.
3. Poprawa sytuacji w zakresie bezpieczeństwa.
3. Zagospodarowanie przestrzeni międzyblokowych.
4. Integracja międzypokoleniowa mieszkańców i wzmacnianie lokalnej tożsamości.
5. Uporządkowanie kwestii miejsc parkingowych zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i zrównoważonej mobilności.
6. Modernizacja gospodarki wodno-ściekowej.
7. Organizacja wielofunkcyjnego miejsca spotkań dla mieszkańców pełniącego równocześnie funkcje kulturalne np. dom sąsiedzki, osiedlowy dom kultury.
8. Aktywizacja mieszkańców na rynku pracy.

Tabela 2.4.1. Przyczyny degradacji podobszaru rewitalizacji Kaczy Dołek.

Wskaźnik		Wartość wskaźnika	Wartość wskaźnika dla miasta	% wartości dla miasta		Grupy zjawisk (wymiary / sfery analizy)
1 Wskaźnik syntetyczny korzystania z zasiłków pomocy społecznej	**Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z MOPS na 1 tys. mieszkańców**	**54,4**	35,3	**154,0**	**150,6**	**Zjawiska społeczne**
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z MOPS z powodu ubóstwa na 1 tys. mieszkańców	34,7	24,9	139,4		
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z MOPS z powodu bezrobocia na 1 tys. mieszkańców	**37,8**	23,8	**158,6**		
2 Wskaźnik syntetyczny problemów związanych ze stanem zdrowia	**Klientów MOPS w Augustowie korzystających z zasiłków ze względu na długotrwałą lub ciężką chorobę na 1 tys. mieszkańców**	**34,0**	17,4	**195,3**	**160,1**	
	Klientów MOPS w Augustowie korzystających z zasiłków ze względu na niepełnosprawność na 1 tys. mieszkańców	**10,6**	5,2	**204,1**		
	Liczba osób korzystających z zasiłków pielęgnacyjnych na 1 tys. mieszkańców	20,1	24,9	80,8		
3 Wskaźnik syntetyczny kryzysu w rodzinach	Liczba niebieskich kart na 1 tys. mieszkańców	4,3	3,0	142,0	**183,5**	
	Osoby otrzymujące świadczeń alimentacyjne na 1 tys. mieszkańców	**14,4**	7,5	**192,8**		
	Osoby otrzymujących zasiłek z MOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1 tys. mieszkańców	**6,8**	4,2	**161,8**		
	Liczba dzieci w pieczy zastępczej oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych według obszaru pochodzenia na 1 tys. mieszkańców.	**5,8**	2,5	**236,4**		
	Osoby bezrobotne samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	**18,5**	10,0	**184,3**		
4 Wskaźnik syntetyczny problemów związanych z bezrobociem	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	14,3	10,1	141,6	147,2	
	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym na 100 osób bezrobotnych	69,8	52,7	132,6		
	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 1 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym	4,2	3,2	132,4		
	Liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	**4,4**	2,5	**175,0**		
	Liczba osób bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	2,7	2,1	131,9		
	Liczba osób bezrobotnych do 25 roku życia na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	**2,2**	1,2	**178,6**		
	Liczba bezrobotnych kobiet, które nie wróciły do pracy po urodzeniu dziecka na 1 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym	**20,9**	11,6	**179,5**		
	Udział długotrwale bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym	6,9	6,5	106,0		
5 Wskaźnik syntetyczny problemów	**Liczba przestępstw na 1 tys. mieszkańców**	**18,4**	7,0	**264,7**	**175,7**	
	Liczba przestępstw kryminalnych na 1 tys. mieszkańców	**16,8**	6,6	**256,3**		

związanych z bezpieczeństwem	**Liczba przestępstw przeciwko mieniu na 1 tys. mieszkańców**	**8,4**	3,1	**268,2**		
	Liczba wykroczeń przeciwko przepisom ustawy o wychowaniu w trzeźwości (Art. 43' ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości) zakończonych przyjęciem mandatu na 1 tys. mieszkańców	3,8	10,1	37,2		
	Liczba wykroczeń ogółem zakończonych przyjęciem mandatu, bez wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji (Art. 84 – 103a Kodeksu Wykroczeń) na 1 tys. mieszkańców	10,7	20,5	52,3		
6 Wskaźnik syntetyczny aktywności obywatelskiej	**Absencja wyborcza w I turze Wyborów Prezydenta RP 2015 w %.**	**57,7**	53,1	**108,6**	**106,3**	
	Absencja wyborcza w Wyborach samorządowych 2014 – I turze wyborów Burmistrza w %	**55,2**	53,0	**104,1**		
7 Średnia roczna liczba wniosków skierowanych w latach 2010-2014 do MKRPA w Augustowie na 1 tys. mieszkańców		**10,0**	6,3		**158,3**	
8 Wskaźnik syntetyczny problemów edukacyjnych dzieci i młodzieży	Średni wynik egzaminu państwowego w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2013/2014 w %	47,1	66,5	70,9	**219,3**	
	Średni wynik egzaminu państwowego w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2013/2014 w % - wskaźnik odwrócony	**-**	-	**141,1**		
	Liczba uczniów drugorocznych w szkołach podstawowych i gimnazjach w latach szkolnych 2011/2012-2013/2014 na 1 tys. dzieci i młodzieży w wieku 7-15 lat	**8,7**	3,0	**297,6**		
9 Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności		21,1	19,5		108,3	**Zjawiska gospodarcze**
10 Liczba firm zarejestrowanych w REGON na 1 tys. mieszkańców	Liczba firm zarejestrowanych w REGON na 1 tys. mieszkańców	3,9	11,2		34,4	
	Liczba firm zarejestrowanych w REGON na 1 tys. mieszkańców – wskaźnik odwrócony º	**-**	-		**291,0**	
11 Wartość podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) w zł na 1 podatnika	Wartość podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) w zł na 1 podatnika	1395,1	2386,7		58,5	
	Wartość podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) w zł na 1 podatnika – wskaźnik odwrócony	**-**	-		**171,0**	
12 Udział liczby osób mieszkających w budynkach niepodłączonych do miejskiej sieci ciepłowniczej w ludności ogółem		16,3			33,2	Zjawiska przestrzenno-funkcjonalne
13 Wskaźnik syntetyczny dostępności do wybranych do usług i przestrzeni	Dostępność do przystanków komunikacji miejskiej	162	252	64,0	62,7	
	Dostępność do usług finansowych	-	-	33,1		
	Dostępność do usług związanych z ochroną zdrowia	-	-	61,4		
	Dostępność do urządzonych przestrzeni publicznych	383	565	67,7		
	Dostępność do przedszkoli	121	415	29,2		
	Dostępność placówek kultury	**1006**	640	**157,3**		
	Dostępność placówek pocztowych	186	718	25,9		
14 Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1945 w ogóle budynków mieszkalnych w %		8,0	8,9		89,8	**Zjawiska techniczne**
15 Potencjał dziedzictwa materialnego – udział jednostek w ogóle obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków w %		2	-		1,9	
16 Udział w zaległościach w opłatach czynszowych w lokalach komunalnych w %		**-**	-		**30,0**	

Źródło: opracowanie własne.

Legenda:

Bardzo duże natężenie problemu
Duże natężenie problemu
Zauważalne natężenie problemu
Ponadprzeciętne natężenie problemu nieprzekraczające 125% wartości dla miasta
Natężenie problemu poniżej wartości dla miasta

Zjawiska techniczne – grupy zjawisk, w których zidentyfikowano stan kryzysowy

Wskaźnik odwrócony – matematyczna odwrotność wskaźnika znormalizowanego, dotyczy wskaźników pełniących rolę destymulant z punktu widzenia procesów degradacji.

2.5. Lipowiec

2.5.1. Struktura przestrzenno-funkcjonalna

Dominującym rodzajem użytkowania terenu Lipowca są obszary przemysłowe i poprzemysłowe. Zajmują one prawie połowę (48,4%) podobszaru rewitalizacji. Dzieje się tak za przyczyną bardzo dużego obszaru zajmowanego przez b. zakłady przemysłu drzewnego, obszar tzw. Silikatów, oraz funkcjonującą wytwórnię wód i napojów gazowanych Augustowianka. Obszar po d. tartaku, z którego powstaniem wiąże się rozwój Lipowca jako dzielnicy Augustowa, został rozparcelowany i podlega obecnie procesom intensywnej urbanizacji w kierunku zabudowy jednorodzinnej. Z kolei dwa parterowe budynki d. fabryki elementów budowlanych (m.in. b. stołówka) zostały zaadaptowane na budynki mieszkalne.

Drugim, pod względem udziału typem obszarów na Lipowcu, są tereny zabudowy mieszkaniowej zarówno jedno-, jak i wielorodzinnej. Przypada na nie blisko ¼ ogółu powierzchni (~15 ha). Kolejnym elementem zagospodarowania dzielnicy są tereny komunikacyjne związane z drogami. W północno-wschodniej części podobszaru zauważalna część terenu została zakwalifikowana jako nieużytki, zaś znajdujący się w ścisłym centrum dzielnicy obszar leśny został przypisany do grupy obszarów zurbanizowanych niezabudowanych. Niewielki obszar stanowi przestrzeń zagospodarowana na potrzeby specjalistycznych usług nierynkowych. Należą do nich: szkolnictwo (Szkoła Podstawowa nr 6), ochrona granic Państwa (Straż Graniczna), ochrona przeciwpożarowa (OSP Augustów-Lipowiec) oraz działalność organizacji pożytku publicznego (Fundacja Cordis).

Z funkcjonalnego punktu widzenia szczególnie uderzający jest monofunkcyjny, charakter dzielnicy. Na terenie dzielnicy zdecydowanie dominuje funkcja mieszkaniowa. Bardzo ograniczony zakres mają obecne na terenie podobszaru usługi. Handel detaliczny reprezentuje kilka sklepów spożywczych, w tym „Market Lipowiec" oraz „Dorotka", przy czym zakres pracy tego ostatniego jest dodatkowo ograniczony do godziny 16.00 w dni robocze. Na terenie podobszaru brak jest właściwie zorganizowanych terenów rekreacyjno-wypoczynkowych. Podobnie sytuacja wygląda w zakresie przestrzeni publicznych. Na podobszarze rewitalizacji nie ma ani jednej ogólnodostępnej przestrzeni publicznej, która dawałaby szansę na pobudzenie procesów integracji jej mieszkańców. Namiastkę takiej przestrzeni pełni jedynie teren przy SP nr 6.

Na terenie Lipowca brak jest też podstawowych usług z zakresu kultury, co ze względu na izolowany charakter dzielnicy stanowi jeden z negatywnych elementów struktury funkcjonalnej obszaru. Ponowne wprowadzenie w pewnej formie funkcji kulturalnych powinno stać się jednym z elementów planowanej interwencji.

Negatywnym uwarunkowaniem z zakresu infrastruktury technicznej jest niezadawalająca jakość nawierzchni części dróg gminnych. Stan degradacji dróg służących w praktyce wyłącznie mieszkańcom obszaru jest na tyle zaawansowany, że znacząca poprawa stanu tej części infrastruktury powinna być jednym z elementów planowanych działań w wymiarze techniczno-materialnym.

Elementem typowo poprzemysłowym, którego zagospodarowanie należy rozważyć w kontekście planowanych działań rewitalizacyjnych w dłuższej perspektywie jest kierunek zagospodarowania obszaru d. tartaku z obiektami kubaturowymi, w tym zabytkowymi halami przemysłowymi. Zabytkowe obiekty po d. tartaku mogą stanowić podstawę np. do rozwoju usług konferencyjnych. Ośrodek konferencyjny zlokalizowany w postindustrialnych wnętrzach zabudowań d. tartaku mógłby pełnić ważną funkcję w kontekście uzupełnienia funkcji Hotelu Amber Bay. Oba mają kluczowe znaczenie z punktu widzenia zjawisk degradacji zachodzących na terenie podobszaru w sferze gospodarczej i społecznej. Zarówno d. tartak, jak i hotel stanowiły miejsce pracy dla znacznej części mieszkańców Lipowca. Ożywienie lokalnego rynku pracy związane np. z adaptacją budynków b. tartaku na centrum konferencyjne bez wątpienia przyczyniłoby się do zapewnienia trwałości planowanych działań rewitalizacyjnych.

Bardzo podobne wyzwanie stoi przed terenem tzw. Silikatów, który w uzupełnieniu do głównego obszaru Lipowca może zostać przeznaczony zarówno pod wielorodzinną zabudowę mieszkaniową, funkcje hotelowe lub inne.

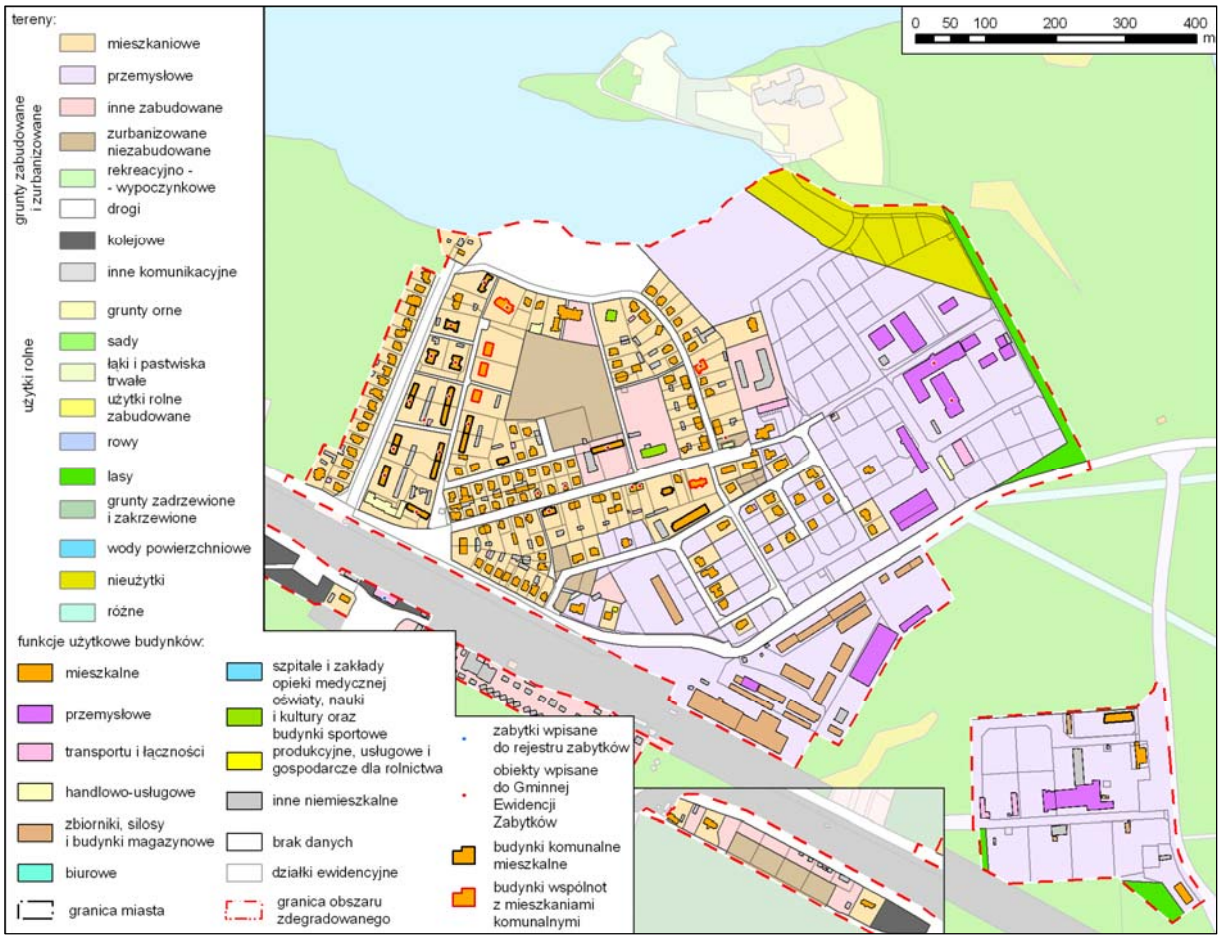

Rysunek 2.5.1. Użytkowanie terenu podobszaru rewitalizacji Lipowiec.

Źródło: opracowanie własne na podstawie EGiB.

2.5.2. Problemy mieszkalnictwa

Obszar Lipowca prezentuje bardzo czytelny układ urbanistyczny, w którym można wyróżnić kilka pomniejszych części. Najstarszą część podobszaru rewitalizacji stanowi układ historycznego osiedla robotniczego wybudowanego w okresie dwudziestolecia międzywojennego i podlegającego ochronie konserwatorskiej. Jego założenia są nadal czytelne w strukturze Lipowca i wiążą się z zabudową wielorodzinną ulic: Leśnej, Robotniczej oraz znacznie bardziej przekształconym zespołem zabudowy jednorodzinnej w ciągu ulic Tartacznej i Klubowej, z których ta pierwsza stanowi główną oś kompozycyjną całego założenia urbanistycznego i prowadzi w kierunku zabudowań poprzemysłowych d. tartaku. Układ ten w późniejszym okresie został uzupełniony o trzy budynki wielorodzinne przy wschodniej części ul. Robotniczej.

Wschodnią granicę zabudowy mieszkaniowej stanowi zabudowa jednorodzinna ulicy Jeziornej pochodząca, z niewielkimi wyjątkami, z okresu pierwszego ćwierćwiecza po II wojnie światowej. Granicę zachodnią stanowi zwarta linia również zabudowy jednorodzinnej z lat 1945-1970 wzdłuż ulicy Leśnej. Układ ten dopełniają pojedyncze budynki wielorodzinne: przedwojenny przy ul. Klubowej oraz powojenny przy ul. Świerkowej. Południowo-wschodnia część obszaru to najmłodsza zabudowa związana z zagospodarowywaniem terenów poprzemysłowych.

Do podobszaru rewitalizacji Lipowiec, na potrzeby analizy, przyłączono dodatkowo dwa izolowane obszary, w których zabudowa mieszkaniowa to pojedyncze budynki jednorodzinne (ul. Kolejowa) oraz wielorodzinne (ul. Turystyczna - Silikaty). W obu przypadkach była to zabudowa z lat 1945-1970.

Zasób mieszkaniowy w znaczącej części stanowi własność komunalną. W tej grupie własnościowej budynków dominują budynki zabytkowe. Ponadto, zauważalna część zasobu przypada na budynki wspólnot mieszkaniowych, w których miasto posiada lokale komunalne.

Niekorzystnym uwarunkowaniem zakresu infrastruktury technicznej silnie związanej z mieszkalnictwem na Lipowcu jest brak miejskiego ogrzewania sieciowego. Magistrala ciepłownicza obsługuje jednak budynki mieszkalne graniczącej z Lipowcem od zachodu jednostki Nadleśnictwo, co potencjalnie umożliwia jej rozszerzenie również na tereny Lipowca. Zwarty charakter zabudowy Lipowca oraz obecność względnie licznej grupy budynków wielorodzinnych sprawiają, że potencjalny efekt ekologiczny takich działań, wynikający z likwidacji niskiej emisji, może być znaczący. Modernizacja mieszkaniowego zasobu komunalnego Lipowca w ramach procesów jego rewitalizacji powinna uwzględniać działania mające na celu ograniczenie niskiej emisji w tym m.in. poprzez zapewnienie dostępu do alternatywnych do paliw stałych, źródeł ogrzewania.

Negatywnym zjawiskiem z zakresu gospodarowania zasobem mieszkaniowym jest w przypadku Lipowca poziom zaległości czynszowych w lokalach komunalnych. Na obszar ten przypada 167 tys. zł zaległości. Planowane działania powinny uwzględniać również i ten element degradacji obszaru i proponować instrumenty wsparcia dla rodzin z zaległościami płatniczymi.

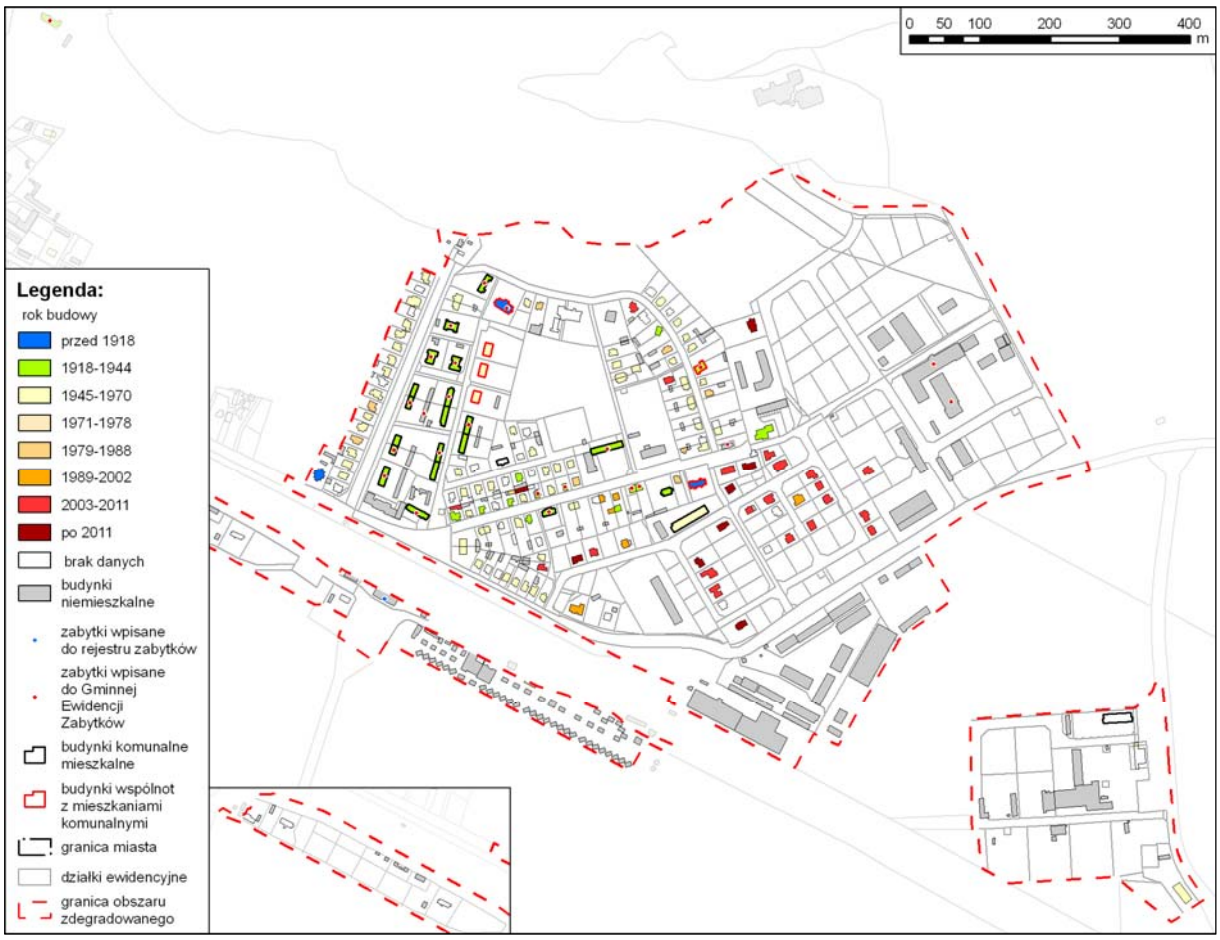

Rysunek 2.5.2. Wiek budynków mieszkalnych podobszaru rewitalizacji Lipowiec.

Źródło: opracowanie własne na podstawie EGiB.

2.5.3. Przyczyny degradacji

Podobszar rewitalizacji Lipowiec charakteryzuje się występowaniem stanu kryzysowego w sferze społecznej oraz dwóch spośród czterech pozostałych analizowanych w diagnozie wymiarów procesów degradacji tj. technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Należy podkreślić, że analizowane w tych grupach zjawisk wskaźniki odnotowały w decydującej większości najwyższą intensywność zjawisk kryzysowych. Procesy degradacji Lipowca można zatem określić jako bardzo złożone w skali całego miasta. Przekroczenia wartości przyjętych jako stan kryzysowy stwierdzono w przypadku 12 spośród 16 analizowanych wskaźników podstawowych (25 z 35 wskaźników cząstkowych). W przypadku tego podobszaru w ramach przeprowadzonej analizy ilościowej brak było natomiast przesłanek do stwierdzenia zjawisk kryzysowych w wymiarach: środowiskowym oraz gospodarczym.

Sfera społeczna

W przeprowadzonej analizie obszar Lipowca wykazuje znaczące przekroczenie wartości średniej dla miasta w 6 spośród 8 analizowanych zjawisk w sferze społecznej. Dwa z tych wskaźników przekraczały wartość przeciętną ponad dwukrotnie. Kolejne trzy zaś mieściły się w przedziale 150%-200% wartości ogólnomiejskiej. Tylko jedno z tych zjawisk uplasowało się w grupie o niższej intensywności tj. przedziale 125%-150% wartości dla miasta. Podobnie

przedstawiała się sytuacja na poziomie wskaźników cząstkowych wykorzystanych do obliczenia wskaźników syntetycznych. Dziewięć spośród ogólnej liczby 29 wskaźników ze sfery społecznej odpowiadało za najwyższy poziom koncentracji negatywnych zjawisk, kolejnych dziewięć za poziom wysoki a trzy za zauważalny.

Dwa spośród analizowanych wskaźników odnoszących się do zjawisk społecznych osiągnęły w przypadku Lipowca bardzo duży poziom intensywności. Były to:

- Kryzys w rodzinach.
- Problemy alkoholowe.

We wszystkich spośród wymienionych wartość wskaźnika obliczona dla całego miasta została przekroczona ponad dwukrotnie. Jednocześnie, w przypadku wskaźnika syntetycznego kryzysu w rodzinach sytuacja ta dotyczy wskaźnika, do budowy którego wykorzystano odpowiednio pięć wskaźników cząstkowych.

Wysoki poziom koncentracji negatywnych zjawisk społecznych zidentyfikowano w przypadku trzech kolejnych wskaźników:

- Bezrobocie.
- Wskaźnika syntetycznego korzystania z zasiłków pomocy społecznej.
- Wskaźnika syntetycznego problemów związanych z edukacją dzieci i młodzieży.

Względnie najniższe natężenie zjawisk kryzysowych oddających problemy podobszaru odnotowano w zakresie stanu zdrowia mieszkańców oraz osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym w ogóle bezrobotnych.

Bardzo charakterystyczny jest w przypadku Lipowca profil problemów związanych z bezrobociem. Najwyższe wartości, ponad dwukrotnie przekraczające wartości dla całego miasta charakteryzują następujące grupy osób bezrobotnych:

- Długotrwale bezrobotne.
- Powyżej 50 roku życia.
- Bez kwalifikacji zawodowych.

Taki profil problematyki bezrobocia na terenie Lipowca stanowi, z punktu widzenia procesów rewitalizacji, ogromne wyzwanie. Nie ulega wątpliwości, że jest on pochodną poprzemysłowego, proletariackiego charakteru dzielnicy. Aktywizacja osób po 50 roku życia, pozostających bez pracy przez dłuższy czas oraz nieposiadających kwalifikacji zawodowych należy do najtrudniejszych działań związanych z interwencjami na rynku pracy.

Problemy wynikające z zapaści na lokalnym rynku pracy przyczyniają się do bardzo wysokiego poziomu problemów związanych z nadużywaniem alkoholu. Wszystko to razem prowadzi w konsekwencji do zaawansowanych procesów kryzysowych w rodzinach, w tym w szczególności:

- Najwyższego w skali miasta poziomu przemocy w rodzinach – 377% wartości dla Augustowa.
- Wysokiego wskaźnika dzieci w pieczy zastępczej.
- Bardzo wysokiego poziomu bezrobocia wśród samotnych rodziców wychowujących niepełnoletnie dzieci.

Jedynymi zjawiskami, których natężenie nie pozwala na ich identyfikację jako kryzysowych były w przypadku Lipowca:

- Procesy starzenia się społeczeństwa.
- Poziom dochodów mieszkańców (PIT na 1 podatnika).
- Aktywność obywatelska.
- Poziom przestępczości.

Elementy te, jakkolwiek w części wynikają z napływu na obszar Lipowca, nowych mieszkańców z augustowskiej klasy średniej, stanowią potencjał, który powinien być uwzględniony w ramach planowanej interwencji. W szczególności na uwagę zasługują: korzystna struktura demograficzna, względnie młody charakter części zasobu mieszkaniowego, wysoki, jak na obszary zdegradowane w mieście, poziom aktywności obywatelskiej, czy korzystny poziom bezpieczeństwa.

Sfera środowiskowa

W przypadku podobszaru Lipowiec nie stwierdzono występowania negatywnych zjawisk natury środowiskowej.

Sfera gospodarcza

W przypadku podobszaru Lipowiec nie stwierdzono występowania stanu kryzysu w zakresie zjawisk gospodarczych. Niemniej jednak na jego obszarze występuje niski poziom przedsiębiorczości. Ze względu na brak występowania innych negatywnych zjawisk w myśl przyjętej metodologii nie uznano tego faktu za podstawę do stwierdzenia stanu kryzysu.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej najbardziej zauważalnymi problemami są:

- Niska dostępność do podstawowych typów usług.
- Brak urządzonych przestrzeni publicznych.

  Pełniący funkcje przestrzeni publicznej teren przy SP6 jest w skali całego podobszaru dalece niewystarczający.
- Brak dostępu do sieciowych źródeł ogrzewania (np. gaz sieciowy, siec c.o. MPEC).

  Cały obszar znajduje się poza zasięgiem działania sieci MPEC. Brak alternatyw np. w postaci sieci gazowniczej, w dużej mierze skazuje mieszkańców Lipowca na niskosprawne indywidualne źródła ciepła.

Sfera techniczna

Drugim z wymiarów procesów degradacji, w którym szczególnie wyraźna była koncentracja negatywnych zjawisk, była w przypadku Lipowca grupa zjawisk technicznych. Wszystkie przypisane tej sferze wskaźniki znalazły się w przedziałach o najwyższych w skali miasta wartościach. Dotyczyło to zarówno udziału budynków najstarszych w ogóle zabudowy, jak i udziału podobszaru w zaległościach czynszowych. Ponadto, to właśnie peryferyjnie położony Lipowiec odpowiadał za drugie po Centrum I nagromadzenie potencjałów i problemów związanych z występowaniem dziedzictwa kulturowego[6]. Modernizacja zabytkowego zasobu mieszkaniowego przy zachowaniu jego wartości historyczno-urbanistycznej jest jednym z głównych wyzwań procesów rewitalizacji obszaru. Ze względu na zakres i silnie inwestycyjny charakter takiej interwencji oraz dostępność źródeł ich finansowania tego rodzaju działania nie zostały zaplanowane na okres realizacji niniejszego programu.

2.5.4. Lokalne potencjały obszaru

Jednostka Lipowiec jest najbardziej izolowaną spośród jednostek wchodzących w obszar zdegradowany miasta Augustów. Jednocześnie z obszarem tym wiąże się dość pokaźna grupa lokalnych potencjałów, których właściwe wykorzystanie będzie warunkiem do osiągnięcia odpowiednio wysokiej trwałości planowanego procesu rewitalizacji. Są to:

1. Względnie wysoka aktywność lokalnej społeczności i silne więzi społeczne. Izolacja obszaru sprawia, że mieszkańcy się jednoczą w sprawach dla nich ważnych. W lepszej organizacji pomaga im to, że dobrze się znają. Mieszkańcy są aktywni, co potwierdza wskaźnik frekwencji wyborczej, udział w konsultacjach społecznych oraz wyniki głosowania w Budżecie Obywatelskim 2016.
2. Napływ nowych mieszkańców wraz ze zmianą funkcji przemysłowych dzielnicy na funkcję mieszkaniową.
3. Prężnie działające instytucje publiczne i organizacje pozarządowe w tym m.in.:
    a. Fundacja Cordis.
    b. Straż Graniczna.
    c. OSP Lipowiec.
4. Dobra lokalizacja względem:
    a. Elementów infrastruktury komunikacyjnej w tym:
        i. Stacji kolejowej Augustów.
        ii. Przystanków komunikacji miejskiej.
        iii. Sytemu tras rowerowych Green Velo oraz szlaków turystycznych.
    b. Jeziora Białego.
    c. Obszarów Puszczy Augustowskiej.
    d. Rozprężni gazu ziemnego przy zakładach przemysłu tytoniowego BAT.

[6] Wynikających m.in. z drewna jako głównego materiału, z którego zbudowane są zabytkowe budynki mieszkalne, czy poprzemysłowego charakteru hal produkcyjnych po b. zakładach przemysłu drzewnego.

   e. Szkoły podstawowej (SP nr 6).

5. Duże obszary poprzemysłowe po b. zakładach przemysłu drzewnego oraz przemysłu materiałów budowlanych – tzw. Silikatach.
6. Centralnie położony, zaniedbany obszar zielony w centrum podobszaru o dużym potencjale do zrównoważonego zagospodarowania w kierunku wielofunkcyjnej przestrzeni publicznej.
7. Dość młoda struktura wieku mieszkańców.
8. Duży potencjał dziedzictwa kulturalno-materialnego obszaru –druga co do ilości liczba obiektów objętych ochroną konserwatorską spośród wszystkich jednostek w mieście(24), w tym układ osiedla robotniczego.
9. Cenne architektonicznie, zdegradowane obiekty kubaturowe, w tym objęte ochroną konserwatorską: hale przemysłowe d. tartaku, tzw. Klub Tartak oraz wieża ciśnień[7], które mogą być wykorzystane np. na cele usług nieuciążliwych, usług społecznych, kulturalnych in.
10. Duży, zwarty zasób budynków i lokali komunalnych.

2.5.5. Rekomendacje

Nie ulega wątpliwości, że obszar dzielnicy Lipowiec kryje w sobie największy potencjał w zakresie działań rewitalizacyjnych spośród wszystkich obszarów zdegradowanych zidentyfikowanych na terenie całego miasta. Dziedzictwo kulturowe tego obszaru, w tym czytelny i dość dobrze zachowany układ urbanistyczny, zwarty charakter zabudowy, izolowany charakter, proletariacka przeszłość oraz duże możliwości aktywizacji gospodarczej dzielnicy sprawiają, że planowane działania bardzo dobrze wpisują się w jeden z głównych nurtów rewitalizacji, jakim jest wsparcie przekształceń dawnych dzielnic robotniczych.

Samorzutnie przebiegające procesy zmiany sytuacji dzielnicy, polegające na zagospodarowywaniu terenów poprzemysłowych na cele budownictwa jednorodzinnego powodują w pewnym stopniu zaburzenie klarowności obrazu zjawisk kryzysowych. Mimo tego jednostka Lipowiec osiągnęła w przeprowadzonej analizie jeden z najwyższych poziomów degradacji spośród wszystkich wyznaczonych jednostek. Te same procesy powodują jednocześnie postępującą polaryzację dzielnicy.

Planowane procesy rewitalizacji Lipowca wpisują się również bardzo mocno w kontekst strategiczny związany z kierunkami rozwoju całego miasta. Z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju miasta zagospodarowanie terenów poprzemysłowych po d. tartaku jest daleko bardziej efektywnym rozwiązaniem niż kontynuowanie rozproszonej zabudowy jednorodzinnej miasta w kierunku zachodnim. Decydują o tym:

1. Zwarty charakter zabudowy.
2. Możliwość wyposażenia obszaru w część niezbędnej, brakującej infrastruktury np. ogrzewanie sieciowe MPEC.

[7] Położona bezpośrednio przy granicy obszaru.

3. Wysokie walory środowiska przyrodniczego – bliskość lasu i Jeziora Białego Augustowskiego.
4. Możliwość zagospodarowania hal po tartaku na cele gospodarcze, kulturalne lub inne.

Rozwój Augustowa w tym kierunku, w odróżnieniu od mniej lub bardziej bezładnego urbanizowania terenów rolniczych we wschodniej części miasta, dobrze wpisuje się w ideę miasta zwartego (kompaktowego). Wykorzystanie procesów rewitalizacji w kontekście tak zarysowanego przeorientowania kierunków polityki przestrzennej miasta oraz procesów rozwoju Lipowca będzie dodatkowo znacząco zwiększać prawdopodobieństwo wystąpienia efektów synergii.

Do głównych kierunków działań rewitalizacyjnych na terenie Lipowca można zaliczyć:

1. Aktywizację dzieci i młodzieży poprzez:
    a. Zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i promocję aktywności sportowej,
    b. Wsparcie rozwiązywania problemów edukacyjnych.
2. Wsparcie rodzin z osobami z problemami alkoholowymi.
3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
4. Wsparcie rodziców samotnie wychowujących dzieci.
5. Aktywizacja kobiet na rynku pracy.
6. Zagospodarowanie przestrzeni półpublicznych.
7. Stworzenie ogólnodostępnej przestrzeni publicznej, w tym uporządkowanie terenu zagajnika w centrum podobszaru oraz terenu nad Jeziorem Białym Augustowskim.
8. Odtworzenie funkcji kulturalnych.
9. Działania z zakresu infrastruktury technicznej:
    a. Poprawa jakości dróg wewnętrznych obszaru wraz z infrastrukturą poprawiającą bezpieczeństwo (m.in. oświetlenie),
    b. Podłączenie obszaru do miejskiej sieci ciepłowniczej.

W celu osiągnięcia trwałych zmian, powyższe działania muszą zostać wsparte poprzez zagospodarowanie terenów poprzemysłowych z zabudową kubaturową w obszarach:

- byłego tartaku.
- tzw. Silikatów.

W obu przypadkach najbardziej pożądanym kierunkiem przekształceń byłoby maksymalne zaangażowanie w te procesy kapitału prywatnego.

Tabela 2.5.1. Przyczyny degradacji podobszaru rewitalizacji Lipowiec.

Wskaźnik		Wartość wskaźnika	Wartość wskaźnika dla miasta	% wartości dla miasta		Grupy zjawisk (wymiary / sfery analizy)
1 Wskaźnik syntetyczny korzystania z zasiłków pomocy społecznej	**Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z MOPS na 1 tys. mieszkańców**	**62,8**	35,3	**177,8**	**199,0**	**Zjawiska społeczne**
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z MOPS z powodu ubóstwa na 1 tys. mieszkańców	**40,7**	24,9	**163,1**		
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z MOPS z powodu bezrobocia na 1 tys. mieszkańców	**61,0**	23,8	**256,2**		
2 Wskaźnik syntetyczny problemów związanych ze stanem zdrowia	**Liczba klientów MOPS w Augustowie korzystających z zasiłków ze względu na długotrwałą lub ciężką chorobę na 1 tys. mieszkańców**	**28,3**	17,4	**162,6**	142,8	
	Liczba klientów MOPS w Augustowie korzystających z zasiłków ze względu na niepełnosprawność na 1 tys. mieszkańców	7,1	5,2	136,6		
	Liczba osób korzystających z zasiłków pielęgnacyjnych na 1 tys. mieszkańców	32,1	24,9	129,2		
3 Wskaźnik syntetyczny kryzysu w rodzinach	**Liczba niebieskich kart na 1 tys. mieszkańców**	**11,5**	3,0	**376,7**	**252,4**	
	Osoby otrzymujące świadczeń alimentacyjne na 1 tys. mieszkańców	**14,4**	7,5	**192,8**		
	Osoby otrzymujące zasiłek z MOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1 tys. mieszkańców	**7,1**	4,2	**168,4**		
	Liczba dzieci w pieczy zastępczej oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych według obszaru pochodzenia na 1 tys. mieszkańców	**6,5**	2,5	**263,4**		
	Osoby bezrobotne samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	**26,1**	10,0	**260,7**		
4 Wskaźnik syntetyczny problemów związanych z bezrobociem	**Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym**	**18,3**	10,1	**181,3**	**199,0**	
	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym na 100 osób bezrobotnych	77,8	52,7	147,7		
	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	**6,4**	3,2	**202,0**		
	Liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	**7,8**	2,5	**309,5**		
	Liczba osób bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	**4,1**	2,1	**198,0**		
	Liczba osób bezrobotnych do 25 roku życia na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	**2,0**	1,2	**163,8**		
	Liczba bezrobotnych kobiet, które nie wróciły do pracy po urodzeniu dziecka na 1 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym	**21,8**	11,6	**186,8**		
	Udział długotrwale bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym	**13,2**	6,5	**203,1**		
5 Wskaźnik syntetyczny problemów związanych z bezpieczeństwem	Liczba przestępstw na 1 tys. mieszkańców	4,5	7,0	64,4	51,4	
	Liczba przestępstw kryminalnych na 1 tys. mieszkańców	4,2	6,6	64,6		
	Liczba przestępstw przeciwko mieniu na 1 tys.	3,1	3,1	97,6		

	mieszkańców					
	Liczba wykroczeń przeciwko przepisom ustawy o wychowaniu w trzeźwości (Art. 43' ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości) zakończonych przyjęciem mandatu na 1 tys. mieszkańców	1,1	20,5	10,5		
	Liczba wykroczeń ogółem zakończonych przyjęciem mandatu, bez wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji (Art. 84 – 103a Kodeksu Wykroczeń) na 1 tys. mieszkańców	4,1	10,1	19,8		
6 Wskaźnik syntetyczny aktywności obywatelskie	Absencja wyborcza w I turze Wyborów Prezydenta RP 2015 w %	52,7	53,1	99,3	97,9	
	Absencja wyborcza w Wyborach samorządowych 2014 – I turze wyborów Burmistrza w %	51,2	53,0	96,6		
7 Średnia roczna liczba wniosków skierowanych w latach 2010-2014 do MKRPA w Augustowie na 1 tys. mieszkańców		**15,0**	6,3		**237,8**	
8 Wskaźnik syntetyczny problemów edukacyjnych dzieci i młodzieży	Średni wynik egzaminu państwowego w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2013/2014 w %	63,2	66,5	95,1	**159,4**	
	Średni wynik egzaminu państwowego w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2013/2014 w % - wskaźnik odwrócony		-	105,2		
	Liczba uczniów drugorocznych w szkołach podstawowych i gimnazjach w latach szkolnych 2011/2012-2013/2014 na 1 tys. dzieci i młodzieży w wieku 7-15 lat	**6,3**	3,0	**213,5**		
9 Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności		19,3	19,5		99,1	Zjawiska gospodarcze
10 Liczba firm zarejestrowanych w REGON na 1 tys. mieszkańców	Liczba firm zarejestrowanych w REGON na 1 tys. mieszkańców	6,7	11,2		59,9	
	Liczba firm zarejestrowanych w REGON na 1 tys. mieszkańców – wskaźnik odwrócony				**166,8**	
11 Wartość podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) w zł na 1 podatnika	Wartość podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) w zł na 1 podatnika.	2478,4	2386,7		103,9	
	Wartość podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) w zł na 1 podatnika. – wskaźnik odwrócony	-	-		96,3	
12 Udział liczby osób mieszkających w budynkach niepodłączonych do miejskiej sieci ciepłowniczej w ludności ogółem		**100,0**	49,1		**203,6**	**Zjawiska przestrzenno-funkcjonalne**
13 Wskaźnik syntetyczny dostępności do wybranych do usług i przestrzeni	Dostępność do przystanków komunikacji miejskiej	150	252	59,6	**213,6**	
	Dostępność do usług finansowych	**-**	-	**296,3**		
	Dostępność do usług związanych z ochroną zdrowia	**-**	-	**323,7**		
	Dostępność do urządzonych przestrzeni publicznych	332	565	58,7		
	Dostępność do przedszkoli	**1248**	415	**300,8**		
	Dostępność placówek kultury	**1543**	640	**241,3**		
	Dostępność placówek pocztowych	**1543**	718	**214,8**		
14 Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1945 w ogóle budynków mieszkalnych w %		**18,8**	8,9		**212,4**	**Zjawiska techniczne**
15 Potencjał dziedzictwa materialnego – udział jednostek w ogóle obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków w %		**-**	-		**22,4**	
16 Udział w zaległościach w opłatach czynszowych w lokalach komunalnych w %		**24**	-		**22,6**	

Źródło: opracowanie własne.

Legenda:

Bardzo duże natężenie problemu
Duże natężenie problemu
Zauważalne natężenie problemu
Ponadprzeciętne natężenie problemu nieprzekraczające 125% wartości dla miasta
Natężenie problemu poniżej wartości dla miasta

Zjawiska techniczne – grupy zjawisk, w których zidentyfikowano stan kryzysowy

Wskaźnik odwrócony – matematyczna odwrotność wskaźnika znormalizowanego, dotyczy wskaźników pełniących rolę destymulant z punktu widzenia procesów degradacji.

2.6. Koszary

2.6.1. Struktura przestrzenno-funkcjonalna

Jednostka Koszary to największa pod względem powierzchni jednostka urbanistyczna w Augustowie. Jej wewnętrzna struktura użytkowania terenu pozwala wyróżnić trzy główne podobszary o zupełnie odmiennym charakterze zagospodarowania terenu.

Pierwszym i największym z nich jest obszar pomiędzy al. Kardynała Wyszyńskiego a terenem zakładów BAT. Jest to teren bardzo zróżnicowany, o nieco chaotycznym użytkowaniu terenu i bardzo dużym wymieszaniu wielorakich funkcji, które bezpośrednio ze sobą sąsiadują[8].

Obszar ten zawiera spory teren związany z funkcją sportową. Do terenów rekreacyjnych zaliczony został również teren Kościoła p. w. Matki Boskiej Częstochowskiej. Niewielką część tego podobszaru stanowi teren leśny położony w bezpośredniej bliskości BAT. Funkcje przemysłowe związane są z obszarem przyległym do BAT oraz obszarem w południowo-zachodniej części podobszaru rewitalizacji. Bezpośrednie sąsiedztwo działalności produkcyjnej jest niewątpliwie czynnikiem wpływającym negatywnie na jakość życia części mieszkańców obszaru.

Pozostała część obszaru to swoisty mix funkcji magazynowo-składowych, przemysłowych i usługowych. Można na nim znaleźć zarówno funkcje edukacyjne związane ze szkolnictwem średnim, hospicjum, obiekty handlowe (market Arhelan), liczne obiekty biurowe, siedzibę spółek komunalnych: ATBS Kodrem oraz Przedsiębiorstwo Transportowe „Necko" Sp. z o.o.; przedszkole z oddziałami integracyjnymi, magazyny, składy itd.

Drugim, wyraźnie zarysowującym się podobszarem jest teren rekreacyjny związany z Oficerskim Yacht Clubem R. P. Pacyfic, czyli najbardziej wartościowym, z punktu widzenia dziedzictwa materialnego, zespołem hotelowo-wypoczynkowym na terenie miasta położonym nad Jeziorem Białym Augustowskim.

Trzeci podobszar, to spory obszar leśny z pojedynczą zabudową mieszkaniową, jednorodzinną określany jako Klonownica. Część budynków stanowi zasób komunalny.

Część podobszarów drugiego i trzeciego stanowią tereny komunikacyjne związane z transportem drogowym oraz kolejowym (linia Suwałki-Białystok).

Dominującą klasą użytków terenu są inne tereny zabudowane, które zawierają w sobie m.in. tereny zabudowy mieszkaniowej. Stanowią one 30 % ogółu powierzchni całego obszaru. Drugim pod względem wielkości typem użytkowania terenu są tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, które zajmują ¼ ogółu powierzchni. Udział na poziomie przekraczającym 10% ogółu powierzchni obszaru odnotowały jeszcze tereny leśne (16%) oraz przemysłowe (11%).

[8] Wymieszanie tych funkcji i ich wzajemne przenikanie bez wątpienia stanowiło wyzwanie dla osób opracowujących klasy użytków na potrzeby Ewidencji Gruntów i Użytków, które w efekcie końcowym większość tego obszaru zaklasyfikowały do „bezpiecznej" kategorii „inne tereny zabudowane".

Rysunek 2.6.1. Użytkowanie terenu podobszaru rewitalizacji Koszary.

Źródło: opracowanie własne.

2.6.2. Problemy mieszkalnictwa

Koszary z punktu widzenia zabudowy mieszkaniowej stanowią obszar bardzo specyficzny. W północnej części zawiera on w miarę zwarty teren zabudowy mieszkaniowej:

1. Wielorodzinnej – związanej z budynkami dawnych koszar I Pułku Ułanów Krechowieckich.
5. Jednorodzinnej – wzdłuż początkowego odcinka ul. Turystycznej.

Pozostałe tereny zabudowy mieszkaniowej stanowią izolowane fragmenty tego podobszaru i związane są z blokami zakładowymi obecnego BAT, czy blokami komunalnymi określanymi mianem tzw. Podkowy[9]. W najlepszym stanie znajduje się zabudowa jednorodzinna, najmłodsza, zlokalizowana wzdłuż ul. Turystycznej, na którą składają się budynki wybudowane po 1989 r. (ul. Osiedle Polanica) oraz budynki starsze z okresu 1945-1970.

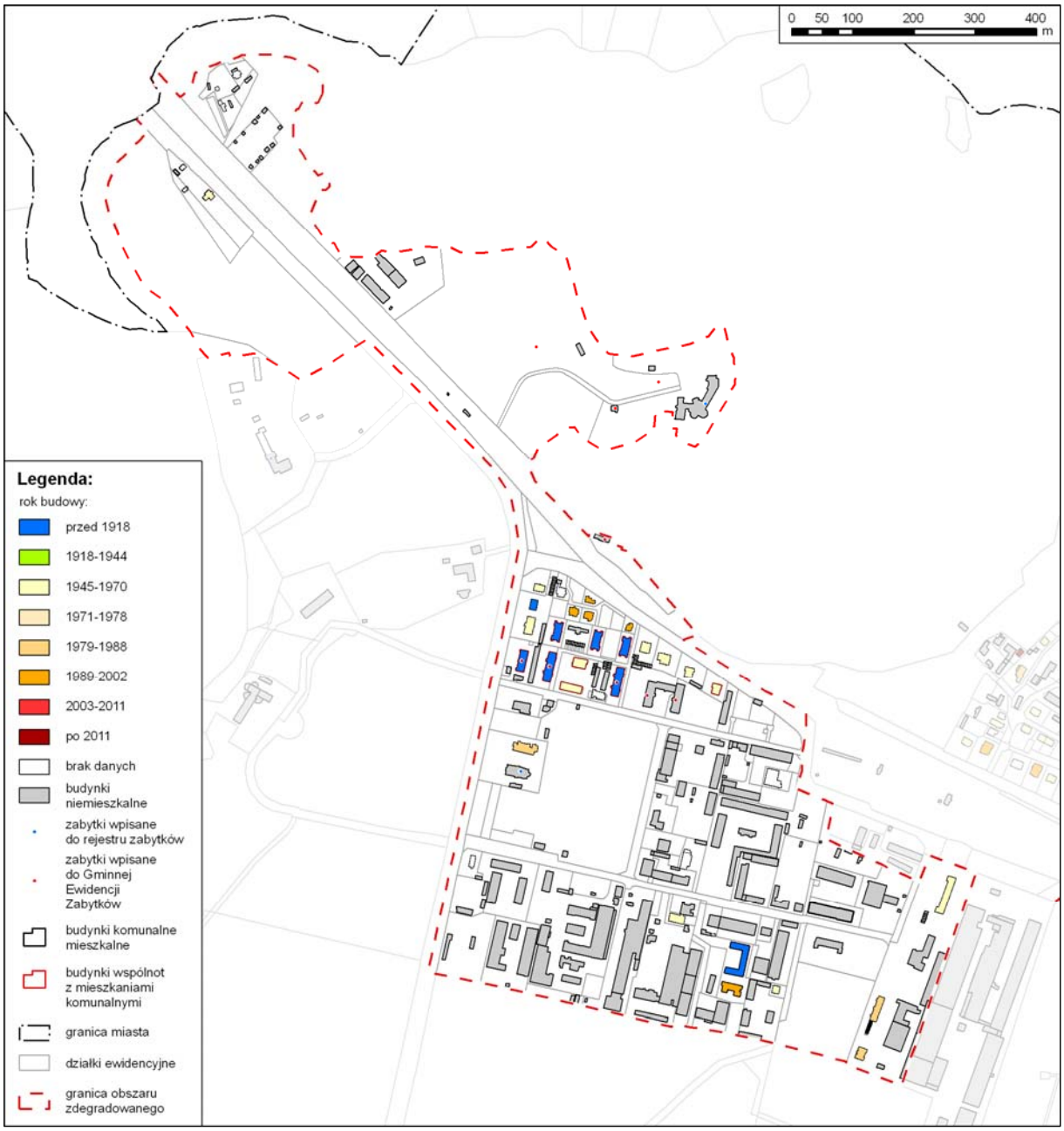

Rysunek 2.6.2. Wiek budynków mieszkalnych podobszaru rewitalizacji Koszary.

Źródło: opracowanie własne.

[9] Ze względu na charakterystyczny kształt jednego z budynków.

Potrzeby związane z modernizacją zasobu mieszkaniowego zauważalne są w grupie budynków najstarszych, w tym również stanowiących zasób zabytkowy. Uporządkowania wymaga w tym przypadku także bezpośrednie otoczenie tych budynków.

Najgorzej sytuacja wygląda w przypadku budynków tzw. Podkowy. Degradacja dotyczy w tym przypadku nie tylko zasobu mieszkaniowego, ale także infrastruktury towarzyszącej tj. drogowej oraz zagospodarowania bezpośredniego otoczenia budynków. Pozostała część zasobu mieszkaniowego obszaru, za wyjątkiem izolowanego obszaru Klonownicy nie wymaga podejmowania szerzej zakrojonych działań z punktu widzenia mieszkalnictwa.

Zauważalnym problemem, choć o mniejszej intensywności w porównaniu do pozostałych obszarów zdegradowanych, jest kwestia zaległości w opłatach za użytkowanie lokali komunalnych. W przypadku Koszar na lokale komunalne, na koniec 2014 r., przypadało łącznie ponad 90 tys. zł z tytułu niezapłaconych czynszów.

2.6.3. Przyczyny degradacji

Sfera społeczna

Podstawową sferą podobszaru Koszary, w której zjawiska kryzysowe ujawniają się z największą intensywnością jest sfera społeczna. Nawet na tle pozostałych, wykazujących wiele cech kryzysu społecznego podobszarów rewitalizacji skala problemów mieszkańców Koszar jest wyjątkowa. Spośród ośmiu analizowanych zjawisk społecznych aż dla siedmiu stwierdzono stan kryzysu o różnej sile natężenia. W przypadku pięciu z nich poziom ich koncentracji przekroczył dwukrotnie poziom ogólnomiejski (6 z 28 wskaźników cząstkowych). Po jednym zjawisku przypadało na bardzo wysoki (9 wskaźników cząstkowych) oraz zauważalny (4 wskaźniki cząstkowe) poziom koncentracji negatywnych zjawisk.

Na sferę społeczną przypada wszystkich pięć wskaźników wskazujących na najwyższą intensywność procesów degradacji. Są to zjawiska związane z:

- Problemami związanymi ze stanem zdrowia.
- Kryzysem w rodzinach.
- Poziomem kapitału społecznego (aktywności obywatelskiej).
- Problemami alkoholowymi mieszkańców.
- Problemami edukacyjnymi dzieci i młodzieży.

Wysoki poziom koncentracji negatywnych zjawisk społecznych odnotowano w przypadku poziomu pomocy społecznej. Zauważalna koncentracja zjawisk kryzysowych odnosiła się natomiast dla problemów bezrobocia.

Sfera środowiskowa

W trakcie przeprowadzonych badań terenowych oraz bezpośrednich wywiadów z przedstawicielami lokalnych instytucji i organizacji i pozostałych grup interesariuszy na podobszarze Koszary zidentyfikowano występowanie problemów związanych z wymiarem środowiskowym. Wynikały one ze zlokalizowania w bezpośredniej bliskości wielorodzinnej

zabudowy mieszkaniowej zakładów produkcyjnych i usługowych. Uciążliwości związane z tym faktem bez wątpienia obniżają poziom życia części mieszkańców Koszar. Problem ten dotyczy obszaru tzw. Podkowy.

Sfera gospodarcza

W zakresie badanych zjawisk gospodarczych nie odnotowano w podobszarze negatywnych zjawisk. Zarówno poziom przedsiębiorczości, dochody mieszkańców, jak i struktura ekonomiczna wieku ludności pozostawały na poziomie zbliżonym do wartości dla całego miasta, lub dużo bardziej korzystnym (przedsiębiorczość).

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Sfera przestrzenno-funkcjonalna podobszaru Koszary reprezentowała bardzo niskie wartości zarówno wskaźników dotyczących dostępności do wybranych usług oraz przestrzeni publicznych, jak również udziału mieszkańców w budynkach niepodłączonych do sieci miejskiego ogrzewania. W ostatnim z wymienionych przypadków warto jednak zwrócić uwagę na fakt, że na terenie podobszaru pomimo możliwości będących po stronie samej sieci ciepłowniczej nie jest podłączonych kilka budynków mieszkalnych oraz niektóre z budynków niemieszkalnych w tym np. budynek wykorzystywany przez Stowarzyszenie Nasza Przystań. Uzupełnienie ogrzewania miejskiego w części niepodłączonych do sieci c.o. budynków mieszkalnych jest trudniejsze i bardziej kosztochłonne ze względu na zabytkowy charakter budynków, ich drewniano-murowaną konstrukcję oraz brak miejsca na węzeł cieplny w samym budynku. Jednocześnie budynki, o których mowa są położone w bezpośredniej bliskości strefy „A" ochrony uzdrowiskowej.

Sfera techniczna

O uzyskaniu przez jednostkę Koszary statusu obszaru zdegradowanego zadecydowały zjawiska kryzysowe związane ze sferą techniczną. Wszystkie spośród analizowanych w tej grupie zjawisk wskaźników kształtowały się w przypadku Koszar na wysokim poziomie natężenia negatywnych zjawisk. Jednostkę charakteryzował zarówno bardzo wysoki udział najstarszych budynków mieszkalnych w ogóle budynków mieszkalnych, jak również wysoki poziom zaległości czynszowych w lokalach komunalnych. Jakkolwiek grupa budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1970 r. nie osiągała znaczącego udziału w ogóle zasobu mieszkaniowego Koszar, o tyle już grupa budynków należąca do najstarszej części zasobu mieszkaniowego miasta tzn. wybudowanego przed 1918 r. stanowiła w ich przypadku ich największą, względną[10] koncentrację w skali miasta.

Jednocześnie, na obszarze podobszaru koncentrowała się pokaźna część zasobu zabytkowego miasta, co szczególnie w przypadku zabudowy o funkcjach mieszkaniowych oraz społeczno-zdrowotnych (hospicjum) rodziło wyzwania zarówno w zakresie modernizacji, jak i bieżącego utrzymania nieruchomości. Obecność na terenie jednostki znaczącej części dziedzictwa kulturowego miasta, stanowi równocześnie potencjał, którego optymalne wykorzystanie wymaga wsparcia w ramach planowanego procesu rewitalizacji.

[10] Tzn. w odniesieniu do całości zasobu budynków mieszkalnych w jednostce.

Innym bardzo istotnym, choć trudnym do uchwycenia w postaci wskaźnika elementem, który powinien zostać uwzględniony przy planowaniu działań rewitalizacyjnych w skali miasta jest bardzo duża koncentracja na obszarze Koszar elementów składających się na szeroko pojętą ponadlokalną[11] infrastrukturę pomocy społecznej na terenie miasta. Składają się na nią m.in. przedszkole z oddziałami integracyjnymi, Środowiskowy Dom Samopomocy, hospicjum, czy placówka wsparcia dziennego z punktem przedszkolnym.

2.6.4. Lokalne potencjały obszaru

Obszar Koszar ze względu na swoją zróżnicowaną strukturę funkcjonalną oraz lokalizację szczegółową charakteryzuje się bogatą paletą zidentyfikowanych lokalnych potencjałów. Należą do nich:

1. Względnie duża w skali miasta liczba obiektów objętych ochroną konserwatorską.
2. Czytelny układ architektoniczno-urbanistyczny d. koszar carskich oraz parku leśnego zespołu d. Oficerskiego Yacht Clubu.
3. Bezpośrednia bliskość obszaru kompleksu sanatoryjno-uzdrowiskowego.
4. Silna funkcja gospodarcza podobszaru rewitalizacji stwarzająca potencjał do włączenia w procesy rewitalizacji przedsiębiorców i przedsiębiorstw[12].
5. Dobra lokalizacja szczegółowa względem:
    a. Przystanków komunikacji publicznej.
    b. Terenów rekreacyjnych w tym m.in.:
        i. Parku Zdrojowego.
        ii. Jeziora Białego oraz Necko.
        iii. Parku leśnego zespołu d. Oficerskiego Yacht Clubu.
    c. Kompleksu sportowego CSiR (stadion, infrastruktura do narciarstwa biegowego, korty tenisowe, boisko treningowe).
    d. Infrastruktury społecznej w tym:
        i. Edukacji przedszkolnej - punkt przedszkolny, przedszkole z oddziałami integracyjnymi.
        ii. Środowiskowego Domu Samopomocy.
        iii. Świetlicy środowiskowej.
        iv. Biblioteki publicznej.
        v. Placówki pocztowej.
        vi. Placówek oświatowych (Zespołu Szkół Technicznych, ACE).
        vii. Placówek handlu detalicznego.
6. Lokalizacja w obszarze planowanych, nowych inwestycji z zakresu budownictwa społecznego i komunalnego.

[11] Rozumianą jako wykraczającą swoim zasięgiem poza granice jednostki urbanistycznej.
[12] W tym m.in. największego augustowskiego pracodawcy – zakładów przemysłu tytoniowego BAT.

7. Obszary przy- i międzyblokowe.
8. Obecność na obszarze podobszaru infrastruktury ciepłowniczej MPEC Giga Sp. z o.o.
9. Prężnie działające hospicjum – SPZZOD.
10. Dość duży zasób nieruchomości komunalnych.

2.6.5. Rekomendacje

Główne źródło procesów degradacji podobszaru Koszary leży w sferze społecznej i tam też powinien zostać skierowany gros działań w ramach planowanego w zakresie rewitalizacji wsparcia. Powinno ono objąć m.in.:

1. Wsparcie osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych.
2. Wsparcie rodzin wieloproblemowych.
3. Aktywizację kobiet na rynku pracy.
4. Aktywizację i wsparcie dzieci i młodzieży.
5. Wsparcie rodzin z problemami alkoholowymi.

Nakłady inwestycyjne powinny z kolei dotyczyć w głównej mierze:

1. Wsparcia modernizacji zasobu mieszkaniowego, w tym zabytkowego, znajdującego się we władaniu wspólnot mieszkaniowych.
2. Zagospodarowania obszarów bezpośrednio przylegających do budynków mieszkalnych.
3. Modernizacji i zagospodarowania budynków i otoczenia podmiotów stanowiących infrastrukturę pomocy społecznej, w tym pełniących ponadlokalne funkcje społeczne np. hospicjum, przedszkole z oddziałami integracyjnymi itd.

Tabela 2.6.1. Przyczyny degradacji podobszaru rewitalizacji Koszary.

Wskaźnik		Wartość wskaźnika	Wartość wskaźnika dla miasta	% wartości dla miasta		Grupy zjawisk (wymiary / sfery analizy)
1 Wskaźnik syntetyczny korzystania z zasiłków pomocy społecznej	**Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z MOPS na 1 tys. mieszkańców**	**57,2**	35,3	**162,1**	**178,0**	**Zjawiska społeczne**
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z MOPS z powodu ubóstwa na 1 tys. mieszkańców	**43,7**	24,9	**175,3**		
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z MOPS z powodu bezrobocia na 1 tys. mieszkańców	**46,8**	23,8	**196,6**		
2 Wskaźnik syntetyczny problemów związanych ze stanem zdrowia	**Liczba klientów MOPS w Augustowie korzystających z zasiłków ze względu na długotrwałą lub ciężką chorobę na 1 tys. mieszkańców**	**39,5**	17,4	**227,2**	**209,7**	
	Liczba klientów MOPS w Augustowie korzystających z zasiłków ze względu na niepełnosprawność na 1 tys. mieszkańców	**12,5**	5,2	**241,1**		
	Liczba osób korzystających z zasiłków pielęgnacyjnych na 1 tys. mieszkańców	**40,0**	24,9	**160,7**		
3 Wskaźnik syntetyczny kryzysu w rodzinach	**Liczba niebieskich kart na 1 tys. mieszkańców**	**5,0**	3,0	**165,7**	**226,6**	
	Osoby otrzymujące świadczeń alimentacyjne na 1 tys. mieszkańców	**15,8**	7,5	**211,0**		
	Osoby otrzymujących zasiłek z MOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1 tys. mieszkańców	4,2	4,2	99,1		
	Liczba dzieci w pieczy zastępczej oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych według obszaru pochodzenia na 1 tys. mieszkańców	**11,7**	2,5	**474,1**		
	Osoby bezrobotne samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	**18,3**	10,0	**183,1**		
4 Wskaźnik syntetyczny problemów związanych z bezrobociem	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	14,5	10,1	143,8	134,5	
	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym na 100 osób bezrobotnych	69,0	52,7	130,9		
	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	4,3	3,2	137,1		
	Liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	**4,2**	2,5	**164,6**		
	Liczba osób bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	2,5	2,1	121,8		
	Liczba osób bezrobotnych do 25 roku życia na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	0,8	1,2	67,2		
	Liczba bezrobotnych kobiet, które nie wróciły do pracy po urodzeniu dziecka na 1 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym	**20,0**	11,6	**171,7**		
	Udział długotrwale bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym	9,0	6,5	138,5		
5 Wskaźnik syntetyczny	Liczba przestępstw na 1 tys. mieszkańców	4,1	7,0	59,4	42,3	
	Liczba przestępstw kryminalnych na 1 tys.	3,9	6,6	58,8		

problemów związanych z bezpieczeństwem	mieszkańców					
	Liczba przestępstw przeciwko mieniu na 1 tys. mieszkańców	2,3	3,1	72,9		
	Liczba wykroczeń przeciwko przepisom ustawy o wychowaniu w trzeźwości (Art. 43' ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości) zakończonych przyjęciem mandatu na 1 tys. mieszkańców	1,0	10,1	9,7		
	Liczba wykroczeń ogółem zakończonych przyjęciem mandatu, bez wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji (Art. 84 – 103a Kodeksu Wykroczeń) na 1 tys. mieszkańców	2,2	20,5	10,6		
6 Wskaźnik syntetyczny aktywności obywatelskiej	**Absencja wyborcza w I turze Wyborów Prezydenta RP 2015 w %**	**55,4**	53,1	**104,3**	**106,1**	
	Absencja wyborcza w Wyborach samorządowych 2014 – I turze wyborów Burmistrza w %	**57,2**	53,0	**107,9**		
7 Średnia roczna liczba wniosków skierowanych w latach 2010-2014 do MKRPA w Augustowie na 1 tys. mieszkańców		**13,9**	6,3		**221,0**	
8 Wskaźnik syntetyczny problemów edukacyjnych dzieci i młodzieży	Średni wynik egzaminu państwowego w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2013/2014 w %.	55,7	66,5	83,8	**235,0**	
	Średni wynik egzaminu państwowego w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2013/2014 w %.- wskaźnik odwrócony		-	119,3		
	Liczba uczniów drugorocznych w szkołach podstawowych i gimnazjach w latach szkolnych 2011/2012-2013/2014 na 1 tys. dzieci i młodzieży w wieku 7-15 lat	**10,3**	3,0	**350,7**		
9 Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności		19,9	19,5		102,0	Zjawiska gospodarcze
10 Liczba firm zarejestrowanych w REGON na 1 tys. mieszkańców	**Liczba firm zarejestrowanych w REGON na 1 tys. mieszkańców**	**18,5**	11,2		**165,2**	
	Liczba firm zarejestrowanych w REGON na 1 tys. mieszkańców – wskaźnik odwrócony				60,5	
11 Wartość podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) w zł na 1 podatnika	Wartość podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) w zł na 1 podatnika.	2207,8	2386,7		92,5	
	Wartość podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) w zł na 1 podatnika.- wskaźnik odwrócony		-		108,1	
12 Udział liczby osób mieszkających w budynkach niepodłączonych do miejskiej sieci ciepłowniczej w ludności ogółem		41,0	49,1		83,5	Zjawiska przestrzenno-funkcjonalne
13 Wskaźnik syntetyczny dostępności do wybranych usług i przestrzeni	Dostępność do przystanków komunikacji miejskiej	158	252	62,7	73,3	
	Dostępność do usług finansowych	-	-	80,0		
	Dostępność do usług związanych z ochroną zdrowia	**-**	**-**	**169,8**		
	Dostępność do urządzonych przestrzeni publicznych	406	565	71,8		
	Dostępność do przedszkoli	323	415	77,9		
	Dostępność placówek kultury	345	640	53,9		
	Dostępność placówek pocztowych	345	718	45,8		
14 Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1945 w ogóle budynków mieszkalnych w %		**19,5**	8,9		**220,2**	**Zjawiska techniczne**
15 Potencjał dziedzictwa materialnego – udział jednostek w ogóle obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków w %		**11**	-		**10,4**	
16 Udział w zaległościach w opłatach czynszowych w lokalach komunalnych w %		**-**	-		**12,1**	

Źródło: opracowanie własne.

Legenda:

Bardzo duże natężenie problemu
Duże natężenie problemu
Zauważalne natężenie problemu
Ponadprzeciętne natężenie problemu nieprzekraczające 125% wartości dla miasta
Natężenie problemu poniżej wartości dla miasta

Zjawiska techniczne – grupy zjawisk, w których zidentyfikowano stan kryzysowy

Wskaźnik odwrócony – matematyczna odwrotność wskaźnika znormalizowanego, dotyczy wskaźników pełniących rolę destymulant z punktu widzenia procesów degradacji.

3. Powiązania gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy

Program rewitalizacji jest dokumentem o charakterze strategicznym, który powinien pełnić istotną rolę w kształtowaniu jego procesów rozwojowych. Stąd też bierze się konieczność jego integracji z pozostałymi dokumentami strategicznymi miasta. *Ustawa z dnia 9 października o rewitalizacji* do dokumentów, których opis powiązania z Gminnym Programem Rewitalizacji jest wymagany, zalicza[13]:

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Augustowa.
2. Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych Miasta Augustów na lata 2017 – 2025.
3. Strategia Rozwoju Gminy Miasta Augustów na lata 2014-2020.

Aktualność wymienionych opracowań, jest w przypadku Gminy Miasto Augustów zróżnicowana. Najmłodszym dokumentem jest *Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych Augustowa na lata 2017-2025.* Niewiele starsza jest *Strategia Rozwoju Gminy Miasta Augustów na lata 2014-2020* z 2015 r. Zaś najstarszym w tej grupie dokumentem strategicznym jest *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Augustowa*, liczące sobie już kilkanaście lat i pochodzące z 2000 r.[14] Ostatni z wymienionych dokumentów był aktualizowany w roku 2012, zmiana ta dotyczyła jednak wyłącznie względnie niewielkiego fragmentu miasta, niewchodzącego w wyznaczony w niniejszym programie obszar zdegradowany i rewitalizacji[15].

Tabela 3.1.1. przedstawia szczegółowo powiązania poszczególnych dokumentów z Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta Augustów. Kolorem bordowym zaznaczono w niej cele i działania, do których nawiązują przedsięwzięcia zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Augustów.

[13] Art. 15. ust. 1. pkt. 2.

[14] Uchwała nr XVI/129/2000 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 06 marca 2000 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Augustowa.

[15] Uchwała nr XVIII/137/12 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 30 października 2012 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Augustowa zmieniła Załącznik „Polityka funkcjonalno-przestrzenna", w granicach terenu ograniczonego ulicami Mazurską i Wojska Polskiego oraz projektowaną obwodnicą miasta Augustowa.

Tabela 3.1.1. Powiązania celów działań zawartych w dokumentach strategicznych miasta z Gminnym Programem Rewitalizacji.

Lp.	Nazwa dokumentu	Założenia dokumentu
		Dokumenty strategiczne
1.	Strategia Rozwoju Gminy Miasta Augustów na lata 2014-2020	**Cel Strategiczny 1. Budowa nowoczesnej gospodarki z atrakcyjnymi miejscami pracy.** Cel Operacyjny 1.1. Dynamiczny rozwój nowoczesnych i przyjaznych środowisku funkcji przemysłowo-usługowych. Przygotowanie terenów pod działalność gospodarczą. Wprowadzenie systemu ulg i zwolnień z podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców. Wspieranie konkurencyjności lokalnych przedsiębiorstw. Nawiązanie współpracy z Parkiem Naukowo-Technologicznym Polska-Wschód w Suwałkach. Utworzenie i rozwój samorządu gospodarczego. Rewitalizacja i zagospodarowanie przestrzeni miejskiej. Cel Operacyjny 1.2. Rozwój postaw przedsiębiorczych. Wdrożenie programów rozwoju przedsiębiorczości i kreatywności w szkołach podstawowych i gimnazjach oraz rozszerzenie oferty w szkołach ponadgimnazjalnych. Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości. Cel Operacyjny 1.3. Budowa nowoczesnego, chętnie odwiedzanego przez kuracjuszy i turystów uzdrowiska. Rozwój oferty leczniczej i relaksacyjnej uzdrowiska. Rozwój oferty skierowanej do osób starszych i niepełnosprawnych. Rozwój bazy noclegowej, w tym nakierowanej na kuracjuszy komercyjnych. Rozwój obiektów sanatoryjnych. Rewitalizacja parku zdrojowego. Cel Operacyjny 1.4. Utworzenie wysokiej renomy ośrodka turystyki aktywnej. Utworzenie zintegrowanego produktu turystycznego związanego z potencjałem wody. Poprawa komunikacji pomiędzy miejscami atrakcyjnymi turystycznie. Rozwój bazy noclegowej i gastronomicznej w wyższym standardzie. Zapewnienie ochrony środowiska naturalnego. Rozwój uzupełniającej oferty turystycznej. Wspieranie modernizacji linii kolejowej na trasie Białystok-Augustów-Suwałki. Cel Operacyjny 1.5. Utworzenie spójnego marketingu terytorialnego. Stworzenie zintegrowanego systemu promocji gospodarczej i turystycznej. Organizacja i promocja imprez kulturalnych i sportowych o znaczeniu ponadlokalnym. Rozwój współpracy międzynarodowej w ramach sieci miast partnerskich oraz Euroregionu Niemen. Rozwój współpracy w ramach Platformy EGO SA. Rozwój współpracy międzygminnej. **Cel Strategiczny 2. Wysoka jakość życia.** Cel Operacyjny 2.1. Wysokiej jakości edukacja. Modernizacja bazy oświatowej, wyposażenie i uzupełnienie w pomoce dydaktyczne pracowni przedmiotowych. Wspieranie działań na rzecz organizacji doradztwa zawodowego wśród młodzieży. Opracowanie programu kształcenia i wdrożenie kierunków nauczania dopasowanych do potrzeb sektorów kluczowych gospodarki Augustowa.

		Wdrożenie nowoczesnych i innowacyjnych metod nauczania. Cel Operacyjny 2.2. Rozwój całorocznej infrastruktury kulturalnej i sportowej. Modernizacja bazy sportowej i kulturalnej. Zwiększenie oferty i różnorodności zajęć kulturalnych i sportowych. Organizacja miejsc spotkań i rozwoju zainteresowań młodzieży, osób dorosłych, seniorów i osób niepełnosprawnych. Cel Operacyjny 2.3. Powszechny dostęp do infrastruktury sieciowej. Rozwój infrastruktury ciepłowniczej i energetycznej. Rozwój infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej. Rozwój sieci i modernizacja dróg lokalnych. Budowa sieci gazowej. Cel Operacyjny 2.4. Zapewnienie wysokiej jakości ochrony zdrowia oraz pomocy społecznej potrzebującym mieszkańcom. Modernizacja infrastruktury medycznej i zdrowotnej. Stworzenie wysoce specjalistycznej oferty medycznej. Wzmocnienie systemu pomocy społecznej i działania na rzecz integracji społecznej. Zwiększanie dostępności przestrzeni publicznych dla osób niepełnosprawnych ruchowo. Cel Operacyjny 2.5. Nowoczesna administracja. System usprawnienia komunikacji w Mieście. Budowa nowego niskoemisyjnego budynku Urzędu Miasta lub modernizacja obecnego oraz poprawa bazy lokalowej jednostek organizacyjnych Urzędu Współpraca międzysektorowa. Zwiększenie dostępności i zapewnienie wysokiej jakości e-usług.
2.	Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych Augustowa na lata 2017 – 2025	**Obszar: Uzależnienia.** **Cel I.1. Zminimalizowanie zjawiska uzależnienia (od alkoholu, narkotyków) wśród mieszkańców Augustowa.** I.1.A Ułatwienie osobom z problemem uzależnień dostępu do specjalistycznego wsparcia. I.1.B Prowadzenie szeroko rozumianej profilaktyki skierowanej do dorosłych, dzieci i młodzieży. **Obszar II. Bezrobocie, ubóstwo, bezdomność.** **Cel II.1. Zmniejszenie skali zjawiska bezrobocia w Augustowie.** II.1.A. Ułatwianie dostępu do usług sprzyjających podjęciu pracy przez osoby korzystające z pomocy społecznej. II.1.B. Zwiększenie liczby miejsc pracy, w tym również w ramach robót publicznych (organizowanych przez samorząd gminy). II.1.C. Zmniejszanie skutków finansowych bezrobocia. II.1.D. Profilaktyka wobec grup społecznych szczególnie narażonych na oddalenie od rynku pracy. **Cel II.2. Zwiększenie motywacji osób bezrobotnych do podjęcia pracy** II.2.A. Prowadzenie działań wynikających z zadań gminy na rzecz aktywizacji bezrobotnych. II.2.B. Wspieranie rozwoju ekonomii społecznej II.2.C. Upowszechnianie aktywnych postaw wśród dzieci z rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej II.2.D. Promocja rozwoju ekonomii społecznej. **Cel II.3 Zmniejszenie liczby osób korzystających z pomocy MOPS z powodu ubóstwa.**

		II.3.A Prowadzenie działań pomocowych dla osób korzystających z pomocy społecznej w usamodzielnianiu się. II.3.B Prowadzenie szeroko rozumianej informacji dotyczącej aktywizacji osób bezrobotnych oraz informacji dotyczących ofert pracy. **Cel II.4 Poprawa warunków świadczenia pomocy osobom bezdomnym** **Obszar III. Rodzina i przeciwdziałanie przemocy.** **Cel III.1 Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie**. III.1.A Ułatwienie dostępu do kompleksowego wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. III.1.B Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego. III.1.C Prowadzenie działań na rzecz zaniechania różnorodnych form przemocy. **Cel III.2 Poprawa sytuacji dzieci z rodzin wieloproblemowych.** III.2.A Zintegrowany system działań na rzecz poprawy sytuacji dzieci z rodzin wieloproblemowych. III.2.B Promocja właściwych wzorców rodziny oraz pełnienia ról w rodzinie. III.2.C Ułatwienie dostępu do pomocy psychologiczno – pedagogicznej dzieciom z rodzin wieloproblemowych. **Cel III.3 Poszerzenie możliwości wsparcia rodzin w pełnieniu roli opiekuńczej.** III.3.A Prowadzenie różnorodnych form pracy z rodziną, w tym rozwój asystentury rodziny. III.3.B Wspieranie rodzin zagrożonych kryzysem. **Obszar IV. Seniorzy i osoby niepełnosprawne.** **Cel IV.1 Zmniejszenie wszelkich barier utrudniających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w społeczeństwie.** IV.1.A Wspieranie inicjatyw mających na celu niwelowanie trudności w funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych. IV.1.B Budowanie świadomości lokalnego społeczeństwa o obecności osób z niepełnosprawnościami, barierach, z którymi borykają się osoby z niepełnosprawnościami i ich potrzebach. **Cel IV.2 Poprawa warunków życia seniorów.** IV.2.A Stworzenie warunków do inicjowania i rozwijania różnorodnych form wsparcia dla osób starszych. IV.2.B Ułatwienie seniorom dostępu do dóbr kultury. IV.2.C Tworzenie warunków uczestnictwa osób w podeszłym wieku w kulturze, wypoczynku, spotkaniach, szkoleniach w celu aktywizacji i rozwoju zainteresowań. **Obszar V. Pomoc społeczna** **Cel V.1 Zwiększenie aktywności mieszkańców Augustowa** V.1.A Budowa świadomości społecznej i obywatelskiej mieszkańców, otwartość instytucji publicznych na potrzeby środowiska lokalnego, partnerstwo w realizacji zadań. V.1.B Informowanie mieszkańców i konsultowanie z nimi działań mających wpływ na ich życie. V.1.C Promocja aktywnych postaw mieszkańców. **Cel V.2 Poprawa warunków funkcjonowania pomocy społecznej w**

		Augustowie. V.2.A Poprawa warunków do realizacji zadań ustawowych przez MOPS w Augustowie: - lokalowych, - finansowych, - kadrowych, - sprzętowych. V.2.B Monitorowanie sytuacji społecznej w zakresie przewidzianym ustawą o pomocy społecznej i reagowanie zgodnie z potrzebami. V.2.C Efektywne korzystanie przez MOPS w Augustowie z posiadanych zasobów. V.2.D Rozwój zawodowy pracowników MOPS.
Dokumenty planistyczne		
3.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Augustowa	Cele strategiczne **A. Wykreowanie Augustowa jako ośrodka wyspecjalizowanych – o wysokim standardzie - usług z zakresu: turystyki, wypoczynku, sportów wodnych i lecznictwa uzdrowiskowego** **B. Osiągnięcie wysokiego standardu miejsca zamieszkania** **C. Utrzymanie (w odniesieniu do niektórych obszarów przywrócenie) równowagi ekologicznej** Cel operacyjny 1. Dostosowanie zarządzania miastem do warunków gospodarki rynkowej (A, B). Zadania: Usprawnienie funkcjonowania Urzędu Miasta Wyposażenie samorządu lokalnego w instrumenty skutecznego zarządzania miastem Opracowanie programu realizacji inwestycji publicznych z udziałem lokalnych liderów, sponsorów, organizacji społecznych, potencjalnych inwestorów z sektora prywatnego. Cel operacyjny 2. Prowadzenie aktywnej działalności marketingowej Zadania: Opracowanie strategii marketingowej i realizacja na jej podstawie programu promocji miasta (A, B). Cel operacyjny 3. Aktywna gospodarka nieruchomościami (A, B). Zadania: Tworzenie zasobu gruntów Prowadzenie działalności ofertowej w ramach strategii marketingowej Cel operacyjny 4. Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska przyrodniczego (C, A, B). Zadania: Ochrona zasobów i walorów środowiska przyrodniczego (utrzymanie czystości i jakości wód w tym powierzchniowych oraz powietrza, dbałość o stan lasów, ochrona gruntów rolnych i leśnych) Podnoszenie świadomości i wrażliwości ekologicznej mieszkańców miasta Cel operacyjny 5. Rozwój komunikacji lokalnej i zewnętrznej (A, B, C).

		Zadania: Realizacja obwodnicy Modernizacja połączeń kolejowych Rehabilitacja i modernizacja kanału Augustowskiego Rozwój transportu wodnego (tramwaje wodne) Budowa i ścieżek rowerowych Organizacja stref ruchu pieszego w centrum miasta Cel operacyjny 6. Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej (A, B, C). Zadania: Poprawa systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków Likwidacja źródeł zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych Podjęcie działali na rzecz gazyfikacji miasta Modernizacja i rozbudowa ciepłownictwa Modernizacja i rozbudowa elektroenergetyki Cel operacyjny 7. Podwyższenie standardu usług w sferze społecznej (B). Zadania: Doskonalenie działalności usługowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Utworzenie środowiskowego domu samopomocy Cel operacyjny 8. Stymulowanie rozwoju budownictwa mieszkaniowego, rozwój budownictwa komunalnego (B) Zadania: Określenie i realizacja polityki mieszkaniowej wobec słabszych ekonomicznie grup mieszkańców Rehabilitacja starej zabudowy mieszkaniowej, wzmocnienie roli wspólnot mieszkaniowych Przygotowanie terenów pod rozwój budownictwa mieszkaniowego Cel operacyjny 9. Działania na rzecz rozwoju bazy turystyki, rekreacji i sportu oraz lecznictwa uzdrowiskowego (A, B, C). Zadania: Zapewnienie ochrony zasobów przyrodniczych decydujących o atrakcyjności turystyczno - rekreacyjnej miasta i jego walorach uzdrowiskowych (zgodnie z celem nr 4) Rozwój infrastruktury turystycznej oraz bazy materialnej rekreacji i sportu ze szczególnym wyeksponowaniem turystycznego zagospodarowania Kanału Augustowskiego oraz biorąc pod uwagę poszerzenie oferty usługowej w tym całorocznej Rozwój bazy materialnej lecznictwa uzdrowiskowego i odnowy biologicznej - poszerzenie oferty usługowej Prowadzenie aktywnej działalności promocyjnej (zgodnie z celem nr 2) Cel operacyjny 10. Wykreowanie Augustowa jako centrum obsługi ruchu turystycznego w strefie Zielonych Płuc Polski (A, B). Zadania: Nawiązanie długofalowej współpracy z wybranymi partnerami z sektora publicznego i prywatnego Cel operacyjny 11. Działania na rzecz wykształcenia silnego ośrodka administracji ponadlokalnej (A, B). Zadania:

		Nawiązanie bliskiej współpracy z władzami powiatowym w celu współdziałania przy rozwiązywaniu problemów kluczowych dla rozwoju miasta Cel operacyjny 12. Pobudzanie i wspomaganie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości (A, B). Zadania: Powołanie inkubatora przedsiębiorczości - m.in.: organizacja doradztwa i szkoleń Zintegrowanie środowiska lokalnych przedsiębiorców Cel operacyjny 13. Dostosowanie modelu kształcenia ponadpodstawowego do warunków gospodarki rynkowej Zadania: Utworzenie w kolejnym etapie reformy systemu oświaty liceów profilowanych w mieście o specjalności obsługi ruchu turystycznego i hotelarstwa Utworzenie trzeciego liceum ogólnokształcącego w mieście Utworzenie filii wyższych uczelni o kierunkach odpowiadających specyfice Augustowa Cel operacyjny 14. Działania na rzecz aktywizacji zawodowej bezrobotnych (A, B). Zadania: Wspomaganie działań w zakresie dokształcania i przekwalifikowywania bezrobotnych Cel operacyjny 15. Polepszenie wizerunku urbanistycznego miasta - podniesienie estetyki jego zagospodarowania (A, B, C). Zadania: Wykształcenie atrakcyjnego i funkcjonalnego centrum miasta Rewitalizacja starej zabudowy Realizacja nowych atrakcyjnych architektonicznie obiektów Wykreowanie systemu przestrzeni publicznych Cel operacyjny 16. Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej wokół rozwiązywania problemów rozwoju miasta (A, B, C). Zadania: Podjęcie działań kreujących „korzystny klimat społeczny" sprzyjający realizacji strategii

Źródło: opracowanie własne

3.1. Strategia Rozwoju Gminy Miasta Augustów na lata 2014-2020

W ramach kierunków działań zakreślonych w strategii rozwoju miasta działania rewitalizacyjne występują wprost w obrębie *Celu Strategicznego 1. Budowa nowoczesnej gospodarki z atrakcyjnymi miejscami pracy* i działań zaplanowanych w *Celu Operacyjnym 1.1. Dynamiczny rozwój nowoczesnych i przyjaznych środowisku funkcji przemysłowo-usługowych* jako działanie *Rewitalizacja i zagospodarowanie przestrzeni miejskiej*. Jego cel autorzy dokumentu definiują jako:

Celem tego kierunku działań jest przywrócenie budynków i zaniedbanych terenów miejskich Miastu. Kompleksowa modernizacja, rewitalizacja i rehabilitacja tych obszarów pozwoli wprowadzić tam nowe, przyjazne dla miasta funkcje, w tym usługowo-handlowe. Rewitalizacja

ma charakter najczęściej wieloaspektowy, dlatego jej przeprowadzenie będzie również ważne dla realizacji celów 1.4 i 2.2.

Powyższy opis wskazuje na zrozumienie kompleksowego charakteru działań rewitalizacyjnych i możliwości ich wpływu na podstawowe kierunki rozwojowe miasta związane zarówno ze sferą gospodarczą, jak również szeroko rozumianym poziomem życia mieszkańców.

W działaniach związanych z *Celem Strategicznym 1* działania rewitalizacyjne wpisują się także w działania zaplanowane w *Celu Operacyjnym 1.3. Budowa nowoczesnego, chętnie odwiedzanego przez kuracjuszy i turystów uzdrowiska* jako:

- *Rozwój oferty skierowanej do osób starszych i niepełnosprawnych.*
- *Rewitalizacja parku zdrojowego.*

Dużo szerzej planowane działania rewitalizacyjne wpisują się *Cel Strategiczny 2. Wysoka jakość życia.*

Działania rewitalizacyjne powiązane są z wszystkimi rodzajami działań zawierających się łącznie w 3 spośród 5 celów operacyjnych. Są to następujące cele operacyjne:

- *Cel Operacyjny 2.2. Rozwój całorocznej infrastruktury kulturalnej i sportowej.*
- *Cel Operacyjny 2.3. Powszechny dostęp do infrastruktury sieciowej.*
- *Cel Operacyjny 2.4. Zapewnienie wysokiej jakości ochrony zdrowia oraz pomocy społecznej.*

Cele działań rewitalizacyjnych zapisanych w GPR w dużym stopniu wpisują się zatem w cele działań zarysowanych w strategii rozwoju miasta. Działania rewitalizacyjne obejmują zarówno oba wyznaczone cele strategiczne, jak również wpisują się łącznie w połowę z zdefiniowanych celów operacyjnych (5 z 10). Na najniższym, operacyjnym poziomie szczegółowości, odsetek działań, do których nawiązują planowane działania zapisane w GPR, jest wyraźnie niższy, niemniej jednak pozostaje na poziomie ~$^{1}/_{3}$ (14 z 43). Udział ten, niższy niż w przypadku pozostałych dokumentów, wynika z wyższego stopnia ogólności dokumentu jakim jest strategia rozwoju miasta. Mimo tego, stopień powiązań pomiędzy oboma dokumentami można uznać za wysoki.

3.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Augustowa

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Augustowa jest dokumentem bardzo wyraźnie nawiązującym do zaplanowanych działań rewitalizacyjnych. Z tego faktu można wyprowadzić dwa główne wnioski:

1. Pierwszy, dotyczy wysokiej jakości tego dokumentu i trafnie przeprowadzonej w nim diagnozy problemów rozwoju przestrzenno-gospodarczego miasta oraz wynikających z niej celów działań.
2. Drugi, potwierdza strukturalny charakter zidentyfikowanych wówczas problemów. Dobrze oddaje porównanie wskazanych wówczas w SUKiZP obszarów określonych jako *do*

rehabilitacji i przekształceń. W zaskakująco dużym stopniu pokrywają się one z obszarem zdegradowanym i rewitalizacji wyznaczonym w wyniku diagnozy przeprowadzonej na potrzeby opracowania GPR. Największymi różnicami pomiędzy obydwoma obszarami są:

- Brak w SUKiZP zdecydowanej większości obszaru Kaczego Dołka, na terenie którego dominują zjawiska kryzysowe ze sfery społecznej i gospodarczej, które w momencie sporządzania SUiKZP były z pewnością dużo trudniej uchwytne niż obecnie.
- Obecność obszaru rzeki Netty, Kanałów: Augustowskiego i Bystrego wraz z przyległymi obszarami nadbrzeżnymi w obszarach *do rehabilitacji i przekształceń* przedstawionych w SUiKZP, przy braku ich w wyznaczonym terenie zdegradowanym i rewitalizacji. W tym przypadku na fakt ten miały wpływ inwestycje w przestrzenie publiczne na tym obszarze (bulwary i in.) z okresu po wstąpieniu Polski w struktury UE oraz bardzo korzystne położenie tego obszaru względem najważniejszych atrakcji turystycznych (Molo im. Radiowej Trójki, las, plaże nad jeziorem Necko, port Żeglugi Augustowskiej, ulica Mostowa i in.) i elementów infrastruktury społeczno kulturalnej (np. amfiteatr), które w omawianym okresie, silnie wpłynęło na rozwój na tym obszarze funkcji związanych: z obsługą ruchu turystycznego oraz lecznictwa uzdrowiskowego.
- Brak w GPR obszaru jednostki Centrum II. Obszar ten pomimo stwierdzenia przekroczenia przez część z analizowanych wskaźników wartości odpowiadających całemu miastu, znajdował się w wyraźnie lepszej kondycji niż obszary uznane za zdegradowane.

Cele i działania rewitalizacyjne znajdujące się w niniejszym programie nawiązują zatem do 2 spośród 3 Celów strategicznych SUKiZP. Są nimi:

Cel A. Wykreowanie Augustowa jako ośrodka wyspecjalizowanych – o wysokim standardzie - usług z zakresu: turystyki, wypoczynku, sportów wodnych i lecznictwa uzdrowiskowego.

Cel B. Osiągnięcie wysokiego standardu miejsca zamieszkania.

SUiKZP jest dokumentem strategicznym, w który cele działań rewitalizacyjnych wpisują się w wysokim stopniu. Działania zaplanowane w GPR znajdują swoje odzwierciedlenie w ponad 2/3 z ogólnej liczby celów strategicznych SUiKZP (11 z 16) oraz blisko połowy wyszczególnionych w nim działań (20 z 41).

3.3. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Augustowa na lata 2017 – 2025

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest spośród analizowanych dokumentów strategicznych najbardziej rozbudowanym z punktu widzenia określonych w nim celów planowanych działań. Jednocześnie, w przeciwieństwie do pozostałych dwóch dokumentów, koncentruje się na węższym elemencie struktury przestrzenno-funkcjonalnej miasta, jakim jest sfera społeczna.

Ze względu na fakt, że podstawą działań rewitalizacyjnych są zidentyfikowane problemy społeczne stopień powiązania zaplanowanych w GPR działań z Gminną strategią rozwiązywania problemów społecznych jest najwyższy spośród wszystkich dokumentów.

Na poziomie strategicznym, powiązania widoczne są we wszystkich 5 obszarach zakreślonych w strategii. W miarę wzrostu stopnia szczegółowości udział ten spada. Najpierw do poziomu $^{3}/_{4}$ w przypadku poziomu celów operacyjnych określanych w strategii mianem strategicznych (9 z 12). Następnie, do poziomu prawie połowy wyróżnionych kierunków szczegółowych (19 z 39).

Tabela 3.3.1. Gminny Program Rewitalizacji a pozostałe dokumenty strategiczne miasta – podsumowanie.

l.p.	Poziom celów	Strategia rozwoju miasta			SUiKZP			Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych		
		Ogółem	Rewitalizacja		Ogółem	Rewitalizacja		Ogółem	Rewitalizacja	
		Liczba	Liczba	Udział [%]	Liczba	Liczba	Udział [%]	Liczba	Liczba	Udział [%]
1	Cele Strategiczne/ Obszary*	2	2	100,0	3	2	66,7	5	5	100,0
2	Cele operacyjne/ strategiczne*	10	5	50,0	16	11	68,8	12	9	75,0
3	Kierunki działań*	43	14	32,6	41	20	48,8	39	19	48,7

* W przypadku Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych poziomowi celów strategicznych ze Strategii rozwoju miasta oraz SUiKZP odpowiadają obszary działań, celom operacyjnym zaś, cele strategiczne.

Źródło: opracowanie własne.

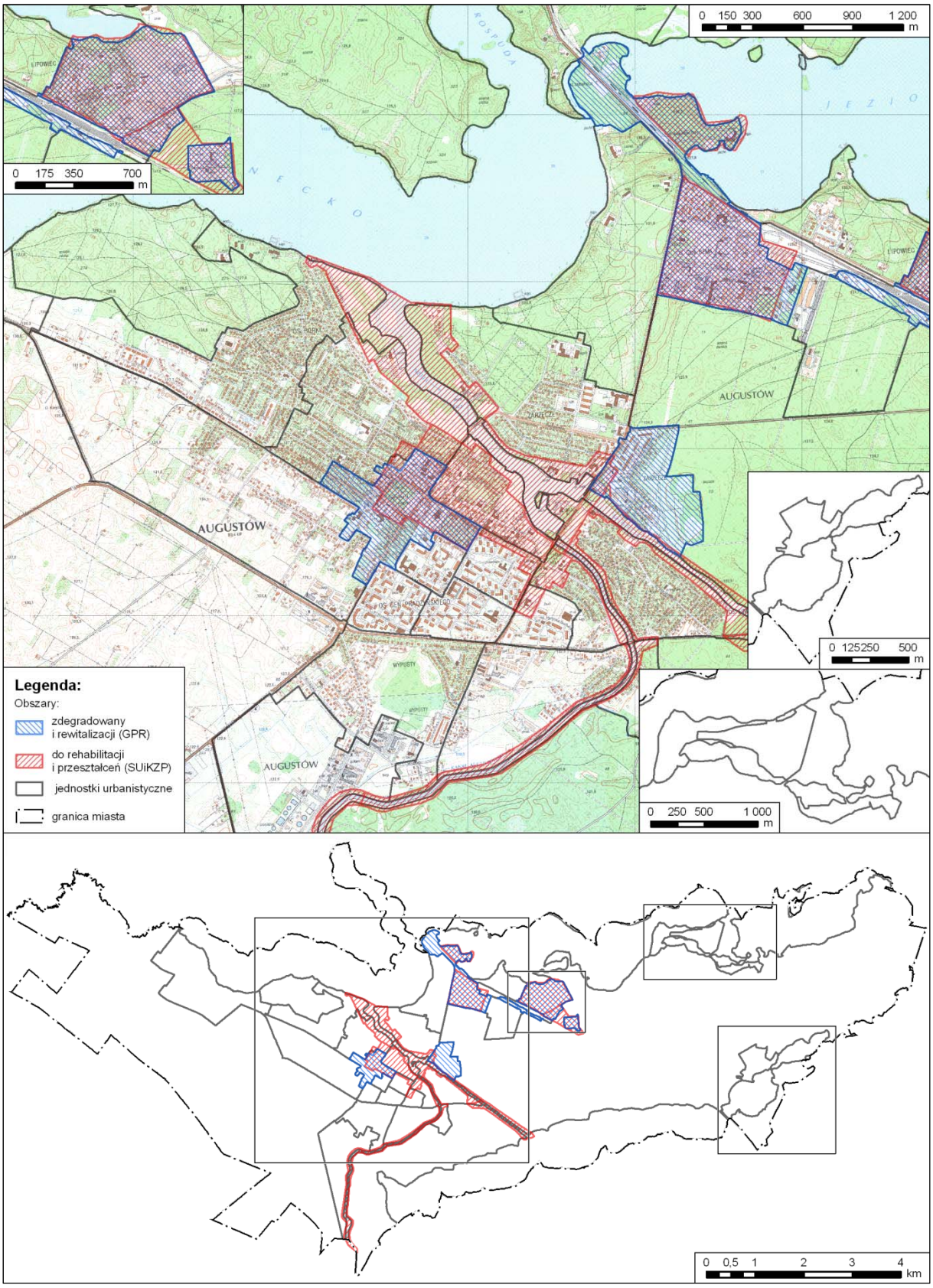

Rysunek 3.3.1. Obszar zdegradowany i rewitalizacji a obszary do rehabilitacji i przekształceń w Augustowie.

Źródło: opracowanie własne.

4. Wizja i cele działań rewitalizacyjnych

4.1. Wizja programu rewitalizacji

Podstawą do podjęcia skutecznych działań rewitalizacyjnych jest określenie stanu, który będzie w przyszłości stanowił punkt docelowy programowanego wsparcia. *Ustawa o rewitalizacji* określa ten planowany efekt rewitalizacji jako wizję programu rewitalizacji.

W przypadku Augustowa przeprowadzona diagnoza zróżnicowania wewnątrzmiejskiego wykazała istnienie bardzo wyraźnych procesów degradacji w czterech spośród wyznaczonych na terenie miasta jednostek urbanistycznych. Są to obszary, które pełnią w skali miasta różne funkcje. Wizja programu rewitalizacji powinna zatem zawierać wszystkie planowane kierunki przekształceń terenów zdegradowanych. Planowany efekt działań rewitalizacyjnych można określić następująco:

Augustów miastem przyjaznym dla mieszkańców, przedsiębiorców i turystów wykorzystującym optymalnie w zrównoważony sposób swój wewnętrzny potencjał rozwojowy.

Działania rewitalizacyjne mają doprowadzić do poprawy jakości życia mieszkańców miasta w wielu różnych jego wymiarach, obejmujących zarówno warunki mieszkaniowe, przestrzenie publiczne, półpubliczne jak również warunki środowiskowe. Działaniom tym będzie towarzyszyć uzupełnienie infrastruktury społecznej o nowy zasób oraz modernizacja już istniejącego. Stworzenie właściwych warunków infrastrukturalnych do mniej lub bardziej zinstytucjonalizowanych działań społecznych wraz z równoczesnym wsparciem tzw. działań miękkich będzie wzmacniać spójność społeczną i pozwoli na wsparcie szerokiego spektrum osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Tym samym celom będzie służyło wykorzystanie istniejącej już infrastruktury społecznej, sportowej, rekreacyjnej i in. Wsparcie obszarów o funkcjach mieszkaniowych i zwiększenie ich atrakcyjności będzie jednym z głównych czynników, który ma ograniczać presję na dalszy rozwój rozproszonego budownictwa mieszkaniowego na rzadko zaludnionych obszarach w granicach miasta. W konsekwencji tych działań Augustów będzie mógł rozwijać się w sposób bardziej zrównoważony.

Obszar rewitalizacji to teren o zróżnicowanej strukturze demograficznej, dotknięty w dużej mierze takimi zjawiskami kryzysowymi jak: niepełnosprawność oraz kryzys rodzin. Dlatego też ważną rolę w programie pełni wsparcie skierowane do osób niepełnosprawnych, dzieci, młodzieży, osób starszych oraz kobiet jako grup najbardziej dotkniętych wymienionymi zjawiskami kryzysowymi.

4.2. Cele działań rewitalizacyjnych

Cele działań rewitalizacyjnych zostały opracowane na podstawie części diagnostycznej służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego na terenie miasta oraz szczegółowej analizy przyczyn degradacji przeprowadzonej dla poszczególnych podobszarów obszaru zdegradowanego. Analizy te uzupełniono o szereg bezpośrednich wywiadów przeprowadzonych wśród lokalnych instytucji działających w sferze społecznej zarówno na obszarze zdegradowanym, jak i poza nim. W rezultacie tak przeprowadzonego postępowania możliwe stało się dość szczegółowe opracowanie zarówno celów programu, jak również w niektórych przypadkach nawet pomysłów na konkretne działania (przedsięwzięcia) w obrębie programu.

Dla zapewnienia należytej klarowności przekazu cele programu przedstawiono w podziale na trzy podstawowe rodzaje odpowiadające poszczególnym poziomom szczegółowości. Składają się na nie:

1. Cel główny programu.
2. Cele strategiczne.
3. Cele operacyjne (Kierunki działań).

Celem głównym programu jest:

Wzrost potencjału społeczno-gospodarczego miasta poprzez zwiększenie spójności społecznej, poprawę poziomu i jakości życia mieszkańców oraz zagospodarowanie obiektów i terenów zdegradowanych.

Cele strategiczne ze względu na duży poziom ogólności odnoszą się do całego obszaru rewitalizacji miasta Augustów. Natomiast cele operacyjne różnicują się dla poszczególnych podobszarów w zależności od specyfiki zachodzących na ich terenie procesów degradacji.

Na poziomie strategicznym wyróżniono następujące cele:

1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację.
2. Wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców w wyniku modernizacji i rozbudowy istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej.
3. Obniżenie poziomu bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
4. Poprawa jakości i poziomu życia mieszkańców poprzez modernizację i rozbudowę zasobu mieszkaniowego, poprawę dostępności do funkcjonalnych przestrzeni półpublicznych oraz zagospodarowanie obiektów zdegradowanych.

Centrum I

Aby przedstawić szczegółowe kierunki działań rewitalizacyjnych konieczne jest opisanie i uzasadnienie poszczególnych celów operacyjnych, którym są przypisane.

Cel C1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację.

Przeprowadzone prace diagnostyczne wyraźnie wykazały potrzebę wsparcia działań z zakresu aktywizacji i integracji zarówno społecznej, jak i zawodowej całego szeregu grup mieszkańców. W toku prac nad programem szczególnie zagrożone wykluczeniem społecznym i zawodowym okazały się następujące grupy mieszkańców:

- Osoby niepełnosprawne i przewlekle chore.
- Rodziny wieloproblemowe.
- Osoby bezrobotne, w tym kobiety.

Rozmowy przeprowadzone z przedstawicielami podmiotów działających w sferze społecznej w wielu przypadkach wykazały niewystarczający zakres prowadzonej działalności, który w pewnej mierze był wynikiem trudności w dostępie do źródeł ich potencjalnego finansowania. W działaniach związanych z celem 1.1. mieści się zatem cały szereg działań, które mają za zadanie reintegrację osób już wykluczonych, oraz ograniczenie możliwości wystąpienia takiego zjawiska w przypadku grup mieszkańców szczególnie takim procesami zagrożonych.

Cel operacyjny C1.1. Aktywizacja osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych.

Działania aktywizacyjne i integracyjne skierowane do tej grupy osób powinny obejmować szerokie spektrum działań, w tym np.

- Różnego rodzaju usługi opiekuńcze, w tym miejsca pobytu dziennego i całodobowego.
- Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze.
- Usługi asystenckie dla osób z niepełnosprawnością.

Cel operacyjny C1.2. Wsparcie rodzin wieloproblemowych w tym dzieci i młodzieży oraz samotnych rodziców.

Jednym z wyraźnie zarysowujących się na podobszarze rewitalizacji problemów natury społecznej jest występowanie rodzin dotkniętych całym szeregiem różnego rodzaju problemów. W ramach działań rewitalizacyjnych powinny zostać one objęte szczególnie intensywnym wsparciem. Formą wsparcia tego rodzaju rodzin mogą być usługi asystenta rodziny oraz szereg działań aktywizacyjnych prowadzonych przez jednostki miejskie oraz organizacje pozarządowe. Działania te powinny wykorzystywać istniejącą infrastrukturę, w tym wymagającą ewentualnej rozbudowy i modernizacji (Cel C2.1.). Dotyczy to zarówno infrastruktury o charakterze społecznym i kulturalnym (np. Miejski Dom Kultury), jak również sportowej położonej w granicach podobszaru, i jego bezpośredniej bliskości[16]. W tym ostatnim przypadku aktywizacja poprzez sport i różne formy rekreacji powinna dotyczyć wszystkich grup zagrożonych

[16] W bezpośredniej bliskości obszaru położone są dwa zmodernizowane kompleksy boisk sportowych przy Gimnazjum nr 2 (ul. Nowomiejska) oraz Zespole Szkół Samorządowych w Augustowie (ul. Mickiewicza).

wykluczeniem, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Priorytetowy charakter działań na rzecz dzieci i młodzieży powinien uwzględniać np. pomoc specjalistyczną, umożliwienie rozwoju zainteresowań, w tym sportowych i in. Działania podejmowane w ramach tego celu powinny wspierać także realizację takich usług społecznych.

Cel operacyjny C1.3. Aktywizacja osób bezrobotnych w tym w szczególności kobiet.

Stwierdzona na podobszarze Centrum I intensywność problemów związanych ze zjawiskiem bezrobocia wymaga podjęcia interwencji również w tym zakresie. Profil bezrobocia na podobszarze ujawnia występowanie szeregu problemów szczegółowych. Precyzują one grupy docelowe działań z zakresu aktywizacji zawodowej. Te powinny koncentrować się na: matkach, które nie wróciły do pracy po urodzeniu dziecka, osobach bez kwalifikacji zawodowych, długotrwale bezrobotnych, powyżej 50 roku życia oraz do 25 roku życia.

Cel C2. Wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców w wyniku modernizacji istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej oraz poprawę dostępności do funkcjonalnych przestrzeni publicznych i półpublicznych.

Cel operacyjny C2.1. Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego.

Większość działań aktywizujących lokalne społeczności musi wykorzystywać pewien zasób infrastruktury służącej wspieraniu takich działań. W przypadku podobszaru rewitalizacji Centrum I zidentyfikowano zarówno braki w zakresie istniejącej infrastruktury, jak również problemy wynikające z jej niewystarczającego dopasowania do prowadzonej działalności. Dlatego też konieczne jest jej uzupełnienie, bądź modernizacja tak, aby w sposób optymalny wykorzystać pracę całej rzeszy osób zaangażowanych w sektorze społecznym. Realizacja tego celu może odbywać się m.in. poprzez działalność placówek wsparcia dziennego działających na rzecz dzieci, osób starszych, rozwój bazy długoterminowej opieki zdrowotnej i in. Działania zawarte w tej grupie przedsięwzięć dotyczą także uzupełnienia infrastruktury, która będzie służyła wielowymiarowemu wsparciu i szeroko pojętej integracji społecznej różnych grup mieszkańców, w tym także osób zagrożonych wykluczeniem z terenu całego miasta. Działania w ramach tego celu powinny obejmować zarówno specjalistyczną infrastrukturę społeczną na potrzeby poszczególnych grup zagrożonych wykluczeniem, jak również taką, która będzie miała szersze grono klientów i służyć będzie integracji i aktywizacji wszystkich mieszkańców podobszarów oraz budowie kapitału społecznego na szczeblu lokalnym.

Cel operacyjny C2.2. Poprawa ładu przestrzennego.

Struktura przestrzenna podobszaru rewitalizacji Centrum I jest jednym z elementów, którego przekształcenie wymaga wsparcia w zakresie planowanych działań rewitalizacyjnych. Interwencji wymagają, w zakresie uzupełnienia zabudowy, fragmenty pierzei Rynku Zygmunta Augusta, a więc jednego z najważniejszych elementów struktury przestrzennej miasta. Rekompozycji wymaga północno-wschodnia część Rynku Zygmunta Augusta w bezpośrednim otoczeniu budynku Centrum Informacji Turystycznej (tzw. Atolu). Decyzja dotycząca rekompozycji tego fragmentu najważniejszej w mieście przestrzeni publicznej powinna zostać podjęta przy

użyciu zaawansowanych metod partycypacji np. w drodze ogólnomiejskiej debaty. Zmian w zagospodarowaniu wymagają także zdegradowane obszary i budynki: dworca PKS, d. mleczarni, tzw. Dom Turka, budynek przy ul. Łaziennej 6 i in.[17]

Kwestia optymalizacji przestrzenno-funkcjonalnej dotyczyć powinna nie tylko kluczowych przestrzeni takich jak Rynek Zygmunta Augusta, ale również przestrzeni publicznych i półpublicznych, z których mieszkańcy obszarów zdegradowanych korzystają codziennie. Działania z zakresu modernizacji przestrzeni międzyblokowych, czy podwórek przeprowadzone przy wykorzystaniu narzędzi planowania partycypacyjnego powinny towarzyszyć planowanemu wsparciu mieszkalnictwa w zakresie modernizacji i budowy nowego zasobu (Cel operacyjny C4.1.). Właściwa realizacja tych działań wykreuje przestrzeń dla realizacji działań miękkich związanych z Celem operacyjnym C1.1. i obejmujących działania aktywizujące, integracyjne, czy kulturalne. Partycypacyjna forma planowania i realizowania tych działań pozwoli również na uporządkowanie zagadnień związanych z kwestią obecności miejsc parkingowych w przestrzeniach międzyblokowych i na podwórkach.

Cel operacyjny C2.3.Poprawa poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Podobszar Centrum I odznacza się najwyższymi na terenie miasta wskaźnikami związanymi z przestępstwami i wykroczeniami dokonywanymi na tym terenie. Jakkolwiek pewna część tych zjawisk ma charakter allochtoniczny[18], to jednak stan ten bezpośrednio wpływa na jakość życia mieszkańców podobszaru. Bezpieczeństwu mieszkańców zagrażają również braki w zakresie podstawowej infrastruktury technicznej takiej jak np. oświetlenie. W obu przypadkach interwencja w ramach programu musi być prowadzona w sposób zintegrowany i równocześnie eliminować braki w infrastrukturze, jak również kształtować właściwe postawy społeczne i obywatelskie poprzez działania z zakresu edukacji i szkoleń[19].

Cel operacyjny C2.4. Modernizacja infrastruktury technicznej.

W ramach planowanych działań ważną rolę odgrywają inwestycje infrastrukturalne konieczne do przeprowadzenia pozostałych wyznaczonych celów w ramach planowanej interwencji. Głównym wyzwaniem infrastrukturalnym na podobszarze rewitalizacji Centrum I jest rozwój alternatyw do niskosprawnych, rozproszonych i wykorzystujących paliwa stałe, lokalnych źródeł ogrzewania. W dużej mierze odpowiadają one za niską emisję nasilającą się w okresie zimowym. Ta zaś koncentruje się na obszarze centrum miasta.

Cel operacyjny C2.5. Modernizacja zasobu zabytkowego oraz zdegradowanych obiektów kubaturowych.

Występowanie na podobszarze rewitalizacji Centrum I zdegradowanych technicznie obiektów kubaturowych niesie ze sobą potencjał związany z ich ponownym wykorzystaniem. Jest to o tyle istotna kwestia, że w przypadku tego podobszaru wyraźnie widoczny jest deficyt obiektów możliwych do zagospodarowania na cele społeczne.

[17] W większości będące własnością prywatną.
[18] tj. związany z oddziaływaniami napływający z zewnątrz obszaru i wiążący się z dużymi przepływami interesantów, klientów lokali gastronomicznych, pasażerów, turystów i in.
[19] Na przykład kursy samoobrony dla kobiet, działania edukacyjne wśród dzieci i młodzieży i in.

Cel C3. Obniżenie poziomu bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cel operacyjny C3.1. Tworzenie nowych miejsc pracy.

Podobszar Centrum I obejmuje tereny zdegradowane, których ponowne, zrównoważone zagospodarowanie powinno prowadzić do wytworzenia ważnych impulsów rozwojowych zarówno w skali samego podobszaru jak i całego miasta. Prawidłowo przeprowadzone zagospodarowanie tych terenów pozwoli, poprzez utworzenie nowych miejsc pracy, zmniejszyć zagrożenie wykluczeniem ekonomicznym dla części grup mieszkańców wymagających wsparcia, jak również pozytywnie wpłynie na rynek pracy całego miasta.

Działania w sferze gospodarczej powinny odbywać się z poszanowaniem istniejącego dziedzictwa materialnego zarówno na poziomie architektonicznym tj. poszczególnych budynków i budowli, jak również urbanistycznym tj. zabytkowego układu urbanistycznego oraz walorów krajobrazowych. Właściwe eksponowanie i zagospodarowanie dziedzictwa materialnego uwzględniające działania społeczne powinno być jednym z priorytetów działań rewitalizacyjnych w tym podobszarze rewitalizacji.

Tereny poprzemysłowe po b. zakładach mleczarskich wraz z ekstensywnie użytkowanym obszarem dworca PKS, to ostatnie z dużych obszarów zlokalizowanych na terenie ścisłego centrum miasta, które wymagają podjęcia interwencji. Lokalizacja terenu poprzemysłowego w bezpośrednim sąsiedztwie Rynku Zygmunta Augusta sprawia, że jego ponowne zagospodarowanie powinno zostać szczególnie precyzyjnie zaplanowane i przeprowadzone oraz uwzględniać przede wszystkim rozwój funkcji o zasięgu ponadlokalnym. Zalecanymi elementami tego zagospodarowania powinny być wysokiej jakości przestrzeń publiczna wraz z upamiętnieniem multikulturowego dziedzictwa miasta[20]. W związku z tym władze miasta winny podjąć aktywne działania na rzecz pozyskania tego terenu.

Cel C4. Poprawa jakości i poziomu życia mieszkańców poprzez modernizację i rozbudowę zasobu mieszkaniowego oraz zagospodarowanie obiektów zdegradowanych.

Cel operacyjny C4.1. Poprawa warunków mieszkaniowych.

Szeroko rozumiana poprawa warunków mieszkaniowych na obszarze zdegradowanym to jedna z podstawowych grup działań w obrębie procesów rewitalizacji. Dotychczasowe doświadczenia innych polskich miast wyraźnie wskazują, że interwencja odbywająca się z pominięciem tego elementu bardzo często nie przynosi pożądanych efektów, a czasem nawet powoduje intensyfikację pewnych negatywnych zjawisk jak np. wandalizm. Dzieje się tak ze względu na rosnącą dysproporcję pomiędzy nakładami na działania w bezpośrednim otoczeniu miejsca zamieszkania a pozostającymi na niezadawalającym poziomie warunkami mieszkaniowymi. Dodatkowo, w przypadku Augustowa, jedną z kluczowych kwestii z zakresu poprawy warunków mieszkaniowych jest rozwój sieciowych źródeł ciepła alternatywnych do

[20] Na terenie b. mleczarni przed II wojną światową znajdowała się jedna z augustowskich synagog.

niskosprawnych, indywidualnych palenisk na węgiel oraz drewno, które powinny być jednym z głównych elementów walki z ograniczaniem niskiej emisji (Cel. C2.4). Działaniom z zakresu wsparcia mieszkalnictwa mają towarzyszyć interwencje dotyczące najbliższego otoczenia budynków mieszkalnych mające na celu poprawę ładu przestrzennego w skali lokalnej (Cel operacyjny C2.2). Będą one odbywały się w przestrzeniach półpublicznych takich jak podwórka, czy przestrzenie międzyblokowe.

Cel operacyjny C4.2. Modernizacja i zagospodarowanie obiektów kubaturowych.

Istotnym obszarem wsparcia zaplanowanym w tej części programu działań jest remont, modernizacja i zagospodarowanie obiektów kubaturowych nie spełniających swoich funkcji ze względu na zły stan techniczny. Część z tych obiektów posiada dodatkowo cenne walory architektoniczne i w związku z nimi wpisana jest do ewidencji lub rejestru zabytków. W podobszarze Centrum I są to np. Dom Turka, budynek przy ul. Wojska Polskiego 1, i in. Wykorzystanie tego potencjału zarówno w kierunku tworzenia nowych miejsc pracy dla mieszkańców obszaru zdegradowanego oraz w celu rozwoju deficytowych usług społecznych powinno być jednym z ważnych kierunków planowanego wsparcia. W ten sam kierunek działań wpisują się przedsięwzięcia związane z samą tylko modernizacją obiektów infrastruktury społecznej i ich otoczenia mające na celu poprawę zarówno zakresu świadczonych usług, ich jakości, jak również funkcjonalności samych placówek.

Cel operacyjny C4.3. Kompleksowe wsparcie rodzin z zaległościami w opłatach czynszowych w lokalach komunalnych.

Jednym z elementów negatywnie oddziaływujących na możliwości wychodzenia przez mieszkańców podobszaru z ubóstwa oraz zmniejszenie uzależnienia od pomocy MOPS są kwestie związane z zadłużeniem wynikającym z zaległości czynszowych w zasobie komunalnym. Wynika on m.in. z wysokiego w skali miasta poziomu bezrobocia wśród mieszkańców podobszaru. W ramach planowanego wsparcia niezbędna staje się zatem kompleksowa pomoc rodzinom z zaległościami czynszowymi w lokalach komunalnych.

Rozpoczęte przez Urząd Miejski w Augustowie działania na rzecz pomocy osobom posiadającym zadłużenie z tytułu zaległości czynszowych powinny zostać włączone w procesy rewitalizacyjne poprzez uwzględnienie odpowiednich preferencji, priorytetów itp. dla dłużników zamieszkujących na obszarze rewitalizacji.

Lipowiec

Aby przedstawić szczegółowe kierunki działań rewitalizacyjnych konieczne jest opisanie i uzasadnienie poszczególnych celów operacyjnych, którym są przypisane.

Cel L1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację.

Cel operacyjny L1.1. Kompleksowe wsparcie rodzin wieloproblemowych.

Podobszar rewitalizacji Lipowiec jest obszarem o najwyraźniej, w skali całego miasta, zarysowanych zjawiskach problemowych dotykających rodziny. Dlatego też działania skierowane

właśnie do rodzin powinny być jednym z fundamentów procesów jego rewitalizacji. Skuteczną formą wsparcia rodzin z problemami mogą być np. usługi asystenta rodziny, czy działania aktywizacyjne prowadzone przez jednostki miejskie oraz organizacje pozarządowe. Powinny one wykorzystywać istniejącą infrastrukturę, w tym wymagającą ewentualnej rozbudowy i modernizacji, włącznie z budynkami o charakterze zabytkowym (Cel L2.1.). Dotyczy to zarówno infrastruktury o charakterze społecznym i kulturalnym (np. tzw. Klub Tartak), jak również sportowej położonej w granicach podobszaru[21]. W tym ostatnim przypadku aktywizacja poprzez sport i różne formy rekreacji powinna dotyczyć wszystkich grup zagrożonych wykluczeniem, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Priorytetowy charakter działań na rzecz dzieci i młodzieży powinien uwzględniać np. pomoc specjalistyczną, umożliwienie rozwoju zainteresowań, w tym sportowych i in. Działania podejmowane w ramach tego celu powinny wspierać także realizację usług społecznych.

Cel operacyjny L1.2. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Lipowiec był jednym z podobszarów rewitalizacji, na terenie których stwierdzono negatywne zjawiska z zakresu poziomu edukacji dzieci i młodzieży. Wsparcie edukacji dzieci i młodzieży poprzez szeroką i atrakcyjną ofertę zajęć pozalekcyjnych oraz wsparcie edukacji szkolnej będzie ważnym elementem planowanego procesu wsparcia.

Cel operacyjny L1.3. Wsparcie osób z problemami alkoholowymi i ich rodzin.

Przeprowadzone prace diagnostyczne wyraźnie wykazały potrzebę wsparcia działań dotyczących rodzin zmagających się z problemami alkoholowymi. Problemy te ze swej natury, dotykają całe rodziny. Stąd też planowane wsparcie powinno dotyczyć wszystkich osób funkcjonujących w takich rodzinach. Działania z zakresu bezpośredniego wsparcia rodzin powinny zostać uzupełnione działaniami profilaktycznymi i edukacyjnymi prowadzonymi dla mieszkańców całego podobszaru. Ze względu na lokalizację podmiotów działających na polu profilaktyki antyalkoholowej oraz wsparcia osób i rodzin z problemami alkoholowymi poza Lipowcem dopuszczalne jest realizowanie ich w części poza podobszarem.

Cel L2. Wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców w wyniku modernizacji istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej oraz poprawę dostępności do przestrzeni publicznych i półpublicznych.

Cel operacyjny L2.1. Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego.

Większość działań aktywizujących lokalne społeczności musi wykorzystywać pewien zasób infrastruktury służącej wspieraniu takich działań. W przypadku większości jednostek urbanistycznych wchodzących w skład obszaru zdegradowanego miasta zidentyfikowano zarówno braki w zakresie istniejącej infrastruktury, jak również problemy wynikające z jej niewystarczającego dopasowania do prowadzonej działalności. Dlatego też konieczne jest jej uzupełnienie, bądź modernizacja tak, aby w sposób optymalny wykorzystać pracę całej rzeszy

[21] W roku 2016 zakończono modernizację boiska przy Szkole Podstawowej nr 6 (ul. Tartacznej).

osób zaangażowanych w sektorze społecznym. Realizacja tego celu może odbywać się m.in. poprzez działalność placówek wsparcia dziennego działających na rzecz dzieci, osób starszych, rozwój bazy długoterminowej opieki zdrowotnej i in. Działania zawarte w tej grupie przedsięwzięć dotyczą także uzupełnienia na terenach zdegradowanych takiej infrastruktury, która będzie służyła wielowymiarowemu wsparciu i szeroko pojętej integracji społecznej różnych grup mieszkańców, w tym także osób zagrożonych wykluczeniem z terenu całego miasta. Interwencja w ramach tego celu powinna obejmować zarówno specjalistyczną infrastrukturę społeczną na potrzeby poszczególnych grup zagrożonych wykluczeniem, jak również taką, która będzie miała szersze grono klientów i służyć będzie integracji i aktywizacji wszystkich mieszkańców podobszaru oraz budowie kapitału społecznego na szczeblu lokalnym.

Cel operacyjny L2.2. Poprawa ładu przestrzennego.

Struktura przestrzenna podobszaru jest jednym z elementów, którego przekształcenie wymaga wsparcia w zakresie planowanych działań rewitalizacyjnych. Działanie to wymaga odmiennego podejścia w przypadku różnych jednostek stanowiących podobszary rewitalizacji. Różne są bowiem defekty dotykające przestrzeń poszczególnych obszarów.

Kwestia optymalizacji przestrzenno-funkcjonalnej dotyczyć powinna nie tylko kluczowych przestrzeni Lipowca takich jak: niezagospodarowany teren zielony wewnątrz podobszaru oraz teren leśny nad jeziorem Białym Augustowskim.

Brak na terenie podobszaru w pełni urządzonej ogólnodostępnej przestrzeni publicznej umożliwiającej integrację lokalnej społeczności powoduje konieczność podjęcia próby stworzenia takiego miejsca. Działania z zakresu modernizacji, urządzenia przestrzeni publicznej powinny być przeprowadzone przy wykorzystaniu narzędzi planowania partycypacyjnego. Właściwa realizacja tych działań wykreuje przestrzeń dla realizacji działań miękkich związanych z działaniami aktywizującymi, integracyjnymi, czy kulturalnymi.

Cel operacyjny L2.3. Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej.

Ważną rolę odgrywają inwestycje infrastrukturalne konieczne do przeprowadzenia w celu realizacji pozostałych wyznaczonych celów w ramach planowanej interwencji. Wyzwaniem infrastrukturalnym na obszarze zdegradowanym jest rozwój alternatyw do niskosprawnych, rozproszonych, lokalnych źródeł ogrzewania na paliwa stałe. W dużej mierze odpowiadają one za niską emisję nasilającą się w okresie zimowym, której efekty są odczuwane przez mieszkańców podobszaru.

Cel L3. Obniżenie poziomu bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cel operacyjny L3.1. Gospodarcze wykorzystanie terenów zdegradowanych.

Cechą charakterystyczną podobszaru Lipowiec na tle całego obszaru rewitalizacji wyznaczonego w mieście Augustowie, jest obecność terenów poprzemysłowych. Ich ponowne, zrównoważone zagospodarowanie powinno prowadzić do wytworzenia ważnych impulsów rozwojowych zarówno w skali samego podobszaru Lipowca, jak również całego obszaru

rewitalizacji miasta. Zagospodarowanie terenów poprzemysłowych uwzględniające działania prospołeczne na rzecz defaworyzowanych grup lokalnej społeczności będzie zarówno wzmacniało istniejące kierunki przemian dzielnicy, a więc m.in. funkcję mieszkaniową, jak również prowadziło do intensywnego wykorzystania pozostałej części terenów poprzemysłowych. Prawidłowo przeprowadzone zagospodarowanie tych terenów pozwoli, m.in. poprzez utworzenie nowych miejsc pracy, zmniejszyć zagrożenie wykluczeniem ekonomicznym dla części grup mieszkańców wymagających wsparcia.

Działania w sferze gospodarczej powinny odbywać się z poszanowaniem istniejącego dziedzictwa materialnego zarówno na poziomie architektonicznym tj. poszczególnych budynków i budowli, jak również urbanistycznym tj. zabytkowych układów urbanistycznych oraz walorów krajobrazowych. Właściwe eksponowanie i zagospodarowanie dziedzictwa materialnego w postaci zabytkowych hal produkcyjnych powinno być jednym z priorytetów działań rewitalizacyjnych. Ważnym działaniem wpływającym na możliwości przeprowadzenia skutecznych działań rewitalizacyjnych na podobszarze będzie uporządkowanie terenów poprzemysłowych po b. zakładach przemysłu drzewnego i zakładach materiałów budowlanych.

Cel operacyjny L3.2. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem bezrobotnych powyżej 50 roku życia oraz długotrwale bezrobotnych.

Stwierdzona na podobszarze Lipowiec intensywność problemów związanych ze zjawiskiem bezrobocia wymaga podjęcia interwencji również w tym zakresie. Profil bezrobocia na podobszarze pozwolił na identyfikację grup osób bezrobotnych, których aktywizacja powinna być priorytetem w ramach planowanych działań z zakresu aktywizacji zawodowej. Powinny one koncentrować się w pierwszej kolejności na: osobach bez kwalifikacji zawodowych, długotrwale bezrobotnych oraz bezrobotnych powyżej 50 roku życia.

Cel L4. Poprawa jakości i poziomu życia mieszkańców poprzez modernizację i rozbudowę zasobu mieszkaniowego oraz zagospodarowanie obiektów zdegradowanych.

Cel operacyjny L4.1. Poprawa warunków mieszkaniowych i rozbudowa zasobu komunalnego miasta.

Szeroko rozumiana poprawa warunków mieszkaniowych na obszarze rewitalizacji to jedna z podstawowych grup działań w obrębie procesów rewitalizacji. Dotychczasowe doświadczenia innych polskich miast wyraźnie wskazują, że interwencja odbywająca się z pominięciem tego elementu bardzo często nie przynosi pożądanych efektów. Czasem zaś, powoduje intensyfikację pewnych negatywnych zjawisk jak np. wandalizm. Dzieje się tak ze względu na rosnącą dysproporcję pomiędzy nakładami na działania w bezpośrednim otoczeniu miejsca zamieszkania, a pozostającymi na niezadawalającym poziomie warunkami mieszkaniowymi. Dodatkowo, w przypadku Augustowa, jedną z kluczowych kwestii z zakresu poprawy warunków mieszkaniowych jest rozwój sieciowych źródeł ciepła alternatywnych do niskosprawnych, indywidualnych palenisk na węgiel oraz drewno, który ma być jednym z głównych elementów walki z ograniczaniem niskiej emisji. Działania polepszające warunki mieszkaniowe mają ważne znaczenie ze względu na fakt, że to właśnie na terenie podobszaru Lipowiec znajduje się znacząca część najstarszego zasobu mieszkaniowego. Działaniom z zakresu

wsparcia mieszkalnictwa mają towarzyszyć interwencje dotyczące najbliższego otoczenia budynków mieszkalnych mające na celu poprawę ładu przestrzennego w skali lokalnej (Cel operacyjny L2.2).

Cel operacyjny L4.2. Modernizacja i zagospodarowanie obiektów kubaturowych.

Istotnym obszarem wsparcia zaplanowanym w tej części programu jest remont, modernizacja i zagospodarowanie obiektów kubaturowych nie spełniających swoich funkcji ze względu na zły stan techniczny. Część z tych obiektów posiada dodatkowo cenne walory architektoniczne i w związku z nimi wpisana jest do ewidencji lub rejestru zabytków. Na Lipowcu do takich należą m.in. d. Klub Tartak oraz hale produkcyjne d. tartaku. Wykorzystanie tego potencjału zarówno w kierunku tworzenia nowych miejsc pracy dla mieszkańców obszaru zdegradowanego, jak również w celu rozwoju różnego rodzaju usług społecznych powinno być jednym z ważnych kierunków planowanego wsparcia. W ten sam kierunek działań wpisują się przedsięwzięcia związane z samą tylko modernizacją obiektów infrastruktury społecznej i ich otoczenia mające na celu poprawę zarówno zakresu świadczonych usług, ich jakości, jak również funkcjonalności samych placówek.

Cel operacyjny L4.3. Kompleksowe wsparcie rodzin z zaległościami w opłatach czynszowych w lokalach komunalnych.

Jednym z elementów negatywnie oddziaływujących na możliwości wychodzenia przez mieszkańców podobszaru z ubóstwa oraz zmniejszenie uzależnienia od pomocy MOPS są kwestie związane z zadłużeniem wynikającym z zaległości czynszowych w zasobie komunalnym. Wynika on z wysokiego w skali miasta poziomu bezrobocia wśród mieszkańców podobszaru oraz wykorzystywania bardzo drogiego paliwa (olej opałowy) do ogrzewania części lokali komunalnych (przy ulicach Turystycznej i Klubowej). W ramach planowanego wsparcia niezbędna staje się zatem kompleksowa pomoc rodzinom z zaległościami czynszowymi w lokalach komunalnych.

Rozpoczęte przez Urząd Miejski w Augustowie działania na rzecz pomocy osobom posiadającym zadłużenie z tytułu zaległości czynszowych powinny zostać włączone w procesy rewitalizacyjne poprzez uwzględnienie odpowiednich preferencji, priorytetów itp. dla dłużników zamieszkujących na obszarze rewitalizacji.

Kaczy Dołek

Aby przedstawić szczegółowe kierunki działań rewitalizacyjnych konieczne jest opisanie i uzasadnienie poszczególnych celów operacyjnych, którym są przypisane.

Cel KD1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację.

Cel operacyjny KD1.1. Aktywizacja i integracja społeczna dzieci i młodzieży oraz osób bezrobotnych.

Przeprowadzone prace diagnostyczne wyraźnie wykazały potrzebę wsparcia działań z zakresu aktywizacji i integracji społecznej dzieci i młodzieży. W toku prac nad programem jako grupy szczególnie zagrożone wykluczeniem społecznym i zawodowym zidentyfikowano ponadto:

rodziców samotnie wychowujący dzieci; bezrobotne kobiety, które nie podjęły pracy po urodzeniu dziecka. Rozmowy przeprowadzone z przedstawicielami podmiotów działających w sferze społecznej w wielu przypadkach wykazały niewystarczający zakres prowadzonej działalności, który w pewnej mierze był wynikiem trudności w dostępie do źródeł ich potencjalnego finansowania. W działaniach związanych z celem 1.1. mieści się zatem cały szereg działań, które mają za zadanie reintegrację osób już wykluczonych, oraz ograniczenie możliwości wystąpienia takiego zjawiska w przypadku grup mieszkańców szczególnie takim procesami zagrożonych. Ważnym elementem działań w ramach tego celu będzie aktywizacja dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem poprzez zajęcia specjalistyczne i sportowe prowadzone w oparciu o istniejącą, rozbudowaną oraz zmodernizowaną infrastrukturę. Aktywizacja dzieci i młodzieży możliwa jest przy wyrównanych szansach edukacyjnych i rozwiniętych kompetencjach społecznych. Priorytetowy charakter działań na rzecz dzieci i młodzieży powinien uwzględniać w szczególności stworzenie warunków równych szans edukacyjnych, pomoc specjalistyczną, jak również umożliwienie rozwoju zainteresowań, w tym sportowych. Działania podejmowane w ramach tego celu powinny wspierać także realizację usług społecznych.

Cel operacyjny KD1.2. Aktywizacja postaw obywatelskich.

Kaczy Dołek to podobszar rewitalizacji wykazujący bardzo niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym. Stąd planowane wsparcie powinno zostać skierowane na budowę i aktywizację postaw obywatelskich. W tym celu niezbędne do podjęcia są działania o charakterze edukacyjnym i animacyjnym.

Cel operacyjny KD1.3. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Podobszar Kaczy Dołek był jednym z podobszarów rewitalizacji, na terenie których stwierdzono negatywne zjawiska z zakresu poziomu edukacji dzieci i młodzieży. Działania edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży poprzez szeroką i atrakcyjną ofertę zajęć pozalekcyjnych oraz wsparcie edukacji szkolnej będą ważnym elementem procesu rewitalizacji tej części miasta.

Cel operacyjny KD1.4. Wsparcie rodzin wieloproblemowych.

Podobszar rewitalizacji Kaczy Dołek jest obszarem o wyraźnie zarysowanych zjawiskach problemowych dotykających rodziny. Dlatego też działania skierowane właśnie do rodzin powinny być jednym z fundamentów procesów jego rewitalizacji. Formą wsparcia tego rodzaju rodzin mogą być usługi asystenta rodziny oraz szereg działań aktywizacyjnych prowadzonych przez jednostki miejskie oraz organizacje pozarządowe. Działania te powinny wykorzystywać istniejącą infrastrukturę, w tym wymagającą ewentualnej rozbudowy i modernizacji. Dotyczy to zarówno infrastruktury o charakterze społecznym i kulturalnym, jak również sportowej położonej w granicach podobszaru (pseudo boisko przy ul. Armii Krajowej). W tym ostatnim przypadku aktywizacja poprzez sport i różne formy rekreacji powinna dotyczyć wszystkich grup zagrożonych wykluczeniem, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Priorytetowy charakter działań na rzecz dzieci i młodzieży powinien uwzględniać np. pomoc specjalistyczną, umożliwienie rozwoju zainteresowań, w tym sportowych i in.

Cel operacyjny KD1.5. Aktywizacja osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych.

Działania aktywizacyjne i integracyjne skierowane do tej grupy osób powinny obejmować szerokie spektrum działań, w tym np.

- Różnego rodzaju usługi opiekuńcze, w tym miejsca pobytu dziennego i całodobowego.
- Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze.
- Usługi asystenckie dla osób z niepełnosprawnością.

Działaniom tym powinny towarzyszyć interwencje związane z niezbędną infrastrukturą np. montowanie wind/podjazdów, dostosowanie mieszkań do potrzeb osób niepełnosprawnych itp.

Cel operacyjny KD1.6. Wsparcie osób z problemami alkoholowymi i ich rodzin.

Przeprowadzone prace diagnostyczne wyraźnie wykazały potrzebę wsparcia działań dotyczących rodzin zmagających się z problemami alkoholowymi. Problemy te ze swej natury, dotykają całe rodziny. Stąd też planowane wsparcie powinno dotyczyć wszystkich osób funkcjonujących w takich rodzinach. Działania z zakresu bezpośredniego wsparcia rodzin powinny zostać uzupełnione działaniami profilaktycznymi i edukacyjnymi prowadzonymi dla mieszkańców całego podobszaru. Ze względu na lokalizację podmiotów działających na polu profilaktyki antyalkoholowej oraz wsparcia osób i rodzin z problemami alkoholowymi poza Kaczym Dołkiem dopuszczalne jest realizowanie ich w części poza granicami podobszaru.

Cel KD2. Wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców w wyniku modernizacji istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej oraz poprawę dostępności do przestrzeni publicznych i półpublicznych.

Cel operacyjny KD2.1. Poprawa ładu przestrzennego.

Struktura przestrzenna podobszaru jest jednym z elementów, którego przekształcenie wymaga wsparcia w zakresie planowanych działań rewitalizacyjnych. Działanie to wymaga odmiennego podejścia w przypadku różnych jednostek stanowiących podobszary rewitalizacji. Różne są bowiem defekty dotykające przestrzeń poszczególnych obszarów.

Kwestia optymalizacji przestrzenno-funkcjonalnej w przypadku podobszaru rewitalizacji Kaczy Dołek dotyczyć powinna w głównej mierze kluczowej przestrzeni publicznej jaką jest wnętrze osiedla budynków wielorodzinnych zawierające się w kwartale ulic: Przemysłowa, 29 listopada, Szosa Sejneńska, Armii Krajowej. Działania z zakresu modernizacji, urządzenia przestrzeni publicznej przeprowadzone przy wykorzystaniu narzędzi planowania partycypacyjnego powinny towarzyszyć planowanemu wsparciu mieszkalnictwa w zakresie modernizacji istniejącego zasobu mieszkaniowego (Cel operacyjny KD4.1.). Właściwa realizacja tych działań wykreuje przestrzeń dla realizacji działań miękkich związanych z Celem operacyjnym KD1.1. i obejmujących działania aktywizujące, integracyjne, czy kulturalne.

Cel operacyjny KD2.2. Poprawa poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Wśród podobszarów rewitalizacji na terenie miasta, Kaczy Dołek należy do grupy tych, które odznaczają się wyższymi niż przeciętna wskaźnikami związanymi z przestępstwami i wykroczeniami dokonywanymi na ich terenie. Ponadto bezpieczeństwu mieszkańców zagrażają również braki w zakresie podstawowej infrastruktury technicznej takiej jak chodnik, czy niewystarczające oświetlenie. W obu przypadkach interwencja w ramach programu musi być prowadzona w sposób zintegrowany i równocześnie eliminować braki w infrastrukturze, jak również kształtować właściwe postawy społeczne i obywatelskie poprzez działania z zakresu edukacji i szkoleń.

Cel operacyjny KD2.3. Modernizacja infrastruktury technicznej.

Ważną rolę odgrywają inwestycje infrastrukturalne konieczne do przeprowadzenia w celu realizacji pozostałych wyznaczonych celów w ramach planowanej interwencji. Działania te powinny dotyczyć uporządkowania i modernizacji gospodarki wodno-ściekowej na Kaczym Dołku. Dopiero przeprowadzenie tych działań umożliwi rozpoczęcie działań z zakresu modernizacji przestrzeni międzyblokowych i porządkowania miejsc parkingowych na tym obszarze.

Cel operacyjny KD2.4.Aktywizacja mieszkańców poprzez działania kulturalne.

Jednym z rodzajów usług do którego odnotowano pogorszoną dostępność na terenie podobszaru rewitalizacji Kaczy Dołek były szeroko rozumiane usługi kulturalne. Ze względu na profil procesów degradacji podobszaru widoczny jest potencjał związany z wykorzystaniem działań o charakterze kulturalnym do celów aktywizacji szczególnie zagrożonych wykluczeniem grup mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży, kobiet i in. Działania te powinny być, w miarę możliwości, przeprowadzane na terenie podobszaru.

Cel KD3. Obniżenie poziomu bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cel operacyjny KD3.1. Aktywizacja zawodowa kobiet i osób do 25 roku życia.

Przeprowadzone prace diagnostyczne wyraźnie wykazały potrzebę wsparcia działań z zakresu aktywizacji zawodowej kobiet, które nie podjęły pracy po urodzeniu dziecka. Rozmowy przeprowadzone z przedstawicielami podmiotów działających na rzecz aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem w wielu przypadkach wykazały niewystarczający zakres prowadzonej działalności. Sytuacja ta była w pewnej mierze wynikiem trudności w dostępie do źródeł potencjalnego finansowania tego rodzaju działań. W działaniach związanych z celem KD3.1. mieści się zatem cały szereg działań, które mają za zadanie reintegrację zawodową kobiet. Kaczy Dołek, to jednocześnie obszar, na którym w ponadprzeciętnym stopniu koncentruje się grupa najmłodszych osób bezrobotnych tzn. do 25 roku życia. Wsparcie tej grupy w zakresie aktywizacji będzie jednym z wyzwań zaplanowanych działań.

Cel operacyjny KD3.2. Aktywizacja zawodowa osób bez kwalifikacji

Jednym z ważkich problemów społecznych podobszaru rewitalizacji Kaczy Dołek są zagadnienia związane z bezrobociem. Szczegółowa analiza profilu bezrobocia dla tego obszaru wykazała istotne znaczenie w ogóle osób bezrobotnych osób nie posiadających kwalifikacji zawodowych. Aktywizacja osób bez kwalifikacji zawodowych, jako grupy osób bezrobotnych

szczególnie wyraźnie koncentrujących się na podobszarze rewitalizacji Kaczy Dołek, powinna być jednym z priorytetów działań związanych ze wsparciem osób w trudnej sytuacji na rynku pracy. Niezbędnym kierunkiem działań powinny być zatem projekty skierowane na poprawę kwalifikacji zawodowych tej grupy osób. Do takiej grupy zaliczają się m.in. szkolenia, kursy specjalistyczne i in.

Cel operacyjny KD3.3. Edukacja w zakresie postaw związanych z przedsiębiorczością

Niski poziom przedsiębiorczości jest cechą charakterystyczną obszarów zamieszkiwanych przez osoby wykonujące pracę najemną. Uwarunkowania te mają, z punktu widzenia procesów rewitalizacji, charakter trwały i nie podlegają znaczącym zmianom, nawet w przypadku wdrażania różnych form wsparcia. Wzorce dotyczące wyboru ścieżki zawodowej i związanych z nią postaw w zakresie przedsiębiorczości, analogicznie do kwestii związanych z ubóstwem, korzystaniem z pomocy społecznej itp. są łatwo dziedziczone i utrwalane w kolejnych pokoleniach mieszkańców. Mając to na uwadze, podejmowane w ramach planowanej interwencji działania powinny skupiać się na kształtowaniu właściwych postaw w zakresie przedsiębiorczości wśród grupy osób młodych tj. dzieci i młodzieży. W ramach tego celu powinny znaleźć się działania edukacyjne prowadzone w atrakcyjnej formie i uwzględniające dobre przykłady możliwe do zidentyfikowania na gruncie lokalnym np. przykłady sukcesu lokalnych firm, spotkania z miejscowymi przedsiębiorcami itp.

Cel KD4. Poprawa jakości i poziomu życia mieszkańców poprzez modernizację i rozbudowę zasobu mieszkaniowego.

Cel operacyjny KD4.1. Poprawa warunków mieszkaniowych.

Szeroko rozumiana poprawa warunków mieszkaniowych na obszarze zdegradowanym to jedna z podstawowych grup działań w obrębie procesów rewitalizacji. Dotychczasowe doświadczenia innych polskich miast wyraźnie wskazują, że interwencja odbywająca się z pominięciem tego elementu bardzo często nie przynosi pożądanych efektów, a czasem nawet powoduje intensyfikację pewnych negatywnych zjawisk jak np. wandalizm. Dzieje się tak ze względu na rosnącą dysproporcję pomiędzy nakładami na działania w bezpośrednim otoczeniu miejsca zamieszkania a pozostającymi na niezadawalającym poziomie warunkami mieszkaniowymi. Działaniom z zakresu wsparcia mieszkalnictwa mają towarzyszyć interwencje dotyczące najbliższego otoczenia budynków mieszkalnych mające na celu poprawę ładu przestrzennego w skali lokalnej (Cel operacyjny KD2.1).

Cel operacyjny KD4.2. Kompleksowe wsparcie rodzin z zaległościami w opłatach czynszowych w lokalach komunalnych.

Jednym z elementów negatywnie oddziaływujących na możliwości wychodzenia przez mieszkańców podobszaru z ubóstwa oraz zmniejszenie uzależnienia od pomocy MOPS są kwestie związane z zadłużeniem wynikającym z zaległości czynszowych w zasobie komunalnym. Wynika on m.in. z wysokiego w skali miasta poziomu bezrobocia wśród mieszkańców podobszaru oraz ich bardzo niskich dochodów. W ramach planowanego wsparcia niezbędna staje się zatem kompleksowa pomoc rodzinom z zaległościami czynszowymi w lokalach komunalnych.

Rozpoczęte przez Urząd Miejski w Augustowie działania na rzecz pomocy osobom posiadającym zadłużenie z tytułu zaległości czynszowych powinny zostać włączone w procesy rewitalizacyjne poprzez uwzględnienie odpowiednich preferencji, priorytetów itp. dla dłużników zamieszkujących na obszarze rewitalizacji.

Koszary

Aby przedstawić szczegółowe kierunki działań rewitalizacyjnych konieczne jest opisanie i uzasadnienie poszczególnych celów operacyjnych, którym są przypisane.

Cel K1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację.

Cel operacyjny K1.1. Aktywizacja i integracja społeczna osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych.

Przeprowadzone prace diagnostyczne wyraźnie wykazały potrzebę wsparcia działań z zakresu aktywizacji i integracji społecznej całego szeregu grup mieszkańców. W toku prac nad programem szczególnie zagrożone wykluczeniem społecznym okazały się dwie grupy. Były to osoby niepełnosprawne i przewlekle chore oraz rodziny wieloproblemowe. Struktura wieku mieszkańców podobszarów rewitalizacji jest z punktu widzenia całego miasta zróżnicowana. Dlatego też wsparcie powinno obejmować również szersze spektrum grup wiekowych mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem działań mających na celu integrację międzypokoleniową, działania skierowane do osób niepełnosprawnych i in. Rozmowy przeprowadzone z przedstawicielami podmiotów działających w sferze społecznej w wielu przypadkach wykazały niewystarczający zakres prowadzonej działalności, który w pewnej mierze był wynikiem trudności w dostępie do źródeł ich potencjalnego finansowania. W działaniach związanych z celem K1.1. mieści się zatem cały szereg interwencji, które mają za zadanie reintegrację osób już wykluczonych, oraz ograniczenie możliwości wystąpienia takiego zjawiska w przypadku grup mieszkańców szczególnie takim procesami zagrożonych. Ważnym elementem działań w ramach tego celu będzie aktywizacja osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych zagrożonych wykluczeniem poprzez zajęcia specjalistyczne i ruchowe prowadzone w oparciu o istniejącą oraz zmodernizowaną infrastrukturę. Przykładami działań możliwymi do realizacji w ramach tego celu są m.in.:

- Usługi opiekuńcze skierowane do osób starszych i niepełnosprawnych – miejsca pobytu dziennego i całodobowego,
- Usługi opiekuńcze- w miejscu zamieszkania, specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- Usługi asystenckie dla osób z niepełnosprawnością,
- Wsparcie rodziny.

Cel operacyjny K1.2. Aktywizacja i wsparcie dzieci i młodzieży.

Przeprowadzone prace diagnostyczne wyraźnie wykazały potrzebę wsparcia działań z zakresu aktywizacji i integracji społecznej dzieci i młodzieży. W toku prac nad programem szczególnie zagrożone wykluczeniem społecznym i zawodowym okazały się następujące grupy: dzieci i młodzież; rodzice samotnie wychowujący dzieci; bezrobotne kobiety, które nie podjęły pracy po urodzeniu dziecka oraz osoby w podeszłym wieku. Rozmowy przeprowadzone

z przedstawicielami podmiotów działających w sferze społecznej w wielu przypadkach wykazały niewystarczający zakres prowadzonej działalności, który w pewnej mierze był wynikiem trudności w dostępie do źródeł ich potencjalnego finansowania. W działaniach związanych z celem 1.1. mieści się zatem cały szereg działań, które mają za zadanie reintegrację osób już wykluczonych, oraz ograniczenie możliwości wystąpienia takiego zjawiska w przypadku grup mieszkańców szczególnie takim procesami zagrożonych. Ważnym elementem działań w ramach tego celu będzie aktywizacja dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem poprzez zajęcia specjalistyczne i sportowe prowadzone w oparciu o istniejącą, rozbudowaną oraz zmodernizowaną infrastrukturę. Aktywizacja dzieci i młodzieży możliwa jest przy wyrównanych szansach edukacyjnych i rozwiniętych kompetencjach społecznych. Priorytetowy charakter działań na rzecz dzieci i młodzieży powinien uwzględniać w szczególności stworzenie warunków równych szans edukacyjnych, pomoc specjalistyczną, jak również umożliwienie rozwoju zainteresowań, w tym sportowych.

Cel operacyjny K1.3. Wsparcie osób z problemami alkoholowymi i ich rodzin.

Przeprowadzone prace diagnostyczne wyraźnie wykazały potrzebę wsparcia działań dotyczących rodzin zmagających się z problemami alkoholowymi. Problemy te ze swej natury, dotykają całe rodziny. Stąd też planowane wsparcie powinno dotyczyć wszystkich osób funkcjonujących w takich rodzinach. Działania z zakresu bezpośredniego wsparcia rodzin powinny zostać uzupełnione działaniami profilaktycznymi i edukacyjnymi prowadzonymi dla mieszkańców całego podobszaru. Ze względu na lokalizację podmiotów działających na polu profilaktyki antyalkoholowej oraz wsparcia osób i rodzin z problemami alkoholowymi poza Koszarami dopuszczalne jest realizowanie ich w części poza granicami podobszaru.

Cel operacyjny K1.4. Wsparcie rodzin wieloproblemowych.

Podobszar rewitalizacji Koszary jest obszarem o wyraźnie zarysowanych zjawiskach problemowych dotykających rodziny. Dlatego też działania skierowane właśnie do rodzin powinny być jednym z fundamentów procesów jego rewitalizacji. Formą wsparcia tego rodzaju rodzin mogą być usługi asystenta rodziny oraz szereg działań aktywizacyjnych prowadzonych przez jednostki miejskie oraz organizacje pozarządowe. Działania te powinny wykorzystywać istniejącą infrastrukturę, w tym wymagającą ewentualnej rozbudowy i modernizacji. Dotyczy to zarówno infrastruktury o charakterze społecznym i kulturalnym, czy sportowym położonej w granicach podobszaru (stadion, korty tenisowe i.in.) jak również w bezpośredniej bliskości podobszaru (Park Zdrojowy). W tym ostatnim przypadku aktywizacja poprzez sport i różne formy rekreacji powinny dotyczyć wszystkich grup zagrożonych wykluczeniem, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Priorytetowy charakter działań na rzecz dzieci i młodzieży powinien uwzględniać w np. pomoc specjalistyczną, umożliwienie rozwoju zainteresowań.

Cel operacyjny K1.5. Aktywizacja zawodowa bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem kobiet oraz osób bez kwalifikacji zawodowych.

Na podobszarze Koszary zdiagnozowano występowanie problemów związanych ze zjawiskiem bezrobocia stąd wymagane będzie podjęcie interwencji również w tym zakresie. Profil bezrobocia na podobszarze pozwolił na identyfikację osób bezrobotnych, których aktywizacja

powinna być priorytetem w ramach planowanych działań z zakresu aktywizacji zawodowej. Powinny one koncentrować się w pierwszej kolejności na bezrobotnych kobietach oraz osobach bezrobotnych bez kwalifikacji.

Cel operacyjny K1.6. Aktywizacja postaw obywatelskich.

Koszary to podobszar rewitalizacji wykazujący bardzo niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym. Stąd planowane wsparcie powinno zostać skierowane na budowę i aktywizację postaw obywatelskich. W tym celu niezbędne do podjęcia są działania o charakterze edukacyjnym i animacyjnym.

Cel K2. Wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców w wyniku modernizacji istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej oraz poprawę dostępności do przestrzeni publicznych i półpublicznych.

Cel operacyjny K2.1.Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego.

Większość działań aktywizujących lokalne społeczności musi wykorzystywać pewien zasób infrastruktury służącej wspieraniu takich działań. W przypadku większości jednostek urbanistycznych wchodzących w skład obszaru zdegradowanego miasta zidentyfikowano zarówno braki w zakresie istniejącej infrastruktury, jak również problemy wynikające z jej niewystarczającego dopasowania do prowadzonej działalności. Dlatego też konieczne jest jej uzupełnienie, bądź modernizacja tak, aby w sposób optymalny wykorzystać pracę całej rzeszy osób zaangażowanych w sektorze społecznym. Realizacja tego celu może odbywać się m.in. poprzez działalność placówek wsparcia dziennego działających na rzecz dzieci, osób starszych, rozwój bazy długoterminowej opieki zdrowotnej i in. Działania zawarte w tej grupie przedsięwzięć dotyczą także uzupełnienia na terenach zdegradowanych takiej infrastruktury, która będzie służyła wielowymiarowemu wsparciu i szeroko pojętej integracji społecznej różnych grup mieszkańców, w tym także osób zagrożonych wykluczeniem z terenu całego miasta. Działania w ramach tego celu powinny obejmować zarówno specjalistyczną infrastrukturę społeczną na potrzeby poszczególnych grup zagrożonych wykluczeniem, jak również taką, która będzie miała szersze grono klientów i służyć będzie integracji i aktywizacji wszystkich mieszkańców podobszaru oraz budowie kapitału społecznego na szczeblu lokalnym.

Cel operacyjny K2.2. Poprawa ładu przestrzennego.

Struktura przestrzenna poszczególnych jednostek uznanych za zdegradowane jest jednym z elementów, którego przekształcenie wymaga wsparcia w zakresie planowanych działań rewitalizacyjnych. Działanie to wymaga odmiennego podejścia w przypadku różnych jednostek stanowiących podobszary rewitalizacji. Różne są bowiem defekty dotykające przestrzeń poszczególnych obszarów. Działania z zakresu modernizacji przestrzeni międzyblokowych, czy podwórek przeprowadzone przy wykorzystaniu narzędzi planowania partycypacyjnego powinny towarzyszyć planowanemu wsparciu mieszkalnictwa w zakresie modernizacji i/lub budowy nowego zasobu (Cel operacyjny K3.1.). Właściwa realizacja tych działań wykreuje przestrzeń dla realizacji działań miękkich związanych z Celem operacyjnym 1.1. i obejmujących działania aktywizujące, integracyjne, czy kulturalne. Partycypacyjna forma planowania i realizowania tych

działań pozwoli również na uporządkowanie zagadnień związanych z kwestią obecności miejsc parkingowych w przestrzeniach międzyblokowych i na podwórkach. W przypadku podobszaru Koszary interwencją powinny zostać objęte w pierwszej kolejności zdegradowane przestrzenie międzyblokowe wokół najstarszej części zasobu mieszkaniowego.

Cel operacyjny K2.3. Modernizacja infrastruktury technicznej.

W obrębie kompleksowych działań rewitalizacyjnych ważną rolę odgrywają inwestycje infrastrukturalne konieczne do przeprowadzenia w celu realizacji pozostałych wyznaczonych celów w ramach planowanej interwencji. Dopiero bowiem przeprowadzenie tych działań umożliwi rozpoczęcie działań z zakresu modernizacji przestrzeni międzyblokowych i porządkowania miejsc parkingowych na tym obszarze. Innym wyzwaniem infrastrukturalnym na obszarze zdegradowanym jest rozwój alternatyw do niskosprawnych, rozproszonych, lokalnych źródeł ogrzewania na paliwa stałe. W dużej mierze odpowiadają one za niską emisję nasilającą się w okresie zimowym.

Cel K3. Poprawa jakości i poziomu życia mieszkańców poprzez modernizację i rozbudowę zasobu mieszkaniowego oraz zagospodarowanie obiektów zdegradowanych.

Cel operacyjny K3.1. Poprawa warunków mieszkaniowych.

Szeroko rozumiana poprawa warunków mieszkaniowych na obszarze zdegradowanym to jedna z podstawowych grup działań w obrębie procesów rewitalizacji. Na podobszarze Koszary wsparcie w Tym zakresie jest szczególnie potrzebne ze względu na bardzo wysoki udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1945 r. w ogóle budynków mieszkalnych. Dodatkowo część z tych budynków jest objęta ochroną konserwatorską. Powyższe sprawia, że koszty modernizacji takich obiektów są zazwyczaj wyższe niż w innych przypadkach. Jedną z kluczowych kwestii z zakresu poprawy warunków mieszkaniowych jest rozwój ciepłownictwa sieciowego, który ma być jednym z głównych elementów walki z ograniczaniem niskiej emisji. Działaniom z zakresu wsparcia mieszkalnictwa mają towarzyszyć interwencje dotyczące najbliższego otoczenia budynków mieszkalnych mające na celu poprawę ładu przestrzennego w skali lokalnej. Będą one odbywały się w przestrzeniach półpublicznych takich jak podwórka, czy przestrzenie międzyblokowe.

Cel operacyjny K3.2. Kompleksowe wsparcie rodzin z zaległościami w opłatach czynszowych w lokalach komunalnych.

Jednym z elementów negatywnie oddziaływujących na możliwości wychodzenia przez mieszkańców podobszaru z ubóstwa oraz zmniejszenie uzależnienia od pomocy MOPS są kwestie związane z zadłużeniem wynikającym z zaległości czynszowych w zasobie komunalnym. Wynika on m.in. z wysokiego w skali miasta poziomu kryzysu w rodzinach oraz nakładającymi się na nie problemami związanymi z uzależnieniami. W ramach planowanego wsparcia niezbędna staje się zatem kompleksowa pomoc rodzinom z zaległościami czynszowymi w lokalach komunalnych.

Rozpoczęte przez Urząd Miejski w Augustowie działania na rzecz pomocy osobom posiadającym zadłużenie z tytułu zaległości czynszowych powinny zostać włączone w procesy

rewitalizacyjne poprzez uwzględnienie odpowiednich preferencji, priorytetów itp. dla dłużników zamieszkujących na obszarze rewitalizacji.

5. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Opis przedsięwzięć w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Augustów składa się z dwóch zasadniczych części:

1. Pierwszą stanowi *lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wraz z ich opisami zawierającymi w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia: nazwę i wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji*[22].
2. Drugą, *charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań*[23], opisane w części programu dotyczącej celów i kierunków działań.

5.1 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Lista podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych:

1. Rozbudowa i przebudowa budynku Miejskiego Domu Kultury (kluczowy).
2. Zintegrowany projekt poprawy bezpieczeństwa w centrum miasta.
3. Placówka wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.
4. Poprawa dostępności obiektów i przestrzeni publicznych dla osób niepełnosprawnych.
5. Wymiana poszycia dachowego wraz z zainstalowaniem fotowoltaiki na stronie południowej budynku Rynek Zygmunta Augusta 15.
6. Zagospodarowanie podwórza budynku przy Rynku Zygmunta Augusta 15.
7. Mieszkania chronione.
8. Kino Letnie na Tyłach MDK.
9. Punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy.
10. Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
11. Propagowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia wśród osób uzależnionych i ich rodzin.
12. Kompleksowe zagospodarowanie terenu zielonego (park) Lipowiec (kluczowy).
13. Zagospodarowanie terenów wokół jeziora Białego – plaża Lipowiec.
14. Serdeczne przedszkole.
15. Warsztaty i wystawy plenerowe na osiedlach Kaczy Dołek, Koszary i Lipowiec.
16. Odnowa przestrzeni międzyblokowych (kluczowy).
17. Zagospodarowanie bulwarów Kanału Bystrego i wykonanie ścieżek rowerowych.
18. Modernizacja wielorodzinnego zasobu mieszkaniowego – Przemysłowa 1A i 1B wraz z zagospodarowaniem terenów przyległych.
19. Motocykle- jak to jest zrobione i jak to działa gdzie tu matematyka, a gdzie fizyka?
20. Uporządkowanie i zagospodarowanie terenu przy ul. I Pułku Ułanów Krechowieckich.
21. Rozbudowa Hospicjum i zagospodarowanie terenu przyległego
22. Podłączenie do sieci MPEC budynku użytkowanego przez Społeczną Organizację Przyjaciół Dzieci Przystań.
23. Galeria Koszary – modernizacja ogrodzenia przy stadionie miejskim.
24. Praktyki zawodowe dla Uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej w Augustowie.
25. Rozszerzenie oferty terapeutycznej Warsztatu Terapii Zajęciowej w Augustowie.
26. Utworzenie spółdzielni socjalnej w Augustowie.

[22] Art. 15. ust.1. pkt. 5a *Ustawy z dnia 9 października o rewitalizacji*.
[23] Art. 15. ust.1. pkt. 5b *Ustawy z dnia 9 października o rewitalizacji*.

Ta grupa przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze względów praktycznych została przedstawiona w postaci opisowej oraz tzw. fiszek projektowych, zawierających podstawowe informacje o planowanych do realizacji projektach. W ramach tego zestawienia pogrubioną czcionką zaznaczono projekty kluczowe (flagowe) zarówno z punktu widzenia całego miasta, jak również poszczególnych podobszarów rewitalizacji. Przedsięwzięcia podzielono terytorialnie ze względu na podobszar rewitalizacji, którego dotyczą.

Centrum I

Lista podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych:

1. Rozbudowa i przebudowa budynku Miejskiego Domu Kultury (kluczowy).
2. Zintegrowany projekt poprawy bezpieczeństwa w centrum miasta.
3. Placówka wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.
4. Poprawa dostępności obiektów i przestrzeni publicznych dla osób niepełnosprawnych.
5. Wymiana poszycia dachowego wraz z zainstalowaniem fotowoltaiki na stronie południowej budynku Rynek Zygmunta Augusta 15.
6. Zagospodarowanie podwórza budynku przy Rynku Zygmunta Augusta 15.
7. Mieszkania chronione.
8. Kino Letnie na Tyłach MDK.
9. Punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy.
10. Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
11. Propagowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia wśród osób uzależnionych i ich rodzin.

NR C1	
Nazwa	**Rozbudowa i przebudowa budynku Miejskiego Domu Kultury (kluczowy)**
Lokalizacja	Centrum I – Rynek Zygmunta Augusta 9
Skrócony opis	Przedmiotem przedsięwzięcia jest rozbudowa i przebudowa budynku Miejskiego Domu Kultury (MDK) mieszczącego się przy Rynku Zygmunta Augusta 9 wraz z otoczeniem. Działania przewidziane w ramach tego projektu zakładają ponadto dostosowanie pomieszczeń dla potrzeb: Centrum Aktywności Obywatelskiej, Młodzieżowego Centrum Aktywności jak również osób niepełnosprawnych. MDK jest placówką pełniącą różnorakie funkcje kulturalne. Jednostka ta organizuje różnego rodzaju imprezy i wydarzenia kulturalno-rozrywkowe (wystawy, gale, koncerty, festiwale, pokazy, spotkania. itp.). Rozbudowa pozwoli wykorzystać potencjał związany z działalnością Augustowskich Placówek Kultury (APK). Rozbudowa obejmie: - adaptację poddasza, - wyposażenie budynku w dźwig osobowy, który umożliwi korzystanie ze wszystkich kondygnacji wszystkim użytkownikom, - rozbudowę budynku o kolejne pomieszczenia, - funkcjonalne urządzenie i zagospodarowanie podwórza w tym elementy zieleni urządzonej, rabaty, ławki, stoliki. Rozbudowa i przebudowa obiektu umożliwi poszerzenie oferty, skierowana będzie do osób z grup defaworyzowanych m.in. bezrobotnych kobiet, młodzieży i dzieci z rodzin wieloproblemowych. Zajęcia te będą obejmowały następujący zakres: 1. Zajęcia uzupełniające wiedzę „kuźnia talentów" – możliwość odrobienia lekcji pod okiem nauczyciela, instruktora – do współpracy chcemy zachęcić emerytowanych nauczycieli, prężnie działających w organizacjach pozarządowych oraz wolontariuszy chcących wspomóc dzieci w ich nauce. 2. Pracownia rękodzieła – Miejsce w którym można poznać różne techniki, np. : - nauka kroju i szycia, - szydełkowanie, dzianie, - filcowanie, - *decupage*. Umiejętności zdobyte podczas zajęć można wykorzystać w życiu codziennym, ten profil zajęć podnosi kompetencje i zdolności uczestników. 3. Pracownia ceramiki – ceramiczne warsztaty, na których mogą powstawać użytkowe naczynia ceramiczne wykonane tą techniką. Dzięki warsztatom popularyzowane będzie rękodzieło, a także rozwój uzdolnień dzieci i seniorów, a także forma zdobycia nowych umiejętności dla osób dorosłych, które mogą być na przyszłość źródłem zarobkowania. 4. Klub seniora – miejsce spotkań, w którym znajdą zajęcia stosowne do wieku. W tym miedzy innymi, konkursy szaradziarskie, zajęcia florystyczne, quizy tematyczne. Klub ma być miejscem, w którym senior znajduje swój drugi dom. Wszystkie formy pracy z dorosłymi i młodzieżą umożliwiają potrzebę socjalizacji, wspólna praca integruje, wzmacnia więzi i podnosi samoocenę. Dzięki dostosowaniu placówki do wymagań osób niepełnosprawnych możliwe będzie

	również rozszerzenie oferty skierowanej do tej grupy osób. Rozbudowa pozwoli również na wygospodarowanie wspólnych pomieszczeń na potrzeby organizacji pozarządowych. Poza oczywistą poprawą warunków do prowadzenia działalności statutowej rozwiązanie to będzie sprzyjać wymianie informacji i integracji sektora NGO, co w rezultacie doprowadzi do widocznych efektów synergii. Wynikiem realizacji projektu będzie również pomieszczenie przeznaczone do wykorzystania przez młodzież służące aktywizacji i integracji tej grupy wiekowej mieszkańców obszaru rewitalizacji.
Podmioty realizujące	Gmina Miasto Augustów, Augustowskie Placówki Kultury
Szacunkowa wartość	Szacunkowa wartość projektu: 7 000 000 zł
Prognozowane rezultaty	Wzrost ilości uczestników i wydarzeń organizowanych przez APK, zajęć aktywizacyjnych i edukacyjno - artystycznych organizowanych w MDK. Aktywizacja dzieci i młodzieży Poprawa warunków funkcjonowania sektora NGO Pełne dostosowanie placówki dla potrzeb osób niepełnosprawnych Ilość zmodernizowanych i rozbudowanych budynków
Sposoby oceny i mierzenia rezultatów	Sprawozdanie z realizacji projektu, bieżący monitoring, wnioski o płatność
Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	Przebudowa i rozbudowa budynku, zagospodarowanie terenów przyległych, kompleksowe wyposażenie, dostosowanie dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Wzrost ilości uczestników wydarzeń, ilości uczestników zajęć aktywizacyjnych i edukacyjno – artystycznych, wzrost ilości wydarzeń organizowanych w MDK.
Sfery procesu rewitalizacji	Sfera społeczna Sfera przestrzenno – funkcjonalna Sfera techniczna
Cele operacyjne Programu Rewitalizacji	C1.1. Aktywizacja osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych KD1.5. Aktywizacja osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych K1.1. Aktywizacja i integracja społeczna osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych C2.1. Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego K2.1.Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego L2.1.Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego

NR C2	
Nazwa	Zintegrowany projekt poprawy bezpieczeństwa w centrum miasta.
Lokalizacja	Centrum I
Skrócony opis	Celem projektu jest poprawa poczucia bezpieczeństwa mieszkańców i turystów w ścisłym centrum miasta. Przeprowadzone analizy pozwoliły na zidentyfikowanie bardzo wysokiego stopnia problemów związanych z bezpieczeństwem w jednostce Centrum I. Ze względu na

	znaczenie obszaru w strukturze przestrzenno-funkcjonalnej miasta oraz koncentrowanie się w jego obszarze dużych potoków ruchu turystycznego, placówek gastronomicznych, punktów sprzedaży alkoholu, itp. konieczne są działania poprawiające poziom bezpieczeństwa. Ze względu na kompleksowy charakter zidentyfikowanego problemu planowane działania obejmą: Budowa systemu monitoringu wizyjnego wraz z niezbędną infrastrukturą. Uzupełnienie oświetlenia na terenach półpublicznych (podwórza wybranych nieruchomości na obszarze) oraz publicznych np. ul. Kościuszki pomiędzy Rynkiem Zygmunta Augusta a ul. Szkolną. Wprowadzenie strefy TEMPO 30/strefy zamieszkania na ulicach: Rynek Zygmunta Augusta, Mostowa. Akcja edukacyjno – informacyjna skierowana do mieszkańców prowadzona przez KPP w Augustowie. Ważnym elementem rozbudowy systemu monitoringu będzie uzupełnienie oświetlenia na terenach publicznych i półpublicznych na podobszarze rewitalizacji, mające na celu zapobiec przenoszeniu problemów w bezpośrednie otoczenie obszaru objętego monitoringiem (np. podwórza, itp.). Działaniom inwestycyjnym w ramach projektu towarzyszyć będą akcje informacyjno-edukacyjne oraz zajęcia praktyczne zakresu identyfikacji zagrożeń bezpieczeństwa oraz właściwej reakcji na nie (np. kurs samoobrony) skierowane do różnych grup użytkowników podobszaru. Powyżej wymienione działania będą prowadzone we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Augustowie.
Podmioty realizujące	Gmina Miasto Augustów
Szacunkowa wartość	Szacunkowa wartość projektu: 700 000 zł
Prognozowane rezultaty	Kompletny system monitoringu miejskiego. Przeprowadzone akcje edukacyjno – informacyjne. Uzupełnione punkty oświetlenia. Wprowadzenie strefy TEMPO 30 Zajęcia edukacyjne, informacyjne i in.
Sposoby oceny i mierzenia rezultatów	Sprawozdanie z realizacji projektu, bieżący monitoring, wnioski o płatność
Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	Spadek ilości przestępstw, wykroczeń. Wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.
Sfery procesu rewitalizacji	Sfera społeczna, Sfera techniczna, Sfera przestrzenno-funkcjonalna.
Cele operacyjne	C2.3.Poprawa poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego.

NR C3	
Nazwa	Placówka wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży
Lokalizacja	Centrum I
Skrócony opis	Placówka wsparcia dziennego dla 30 dzieci i młodzieży z programem socjoterapeutycznym. Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie specjalistycznej w szczególności: 1) organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; 2) realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię. Niezbędne pomieszczenia: 1 pomieszczenie ogólnodostępne wyposażone w stoły i krzesła pełniące funkcję sali spotkań, jadalni, podłogi wykonane z materiałów antypoślizgowych, 1 pomieszczenie lub pomieszczenia kuchenne lub aneks kuchenny, wyposażone w sprzęty, urządzenia i naczynia do przygotowania i spożycia posiłku, 1 pomieszczenie do nauki z biblioteczką i prasą, komputer z dostępem do internetu, 1 pomieszczenie dla kadry, 1 pomieszczenie pełniące funkcję szatni z indywidualnymi szafkami, 1 łazienka wyposażona w 2 toalety (dla kobiet i mężczyzn) oraz toaleta dla personelu, plac np. z ogrodem. Placówka powinna zapewniać co najmniej 8-godzinną ofertę usług w dniach od poniedziałku do piątku.
Podmioty realizujące	MOPS Gmina Miasto Augustów
Szacunkowa wartość	Szacunkowa wartość projektu: 500 800 zł
Prognozowane rezultaty	Jedna w pełni wyposażona placówka wsparcia dla dzieci i młodzieży
Sposoby oceny i mierzenia rezultatów	Sprawozdanie z realizacji projektu, bieżący monitoring, wnioski o płatność
Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	Prowadzenie specjalistycznej pracy opiekuńczo – wychowawczej z 30 dzieci i młodzieży
Sfery procesu rewitalizacji	Sfera społeczna Sfera przestrzenno- funkcjonalna
Cele szczegółowe Programu Rewitalizacji	C1.2. Wsparcie rodzin wieloproblemowych w tym dzieci i młodzieży oraz samotnych rodziców. C2.1. Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego

NR C4	
Nazwa	Poprawa dostępności obiektów i przestrzeni publicznych dla osób niepełnosprawnych
Lokalizacja	Centrum I
Skrócony opis	Obszar centrum miasta Augustowa koncentruje szereg ponadlokalnych funkcji publicznych i gospodarczych. Na tym obszarze funkcjonuje wiele instytucji publicznych, placówek gastronomicznych oraz usługowych (sklepy, banki, itp.) Cechą charakterystyczną zabudowy pierzejowej w Augustowie jest funkcjonowanie lokali użytkowych na wysokim parterze. Oznacza to, że do zdecydowanej większości lokali usługowych prowadzi kilka stopni, co w praktyce znacząco utrudnia, bądź też uniemożliwia korzystanie z nich przez cały szereg grup użytkowników (osoby starsze, niepełnosprawni, matki z dziećmi i in.). Dodatkowo, w raz z zakończoną na jesieni 2016 r. modernizacja jednej z pierzei Rynku Zygmunta Augusta pojawiły się nowe utrudnienia np. dla osób korzystających z chodzików. W ramach projektu przeprowadzony zostanie kompleksowy audyt barier architektonicznych na terenie miasta. Opracowanie powstanie w formule partycypacyjnej, przy współpracy organizacji pozarządowych zajmujących się osobami niepełnosprawnymi. Wypracowane konkluzje audytu zostaną następnie wdrożone w życie przy założeniu możliwie wysokiego zaangażowania właścicieli lokali. W efekcie nastąpi poprawa dostępność obiektów publicznych i usługowych dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, matek z dziećmi itp. grup użytkowników podobszaru rewitalizacji. Analogiczne działania wdrożone zostaną dla przestrzeni publicznych. Partycypacyjna formuła działań w ramach projektu pozwoli na dostosowanie rozwiązań do realnych potrzeb różnych grup użytkowników.
Podmioty realizujące	Gmina Miasto Augustów
Szacunkowa wartość	Szacunkowa wartość projektu: 200 000 zł
Prognozowane rezultaty	Audyt barier architektonicznych Zlikwidowane bariery architektoniczne Lokale z poprawioną dostępnością
Sposoby oceny i mierzenia rezultatów	Sprawozdanie z realizacji projektu, bieżący monitoring, wnioski o płatność
Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	Poprawa dostępności obiektów publicznych i lokali usługowych dla osób poruszających się na wózkach.
Sfery procesu rewitalizacji	Sfera społeczna, Sfera techniczna.
Cele operacyjne Programu Rewitalizacji	C1.1. Aktywizacja osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych

NR C5	
Nazwa	Wymiana poszycia dachowego wraz z zainstalowaniem fotowoltaiki na stronie południowej budynku Rynek Zygmunta Augusta 15
Lokalizacja	Centrum I – Rynek Zygmunta Augusta 15
Skrócony opis	Remont budynku wielorodzinnego wraz z poprawą efektywności energetycznej jego funkcjonowania. Prace obejmą remont pokrycia dachowego wraz z zainstalowaniem paneli fotowoltaicznych. Remontowi dachu będzie towarzyszyła poprawa izolacji termicznej na najwyższej kondygnacji budynku (ocieplenie ścian wewnętrznych). Remont pozwoli na poprawę warunków termicznych budynku. Mieszkańcy lokali komunalnych położonych na ostatniej kondygnacji budynku borykają się aktualnie z problemami związanymi z wysokimi kosztami ogrzewania. Wynika to z niedostatecznej izolacji termicznej kondygnacji budynku. Konieczność wymiany poszycia dachowego rodzi możliwość zaadoptowania dachu na potrzeby produkcji energii z ogniw fotowoltaicznych. Budynek posiada bardzo dobre usytuowanie ze względu na planowaną produkcję energii elektrycznej. - dwuspadowy dach z południową ekspozycją jednej połowy, - bezpośrednia bliskość punktu odbioru energii elektrycznej. Działania wpłyną na optymalizację zużycia energii cieplnej oraz zmniejszenie kosztów utrzymania budynku. Będzie to wpływało korzystnie na zdolność mieszkańców w tym w szczególności lokali komunalnych na regulowanie zaległości czynszowych. Poprawa efektywności energetycznej budynku zmniejszy zużycie ciepła sieciowego, co w konsekwencji korzystnie wpłynie na możliwości podłączania do sieci ciepłowniczej nowych użytkowników na podobszarze rewitalizacji.
Podmioty realizujące	Wspólnota mieszkaniowa
Szacunkowa wartość	Szacunkowa wartość projektu: ok. 200 000
Prognozowane rezultaty	Zwiększenie produkcji energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii. Poprawa efektywności energetycznej budynku. Spadek emisji gazów cieplarnianych.
Sposoby oceny i mierzenia rezultatów	Sprawozdanie z realizacji projektu, bieżący monitoring, wnioski o płatność
Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	Jeden wyremontowany dach, ocieplone ściany wewnętrzne części wspólnych, zainstalowane panele fotowoltaiczne o mocy 8,0kWp, instalacja odgromowa.
Sfery procesu rewitalizacji	Sfera techniczna
Cele operacyjne Programu Rewitalizacji	C4.1. Poprawa warunków mieszkaniowych

NR C6	
Nazwa	Zagospodarowanie podwórza budynku przy Rynku Zygmunta Augusta 15
Lokalizacja	Centrum I – Rynek Zygmunta Augusta 15
Skrócony opis	Zagospodarowanie podwórza pomiędzy Żabią i Rynek Zygmunta Augusta obejmujące utworzenie w pełni funkcjonalnej przestrzeni półpublicznej w miejscu istniejącego obecnie dzikiego parkingu. Wraz z uzupełnieniem zabudowy od ulicy Żabiej konieczne stanie się utworzenie miejsca przyjaznego mieszkańcom. Podwórze będzie uwzględniało potrzeby rekreacyjne mieszkańców przy zapewnieniu maksymalnie wysokiego stopnia powierzchni biologicznie czynnej. Projekt przeprowadzony zostanie w formule partycypacyjnej, która będzie uwzględniała wszystkich interesariuszy procesu zagospodarowania nieruchomości, w tym mieszkańców, wspólnotę mieszkaniową, prywatnych właścicieli. Partycypacyjna formuła procesu zagospodarowania podwórza zapewni minimalizację potencjalnych konfliktów pomiędzy użytkownikami tej przestrzeni. Jednocześnie działanie to umożliwi szersze włączenie mieszkańców budynku w procesy rewitalizacji całego podobszaru w wyniku rozeznania ich potrzeb, identyfikacji problemów itp.
Podmioty realizujące	Wspólnota mieszkaniowa
Szacunkowa wartość	Szacunkowa wartość projektu: ok. 50 000
Prognozowane rezultaty	Wzrost jakości życia mieszkańców. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej integrację mieszkańców.
Sposoby oceny i mierzenia rezultatów	Sprawozdanie z realizacji projektu, bieżący monitoring, wnioski o płatność
Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	Jedno utworzone podwórze
Sfery procesu rewitalizacji	Sfera przestrzenno-funkcjonalna
Cele operacyjne Programu Rewitalizacji	C2.2. Poprawa ładu przestrzennego

NR C7	
Nazwa	Mieszkania chronione
Lokalizacja	Centrum I

Skrócony opis	Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną. W Augustowie są potrzebne minimum 2 mieszkania dla osób w podeszłym wieku i dla osób niepełnosprawnych. Wsparcie świadczone w mieszkaniach chronionych obejmuje: 1) Pracę socjalną, 2) Poradnictwo specjalistyczne, 3) Naukę lub utrzymywanie posiadanego poziomu sprawności w zakresie: a) samoobsługi, b) Samodzielności życiowej, c) Rozwijania kontaktów społecznych, d) Pełnienia ról społecznych; 4) Pomoc w: a) przemieszczaniu się, b) wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym, c) realizacji kontaktów społecznych, d) zagospodarowaniu czasu wolnego, w tym z wykorzystaniem usług dostępnych w środowisku lokalnym, e) ubieganiu się o uzyskanie mieszkania
Podmioty realizujące	MOPS Gmina Miasto Augustów
Szacunkowa wartość	Szacunkowa wartość projektu: 305 300 zł
Prognozowane rezultaty	Utworzenie 2 mieszkań chronionych.
Sposoby oceny i mierzenia rezultatów	Sprawozdanie z realizacji projektu, bieżący monitoring, wnioski o płatność
Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	Liczba rodzin/osób korzystających z mieszkań chronionych.
Sfery procesu rewitalizacji	Sfera społeczna
Cele operacyjne	C1.1. Aktywizacja osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych

Programu Rewitalizacji	KD1.5. Aktywizacja osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych K1.1. Aktywizacja i integracja społeczna osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych C1.2. Wsparcie rodzin wieloproblemowych w tym dzieci i młodzieży oraz samotnych rodziców. L1.1. Kompleksowe wsparcie rodzin wieloproblemowych KD1.4. Wsparcie rodzin wieloproblemowych

NR C8	
Nazwa	Kino Letnie na Tyłach MDK
Lokalizacja	Centrum I - Rynek Zygmunta Augusta 9
Skrócony opis	Centrum I w sezonie jest gwarne i hałaśliwe. W obrębie Rynku, nie ma żadnego lokalu z tzw. „ogródkiem" – cichym podwórkiem, gdzie najmłodsi mieszkańcy mogliby odpocząć lub odetchnąć od zgiełku. Projekt obejmuje warsztaty filmowe skierowane do dzieci, młodzieży i rodzin z obszaru rewitalizacji. Efekty warsztatów zostaną zaprezentowane w trakcie pokazów podsumowujących projekt. Pracę warsztatową uzupełni seria seansów filmowych dla dzieci, młodzieży i rodzin, wyświetlanych na podwórku na tyłach MDK w sezonie letnim, które odbędą się w kameralnej, swobodnej atmosferze,. Tematyka filmów dobrana zostanie w formule partycypacyjnej z uwzględnieniem współpracy z Dyskusyjnym Klubem Filmowym „Kinochłon", w tym jego części skierowanej do dzieci – DKF „Kinochłonek"). W ramach projektu planowana jest akcja informacyjna, wybranie repertuaru i uzyskanie licencji, zakup sprzętu do wyświetlania oraz leżaków/foteli dla widzów.
Podmioty realizujące	Fundacja Mamy Mamy, DKF Kinochłon
Szacunkowa wartość	Szacunkowa wartość projektu: ok 140 000 zł
Prognozowane rezultaty	- Zwiększenie dostępności do kultury; - Otwarcie na sztukę i kulturę; - Zwiększenie poczucia dumy i przynależności do grupy/miejsca; - Zwiększenie oferty imprez organizowanych w mieście; - Identyfikowanie miasta, jako miejsca otwartego na kulturę i sztukę oraz dbającego o rozwój mieszkańców;
Sposoby oceny i mierzenia rezultatów	Sprawozdanie z realizacji projektu, bieżący monitoring, wnioski o płatność
Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	Liczba filmów: min. 4 Liczba osób na widowni: min. 100
Sfery procesu rewitalizacji	Sfera społeczna

Cele szczegółowe Programu Rewitalizacji	C2.1. Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego

NR C9	
Nazwa	Punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy
Lokalizacja	Centrum I
Skrócony opis	Punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy to miejsce kompleksowego wsparcia: pomocy prawnej, psychologicznej, terapeutycznej, terapeutycznej z rodziną. Pomoc dla osób doznających przemocy w rodzinie powinna być udzielana najbliżej miejsca ich zamieszkania, w miejscach dostępnych komunikacyjnie i niestygmatyzujących. Najczęściej stosowaną praktyką jest prowadzenie punktu konsultacyjnego, wsparcia w ramach tzw. pierwszego kontaktu (konsultacje, podstawowa pomoc psychologiczna i prawna). Istotne jest, aby ofiary przemocy zapewniony szybki dostęp do kompleksowej i długofalowej pomocy specjalistycznej
Podmioty realizujące	Gmina Miasto Augustów
Szacunkowa wartość	Szacunkowa roczna działalność punktu konsultacyjnego: 57 000 zł
Prognozowane rezultaty	Zwiększenie dostępności pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie - dorosłych i dzieci. Utworzenie podmiotu wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie.
Sposoby oceny i mierzenia rezultatów	Sprawozdanie z realizacji projektu, bieżący monitoring, wnioski o płatność
Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	Wzrost dostępności do specjalistycznego wsparcia
Sfery procesu rewitalizacji	Sfera społeczna Sfera przestrzenno - funkcjonalna
Cele operacyjne Programu Rewitalizacji	C1.2. Wsparcie rodzin wieloproblemowych w tym dzieci i młodzieży oraz samotnych rodziców. L1.1. Kompleksowe wsparcie rodzin wieloproblemowych KD1.4. Wsparcie rodzin wieloproblemowych C2.1. Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego

NR C10	
Nazwa	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych
Lokalizacja	Centrum I
Skrócony opis	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych. Podstawowe zadania punktu konsultacyjnego: • Motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego; • Motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia; • Udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. przez rozmowy podtrzymujące, uruchomienie przy punkcie konsultacyjnym grupy wsparcia dla osób po zakończonym leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu); • Rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy; • Inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej; • Gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny.
Podmioty realizujące	Gmina Miasto Augustów
Szacunkowa wartość	Szacunkowa roczna działalność punktu konsultacyjnego: ok. 50 000 zł
Prognozowane rezultaty	Zwiększenie dostępności pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin -dorosłych i dzieci. Utworzenie podmiotu wsparcia specjalistycznego
Sposoby oceny i mierzenia rezultatów	Sprawozdanie z realizacji projektu, bieżący monitoring, wnioski o płatność
Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	Wzrost dostępności do specjalistycznego wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin.
Sfery procesu rewitalizacji	Sfera społeczna Sfera przestrzenno - funkcjonalna
Cele szczegółowe Programu Rewitalizacji	L1.4. Wsparcie osób z problemami alkoholowymi i ich rodzin K1.4. Wsparcie osób z problemami alkoholowymi i ich rodzin C2.1. Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego

NR C11	
Nazwa	Propagowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia wśród osób uzależnionych i ich rodzin
Lokalizacja	Centrum I
Skrócony opis	Stowarzyszenie prowadzi szeroką działalność na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin. W siedzibie prowadzone są różnorodne działania: Grupy samopomocowe • Liczba grup (dla uzależnionych): 2 „MAJ7 i „NIE MA MOCNYCH", • Dorosłe Dzieci Alkoholików - liczba grup: 1, • Grupa Al-Anon (dla uwikłanych w chorobę alkoholową) - liczba grup: 2 Grupy wsparcia: • Grupa wsparcia - zajęcia z psychologiem, • Zajęcia edukacyjne na temat uzależnień i radzenia sobie z uzależnieniem bliskiej osoby, • Zajęcia z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie Ponadto Augustowskie Stowarzyszenie Abstynentów Klub „Tęcza" prowadzi: • Zajęcia edukacyjne na temat uzależnień i radzenia sobie z uzależnieniem bliskiej osoby, • Zajęcia edukacyjne z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie, • Zajęcia dla dzieci w wieku 7-12 lat, • Zajęcia dla dzieci w wieku powyżej 13 lat. Celem projektu jest promowanie trzeźwego stylu poprzez organizowanie i prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu promocję zdrowia i rozpowszechnianie zdrowego stylu życia. Prowadzenie ożywionej działalności kulturalnej, oświatowej, wychowawczej, rozrywkowej, wypoczynkowej i rekreacyjnej. Organizowanie wieczorków i zabaw bezalkoholowych, konkursów, turniejów i gier towarzyskich. Organizacja własnych imprez tj. ogniska, wycieczki krajoznawcze, zabawy bezalkoholowe.
Podmioty realizujące	Augustowskie Stowarzyszenie Abstynentów KLUB „TĘCZA"
Szacunkowa wartość	Szacunkowy roczny koszt - 54 000 zł
Prognozowane rezultaty	Odbudowa uczuć i relacji międzyludzkich pod opieką psychologa, pedagoga i terapeutów. Zajęcia te są pozytywnie oceniane co powoduje zwiększenie wiary w siebie w pokonywaniu własnych słabości oraz rozwiązywaniu trudnych życiowych problemów
Sposoby oceny i mierzenia rezultatów	Sprawozdanie z realizacji projektu, bieżący monitoring, wnioski o płatność
Oczekiwane	Ok. 200 osób objętych pomocą

wskaźniki osiągnięć	
Sfery procesu rewitalizacji	Sfera społeczna Sfera przestrzenno - funkcjonalna
Cele operacyjne Programu Rewitalizacji	L1.4. Wsparcie osób z problemami alkoholowymi i ich rodzin K1.4. Wsparcie osób z problemami alkoholowymi i ich rodzin C2.1. Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego

Lipowiec

Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne planowane do przeprowadzenia na podobszarze Lipowiec to:

1. Propagowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia wśród osób uzależnionych i ich rodzin.
2. Kompleksowe zagospodarowanie terenu zielonego (park) Lipowiec (kluczowy).
3. Zagospodarowanie terenów wokół jeziora Białego – plaża Lipowiec.
4. Serdeczne przedszkole.
5. Warsztaty i wystawy plenerowe na osiedlach Kaczy Dołek, Koszary i Lipowiec.

NR L1	
Nazwa	**Kompleksowe zagospodarowanie terenu zielonego**
Lokalizacja	Lipowiec – obszar pomiędzy Lipową, Jeziorną i Klubową.
Skrócony opis	Adaptacja terenu nieużytków znajdujących się w centrum podobszaru rewitalizacji Lipowiec na park. Projekt przewiduje zagospodarowanie terenu i dostosowanie go do nowych funkcji np. wypoczynkowych, rekreacyjnych, sportowych, oraz integracji mieszkańców dzielnicy. Podczas realizacji projektu przewiduje się następujące działania: - zagospodarowanie terenów zielonych lasu i adaptacja ich do pełnienia nowych funkcji w zakresie rekreacji, wypoczynku, integracji, - nowe urządzenie parku miejskiego, - zabiegi pielęgnacyjne istniejącego drzewostanu i nowe nasadzenia, - wyznaczenie ścieżek pieszych, - instalacja urządzeń małej architektury (ławki, stoliki), - wyznaczenie i przygotowanie miejsca na ognisko/grill. Projekt przeprowadzony zostanie w formule partycypacyjnej, która będzie uwzględniała wszystkich interesariuszy procesu zagospodarowania przestrzeni, w tym: różne grupy mieszkańców (dzieci, młodzież, osoby starsze i in.), Partycypacyjna formuła procesu zagospodarowania kluczowej dla podobszaru przestrzeni zapewni minimalizację potencjalnych konfliktów pomiędzy użytkownikami tej przestrzeni w przyszłości. Jednocześnie działanie to umożliwi szersze włączenie mieszkańców budynku w procesy rewitalizacji całego podobszaru w wyniku dalszego rozeznania ich potrzeb, identyfikacji problemów itp.
Podmioty realizujące	Gmina Miasto Augustów
Szacunkowa wartość	Szacunkowa wartość projektu: 500 000 zł
Prognozowane rezultaty	Integracja międzypokoleniowa oraz między nowymi i starymi mieszkańcami obszaru Poprawa jakości życia Aktywizacja społeczna różnych grup wiekowych mieszkańców
Sposoby oceny i mierzenia rezultatów	Sprawozdanie z realizacji projektu, bieżący monitoring, wnioski o płatność

Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	Jeden kompleksowo urządzony teren rekreacyjny w tym: ok. 1 km ścieżek spacerowych, obiekty małej architektury, miejsce na ognisko/grilla.
Sfery procesu rewitalizacji	Sfera społeczna Sfera przestrzenno - funkcjonalna
Cele operacyjne Programu Rewitalizacji	L2.2. Poprawa ładu przestrzennego

NR L2	
Nazwa	Zagospodarowanie terenów wokół jeziora Białego – plaża Lipowiec
Lokalizacja	Lipowiec
Skrócony opis	Uporządkowanie dostępu do jeziora Białego wraz ze ścieżką pieszą i zagospodarowaniem brzegów jeziora na potrzeby mieszkańców. Działanie obejmie utworzenie bezpiecznej ścieżki prowadzącej do jeziora oraz uporządkowanie jego brzegów i terenu przyległego. Umożliwi to bezpieczne korzystanie z jeziora. Pomimo bezpośredniego sąsiedztwa jeziora Białego korzystanie z niego jest dla mieszkańców Lipowca w znacznym stopniu utrudnione. Wynika to z faktu, że do jeziora prowadzą wąskie i strome przedepty zaś sam brzeg jeziora i teren do niego przyległy nie są w żaden sposób uporządkowane. Projekt ma celu utworzenie miejsca do kąpieli wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą – elementami małej architektury (ławki, kosze na śmieci) umożliwiającego jednocześnie korzystanie z prywatnego sprzętu rekreacyjnego będącego w posiadaniu mieszkańców.
Podmioty realizujące	Gmina Miasto Augustów, Mieszkańcy
Szacunkowa wartość	Szacunkowa wartość projektu: 500 000 zł
Prognozowane rezultaty	Wzrost jakości życia, aktywizacja mieszkańców
Sposoby oceny i mierzenia rezultatów	Sprawozdanie z realizacji projektu, bieżący monitoring, wnioski o płatność
Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	Ścieżka piesza. Miejsce do cumowania łódek, plaża
Sfery procesu rewitalizacji	Sfera przestrzenno – funkcjonalna Sfera społeczna
Cele operacyjne Programu Rewitalizacji	L2.2. Poprawa ładu przestrzennego

NR L3	
Nazwa	Serdeczne przedszkole
Lokalizacja	Ul. Jeziorna 31 16-300 Augustów Lipowiec
Skrócony opis	Utworzenie akademii przedszkolaka dla dzieci w wieku 2,5-6 lat wraz z budową kompleksu rekreacyjno-wypoczynkowego -placu zabaw na terenie przedszkola. Prowadzenie zajęć, w szczególności: dydaktyczno-wychowawczych, logopedycznych, korekcyjnych, naukę języków obcych. Wyposażenie placówki w niezbędne sprzęty dostosowane do wieku dzieci, posiadające wszelkie atesty bezpieczeństwa – materiały dydaktyczne, wykładziny przeciwpoślizgowe, szatnię, aneks kuchenny z jadalnią, sale dydaktyczne, sanitariaty, pomieszczenie dla kadry, toaletę dla personelu, komputer z dostępem do internetu. Przedszkole prowadzić będzie również działalność skierowaną do rodziców i lokalnej społeczności (spotkania i warsztaty, wyjazdy, ogniska itp.) Zależy nam na integracji lokalnej społeczności oraz czynne włączenie w działalność całoroczną placówki.
Podmioty realizujące	Gmina Miasto Augustów, Fundacja Cordis
Szacunkowa wartość	Szacunkowa wartość projektu: 400 000 zł
Prognozowane rezultaty	Utworzenie przedszkola, miejsca dla małych dzieci, którego brakuje na Lipowcu. Integracja środowiska lokalnego. Zapewnienie łatwego dostępu do przedszkola w dzielnicy Lipowiec mniejszym dzieciom codziennie od pon-pt w godz. 7-17.
Sposoby oceny i mierzenia rezultatów	Sprawozdanie z realizacji projektu, bieżący monitoring, wnioski o płatność
Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	Prowadzenie przedszkola dla grupy ok.20 dzieci. Ożywienie działalności kulturalnej, wychowawczej i oświatowej na Lipowcu
Sfery procesu rewitalizacji	Sfera społeczna
Cele operacyjne Programu Rewitalizacji	L1.1. Kompleksowe wsparcie rodzin wieloproblemowych. L1.2. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Kaczy Dołek

Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne planowane do przeprowadzenia na podobszarze Kaczy Dołek to:

1. Odnowa przestrzeni międzyblokowych (kluczowy).
2. Zagospodarowanie bulwarów Kanału Bystrego i wykonanie ścieżek rowerowych.
3. Modernizacja wielorodzinnego zasobu mieszkaniowego – Przemysłowa 1A i 1B wraz z zagospodarowaniem terenów przyległych.
4. Motocykle- jak to jest zrobione i jak to działa gdzie tu matematyka, a gdzie fizyka?
5. Warsztaty i wystawy plenerowe na osiedlach Kaczy Dołek, Koszary i Lipowiec.

NR KD1	
Nazwa	**Odnowa przestrzeni międzyblokowych (kluczowy)**
Lokalizacja	Kaczy Dołek
Skrócony opis	Kompleksowa modernizacja zdegradowanych przestrzeni międzyblokowych na osiedlu Przylesie. Działanie będzie polegać na utworzeniu w pełni wielofunkcyjnej przestrzeni do rekreacji oraz spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup użytkowników. Ze względu na specyficzne uwarunkowania infrastrukturalne polegające na wymianie zdekapitalizowanej sieci wodno – kanalizacyjnej to działanie wraz z uporządkowaniem gospodarki wodami opadowymi będzie stanowiło wstępny etap prac. W kolejnych nastąpi zaaranżowanie przestrzeni międzyblokowych uwzględniające potrzeby i oczekiwania różnych grup mieszkańców w tym: dzieci, młodzieży, osób starszych i innych. Usunięte zostaną tymczasowe, zdewastowane budowle zajmujące centralną część osiedla. Jednocześnie nastąpi przebudowa dróg osiedlowych, uporządkowanie kwestii miejsc parkingowych. Ważnym elementem projektu będzie odseparowanie miejsc parkingowych od pozostałych funkcji. W ramach projektu zostanie wykonany w pełni funkcjonalny plac zabaw, boisko do gry w koszykówkę i piłkę nożną oraz miejsca do odpoczynku dla osób dorosłych (ławki, stoliki). Projekt przeprowadzony zostanie w formule partycypacyjnej, która będzie uwzględniała wszystkich interesariuszy procesu zagospodarowania nieruchomości, w tym mieszkańców, wspólnotę mieszkaniową, prywatnych właścicieli. Partycypacyjna formuła procesu zagospodarowania podwórza zapewni minimalizację potencjalnych konfliktów pomiędzy użytkownikami tej przestrzeni. Jednocześnie działanie to umożliwi szersze włączenie mieszkańców budynku w procesy rewitalizacji całego podobszaru w wyniku rozeznania ich potrzeb, identyfikacji problemów itp.
Podmioty realizujące	Gmina Miasta Augustów Wspólnoty mieszkaniowe Osiedla Przylesie
Szacunkowa wartość	Szacunkowa wartość projektu: ok.500 000 zł
Prognozowane rezultaty	Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru Kaczy Dołek, aktywizacja dzieci i młodzieży, społeczna estetyzacja obszaru zdegradowanego
Sposoby oceny i mierzenia	Sprawozdanie z realizacji projektu, bieżący monitoring, wnioski o płatność

rezultatów	
Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	Jedna uporządkowana, w pełni funkcjonalna przestrzeń publiczna. Plac zabaw, boisko do gry.
Sfery procesu rewitalizacji	Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera środowiskowa
Cele operacyjne Programu Rewitalizacji	KD1.1. Aktywizacja i integracja społeczna dzieci i młodzieży i osób bezrobotnych KD1.2. Aktywizacja postaw obywatelskich KD1.3. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży KD1.5. Aktywizacja osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych KD2.1. Poprawa ładu przestrzennego KD2.2.Poprawa poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego KD2.3. Modernizacja infrastruktury technicznej

NR KD2	
Nazwa	Zagospodarowanie bulwarów Kanału Bystrego i wykonanie ścieżek rowerowych
Lokalizacja	Kaczy Dołek
Skrócony opis	Zagospodarowanie bulwarów nad Kanałem Bystrym w bezpośredniej bliskości obszaru Kaczy Dołek. Ze względu na brak urządzonych przestrzeni publicznych w jednostce Kaczy Dołek zagospodarowanie bulwarów nad Kanałem będzie stanowiło działanie uzupełniające w stosunku do zagospodarowania przestrzeni międzyblokowych. W ramach działania zakłada się wyposażenie terenu w elementy małej architektury (śmietniki, ławki) oraz stojaki na rowery. W efekcie realizacji projektu podobszar rewitalizacji połączony zostanie bezpośrednio z siecią GreenVelo. Poprawa dostępności do sieci dróg rowerowych o wysokiej jakości ułatwi korzystanie z niej przez mieszkańców Kaczego Dołka, w tym osoby defaworyzowane. Tym samym korzystnie wpłynie na wybór form spędzania wolnego czasu przez jego mieszkańców i umożliwi nowe formy aktywizacji dzieci i młodzieży z rodzin problemowych, które będą towarzyszyły działaniom o charakterze inwestycyjnym. Projekt, w części dotyczącej przestrzeni publicznej przeprowadzony zostanie w formule partycypacyjnej, która będzie uwzględniała wszystkich interesariuszy tego procesu, w tym: różne grupy mieszkańców (dzieci, młodzież, osoby starsze i in.), Partycypacyjna formuła procesu zagospodarowania kluczowej dla podobszaru przestrzeni zapewni minimalizację potencjalnych konfliktów pomiędzy użytkownikami tej przestrzeni w przyszłości. Jednocześnie działanie to umożliwi szersze włączenie mieszkańców budynku w procesy rewitalizacji całego podobszaru w wyniku dalszego rozeznania ich potrzeb, identyfikacji problemów itp.
Podmioty realizujące	Gmina Miasto Augustów
Szacunkowa wartość	Szacunkowa wartość projektu: ok. 1 000 000 zł
Prognozowane	Zwiększenie dostępności od przestrzeni publicznych, zwiększenie ilości miejsc z

rezultaty	infrastrukturą przystosowaną do zwiększonej aktywności ruchowej, aktywizacja społeczna rodzin wieloproblemowych.
Sposoby oceny i mierzenia rezultatów	Sprawozdanie z realizacji projektu, bieżący monitoring, wnioski o płatność
Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	Jedna zagospodarowana przestrzeń publiczna 500 m ciągu pieszego
Sfery procesu rewitalizacji	Sfera społeczna Sfera przestrzenno –funkcjonalna Sfera środowiskowa
Cele szczegółowe Programu Rewitalizacji	KD1.1. Aktywizacja i integracja społeczna dzieci i młodzieży i osób bezrobotnych KD2.1. Poprawa ładu przestrzennego

NR KD3	
Nazwa	Modernizacja wielorodzinnego zasobu mieszkaniowego – Przemysłowa 1A i 1B wraz z zagospodarowaniem terenów przyległych
Lokalizacja	Kaczy Dołek – ul. Przemysłowa 1A i ul. Przemysłowa 1B
Skrócony opis	Celem projektu jest poprawa warunków mieszkaniowych mieszkańców Kaczego Dołka oraz estetyzacja otoczenia. Działania obejmą kompleksową termomodernizację dwóch budynków wielorodzinnych wraz z remontem części wspólnych (klatki schodowe, drzwi wejściowe) oraz estetyzacją bezpośredniego otoczenia budynków (trawniki, rabaty, przedogródki i inne). Na szczytowej ścianie od ul. Przemysłowej mural o tematyce wybranej przez mieszkańców np. nawiązujący do historii miasta itp. Mural zostanie zaprojektowany i wykonany wspólnie z mieszkańcami i będzie jednym z elementów mających na celu zaangażowanie mieszkańców w procesy rewitalizacji osiedla. Mieszkańcy bloków na Kaczym Dołku, wyglądając przez okna, widzą jedynie ściany budynków sąsiednich. Na osiedlu brakuje przestrzeni, z której mieszkańcy mogliby korzystać oraz miejsc, w których mogliby obcować z kulturą. W ramach projektu zostanie przeprowadzony ogólnopolski konkurs na projekt i wykonanie muralu na ścianie jednego z budynków. Głos samych mieszkańców osiedla powinien być najważniejszy, bo to oni będą na niego codziennie patrzeć. Zaangażowanie mieszkańców w proces wybierania oraz pomoc w tworzeniu muralu przyczyni się do rozwoju wspólnoty. Mieszkańcy będą identyfikować się z miejscem zamieszkania, które zyska nowe – kulturalne oblicze. Będą dumni, że sami mieli w tym udział. Oprócz konkursu – powinno odbyć się kilka (3-5) spotkań z mieszkańcami, organizacyjno-integracyjnych, zachęcających do udziału w projekcie, przedstawiających różne oblicza sztuki i przedstawiających korzyści, jakie płyną ze wspólnego działania.
Podmioty realizujące	Gmina Miasto Augustów, Wspólnota mieszkaniowa, Fundacja Mamy Mamy

Szacunkowa wartość	Szacunkowa wartość projektu: ok. 1 000 000 zł
Prognozowane rezultaty	Rozwój wspólnoty; Zwiększenie dostępności do kultury; Otwarcie na sztukę i kulturę; Zwiększenie poczucia dumy i przynależności do grupy/miejsca; Zyskanie nowej atrakcji turystycznej przez miasto; Identyfikowanie miasta, jako miejsca otwartego na kulturę i sztukę Poprawa efektywności energetycznej budynków, poprawa jakości życia, poprawa bezpieczeństwa, estetyzacja;
Sposoby oceny i mierzenia rezultatów	Sprawozdanie z realizacji projektu, bieżący monitoring, wnioski o płatność
Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	Dwa w pełni zmodernizowane budynki wraz z otoczeniem Jeden mural
Sfery procesu rewitalizacji	Sfera techniczna Sfera społeczna
Cele operacyjne Programu Rewitalizacji	KD4.1. Poprawa warunków mieszkaniowych KD2.3. Modernizacja infrastruktury technicznej

NR KD4	
Nazwa	Motocykle- jak to jest zrobione i jak to działa gdzie tu matematyka, a gdzie fizyka?
Lokalizacja	Kaczy Dołek
Skrócony opis	Aktywizacja i integracja dzieci i młodzieży poprzez warsztaty rozwijające pasje i hobby, wyrównanie szans edukacyjnych młodzieży z zakresu matematyki i fizyki na bazie zajęć z motoryzacji – zainteresowanie motocyklami. Wielogodzinne zajęcia praktyczne z obsługi i mechaniki motocyklowej. Zajęcia wyrównawcze z fizyki i warsztaty z podstaw elektroniki i urządzeń elektronicznych. Podstawy mechatroniki zajęcia praktyczne, lutowanie, projektowanie prostych układów elektronicznych.
Podmioty realizujące	Stowarzyszenie Ogrodowe ROD im Armii Krajowej w Augustowie
Szacunkowa wartość	Szacunkowa wartość projektu 30.000 zł
Prognozowane rezultaty	Zwiększenie chęci do nauki dzieci i młodzieży poprzez warsztaty manualne, wyrównanie szans edukacyjnych z zakresu dwóch przedmiotów ścisłych;
Sposoby oceny i mierzenia rezultatów	Sprawozdanie z realizacji projektu, bieżący monitoring, wnioski o płatność

Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	Podwyższenie efektów edukacyjnych, wyrównanie szans, pokazanie możliwości rozwijania zainteresowań
Sfery procesu rewitalizacji	Sfera społeczna
Cele operacyjne Programu Rewitalizacji	KD1.3. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Koszary

Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne planowane do przeprowadzenia na podobszarze Koszary to:

1. Uporządkowanie i zagospodarowanie terenu przy ul. I Pułku Ułanów Krechowieckich.
2. Rozbudowa Hospicjum i zagospodarowanie terenu przyległego
3. Podłączenie do sieci MPEC budynku użytkowanego przez Społeczną Organizację Przyjaciół Dzieci Przystań.
4. Galeria Koszary – modernizacja ogrodzenia przy stadionie miejskim.
5. Warsztaty i wystawy plenerowe na osiedlach Kaczy Dołek, Koszary i Lipowiec.

NR K1	
Nazwa	Uporządkowanie i zagospodarowanie terenu przy ul. I Pułku Ułanów Krechowieckich
Lokalizacja	Koszary
Skrócony opis	Głównym celem projektu jest stworzenie w pełni funkcjonalnej przestrzeni publicznej poprzez kompleksową modernizację zdegradowanych przestrzeni międzyblokowych na osiedlu Koszary. Działanie będzie polegać na utworzeniu wielofunkcyjnej przestrzeni do rekreacji oraz spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych użytkowników. Zaaranżowanie przestrzeni międzyblokowych będzie uwzględniało potrzeby i oczekiwania różnych grup mieszkańców w tym: dzieci, młodzieży, osób starszych i innych. Usunięte zostaną tymczasowe, zdewastowane budowle zajmujące centralną część terenu. Jednocześnie nastąpi przebudowa (w tym utwardzenie) dróg osiedlowych wraz z uporządkowaniem kwestii miejsc parkingowych. Ważnym elementem projektu będzie odseparowanie miejsc parkingowych od pozostałych funkcji obszaru. W ramach projektu zostanie wykonany w plac zabaw oraz miejsca do odpoczynku dla osób dorosłych (ławki, stoliki itp.).
Podmioty realizujące	Wspólnoty mieszkaniowe Gmina Miasto Augustów
Szacunkowa wartość	Szacunkowa wartość projektu: ok. 350 000 zł
Prognozowane rezultaty	Estetyzacja otoczenia, wzrost jakości życia, aktywizacja mieszkańców, integracja mieszkańców
Sposoby oceny i mierzenia rezultatów	Sprawozdanie z realizacji projektu, bieżący monitoring, wnioski o płatność
Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	Jedna w pełni funkcjonalna przestrzeń publiczna
Sfery procesu rewitalizacji	Sfera przestrzenno – funkcjonalna Sfera społeczna
Cele szczegółowe	K1.2. Aktywizacja i wsparcie dzieci i młodzieży

Programu Rewitalizacji	K2.2. Poprawa ładu przestrzennego K2.3. Modernizacja infrastruktury technicznej

NR K2	
Nazwa	Rozbudowa Hospicjum i zagospodarowanie terenu przyległego
Lokalizacja	Koszary - Ul. I Pułku Ułanów Krechowieckich 15
Skrócony opis	Zakres przedmiotowy projektu obejmuje remont i przebudowę budynku oraz przyległego terenu na nowoczesną bazę opiekuńczo – hospicyjną i rehabilitacyjną, która spełniałaby potrzeby obecnych i przyszłych pacjentów, a także świadczyłaby usługi rehabilitacyjne dla pacjentów z zewnątrz. Odpowiednie warunki i jakość świadczonych usług są bardzo ważne z punktu widzenia pacjentów, którymi są osoby starsze, niepełnosprawne, z chorobami przewlekłymi oraz ich rodzin. Definiując projekt od strony przedmiotowej należy wyróżnić następujące działania, stanowiące części składowe przedsięwzięcia: - adaptacja nieużywanej dotychczas powierzchni budynku, w którym znajduje się placówka, - remont dotychczas wykorzystywanej części budynku, - wyposażenie placówki w niezbędny sprzęt i aparaturę medyczną, - utworzenie oddziału dziennego pobytu dla osób niepełnosprawnych.
Podmioty realizujące	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Długoterminowej w Augustowie
Szacunkowa wartość	Szacunkowa wartość projektu: ok. 13 000 000
Prognozowane rezultaty	1. Ilość przebudowanych placówek na potrzeby ochrony zdrowia -1. 2. Zwiększenie ilości łóżek dla pacjentów w opiece stacjonarnej. 3. Świadczenie usług z zakresu opieki domowej. 4. Usługi rehabilitacyjne świadczone pacjentom z zewnątrz. 5. Nowe miejsca pracy.
Sposoby oceny i mierzenia rezultatów	Sprawozdanie z realizacji projektu, bieżący monitoring, wnioski o płatność
Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	1. Liczba osób korzystających z dostosowanych obiektów – 500 rocznie 2. Ilość łóżek w opiece stacjonarnej – 94 3. Ilość łóżek w opiece domowej – 20 4. Ilość usług rehabilitacyjnych rocznie – 516 120 5. Zatrudnienie 89 osób
Sfery procesu rewitalizacji	Sfera techniczna Sfera przestrzenno - funkcjonalna
Cele szczegółowe Programu	Cel K1.1. Aktywizacja i integracja społeczna osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych, Cel K1.5. Aktywizacja zawodowa bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem kobiet

Rewitalizacji	oraz osób bez kwalifikacji zawodowych. Cel K2.1. Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego, Cel K2.3. Modernizacja infrastruktury technicznej.

NR K3	
Nazwa	Podłączenie do MPEC budynku użytkowanego przez Społeczną Organizację Przyjaciół Dzieci Przystań wraz z rozszerzeniem działalności placówki
Lokalizacja	Koszary - ul. Tytoniowa 5
Skrócony opis	Społeczny ośrodek dla dzieci „Przystań" prowadzi świetlicę dla dzieci i młodzieży z obszaru Koszar oraz punkt przedszkolny. Obecny system zaopatrzenia w centralne ogrzewanie i ciepłą wodę użytkową funkcjonuje w oparciu o źródło ciepła zasilane olejem opałowym. Koszty z tym związane ograniczają możliwości działania placówki świadczącej ważne, z punktu widzenia podobszaru rewitalizacji Koszary, usługi społeczne. Oszczędności związane ze zmianą źródła ciepła umożliwią rozszerzenie dotychczas prowadzonej działalności. Działanie obejmie: - doprowadzenie sieci grzewczej do budynku, - zainstalowanie wymiennika ciepła, - podłączenie sieci c. o. i c. u. w budynku do wymiennika ciepła. Dodatkowo projekt zakłada wyrównywanie szans rozwojowych wychowanków placówki poprzez dodatkowe zajęcia edukacyjne, sportowe, artystyczne będące formą profilaktyki. W ramach projektu planowane są następujące działania: 1. Przygotowanie placu sportowo rekreacyjnego dla wychowanków placówki; 2. Aktywizacja dzieci i młodzieży poprzez zajęcia sportowe, artystyczne, edukacyjne na terenie placówki.
Podmioty realizujące	Gmina Miasto Augustów
Szacunkowa wartość	Szacunkowa wartość projektu: ok. 380 000 zł
Prognozowane rezultaty	Wzrost efektywności energetycznej, zwiększenie potencjału finansowego placówki, spadek kosztów ogrzewania budynku. Aktywizacja dzieci i młodzieży, poprawa jakości życia podopiecznych placówki
Sposoby oceny i mierzenia rezultatów	Sprawozdanie z realizacji projektu, bieżący monitoring, wnioski o płatność
Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	Jeden budynek podłączony do cieci grzewczej MPEC Jeden w pełni wyposażony plac sportowo rekreacyjny. Rozszerzenie oferty edukacyjnej placówki
Sfery procesu rewitalizacji	Sfera techniczna Sfera społeczna

Cele operacyjne Programu Rewitalizacji	K1.4. Wsparcie rodzin wieloproblemowych. K2.1.Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego K2.3. Modernizacja infrastruktury technicznej

NR K4	
Nazwa	Galeria Koszary – modernizacja ogrodzenia przy stadionie miejskim
Lokalizacja	Koszary
Skrócony opis	Remont ogrodzenia kompleksu sportowego CSiR od strony ul. I Pułku Ułanów Krechowieckich wraz z przygotowaniem ogrodzenia na potrzeby galerii *streetartowej* – Galerii Murali Koszary. Działania obejmą ocenę stanu technicznego ogrodzenia wraz z przystosowaniem ściany ogrodzenia od ul. I Pułku Ułanów Krechowieckich na potrzeby wielkoskalowego malarstwa ściennego – murali. Murale będą wykonywane cyklicznie przez okres trzech kolejnych lat na całej długości ogrodzenia. Wybór tematyki murali będzie dokonywany metodą partycypacyjną przy uwzględnieniu takich grup interesariuszy jak: mieszkańcy Koszar, Urząd Miejski, przedsiębiorcy, środowisko *streetartowców*. W ramach projektu odbywać się będą warsztaty artystyczne dla różnych grup wiekowych mieszkańców, głównie dzieci i młodzieży. Efekty prac realizowane będą w formie muralu/i. Działanie ma na służyć wzmacnianiu lokalnej tożsamości mieszkańców podobszaru Koszary, jego estetyzacji oraz aktywizacji jego mieszkańców w kontekście prowadzonych działań rewitalizacyjnych. Jednocześnie, dzięki cyklicznemu charakterowi, przedsięwzięcie będzie służyło informowaniu mieszkańców o prowadzonych w ramach rewitalizacji działaniach oraz promocji całego GPR.
Podmioty realizujące	CSiR w Augustowie Gmina Miasto Augustów
Szacunkowa wartość	Szacunkowa wartość projektu: ok. 120 000
Prognozowane rezultaty	Estetyzacja przestrzeni miejskiej, aktywizacja mieszkańców, wzmocnienie lokalnej tożsamości, integracja społeczna i kulturalna
Sposoby oceny i mierzenia rezultatów	Sprawozdanie z realizacji projektu, bieżący monitoring, wnioski o płatność
Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	Odnowione ogrodzenie – 250 metrów Jedna galeria murali.
Sfery procesu rewitalizacji	Sfera przestrzenno - funkcjonalna Sfera społeczna
Cele operacyjne Programu Rewitalizacji	K1.2. Aktywizacja i wsparcie dzieci i młodzieży K2.2. Poprawa ładu przestrzennego

Projekty realizowane na obszarze kilku podobszarów

Spośród przedsięwzięć rewitalizacyjnych tylko jedno było realizowane na obszarze kilku podobszarów rewitalizacji. Były to Warsztaty i wystawy plenerowe na osiedlach Kaczy Dołek, Koszary i Lipowiec.

NR K5, KD5, L4	
Nazwa	Warsztaty i wystawy plenerowe na osiedlach Kaczy Dołek, Koszary i Lipowiec
Lokalizacja	Kaczy Dołek, Koszary i Lipowiec
Skrócony opis	Projekt obejmuje przeprowadzenie 3 wystaw plenerowych połączonych z imprezami kulturalnymi na poszczególnych osiedlach. Na wystawach znajdą się zdjęcia przygotowane przez mieszkańców danego osiedla, którzy podczas warsztatów fotograficznych będą uwieczniać miejsce, w którym żyją. Akcja informacyjna dot. naboru na bezpłatne warsztaty, przeprowadzenie warsztatów dla 3 grup (wszyscy chętni bez rozgraniczania wiekowego), wybór zdjęć i przygotowanie 3 wystaw (osobne dla każdego osiedla), zakup przenośnych gablot do wystaw plenerowych, zorganizowanie koncertu, poczęstunku oraz animacji czasu dla dzieci.
Podmioty realizujące	Fundacja Mamy Mamy
Szacunkowa wartość	Szacunkowa wartość projektu: ok. 160 000 zł
Prognozowane rezultaty	- Rozwój wspólnoty; - Zdobycie nowych umiejętności – zaświadczeń dot. udziału w warsztatach; - Zwiększenie dostępności do kultury; - Otwarcie na sztukę i kulturę; - Zwiększenie poczucia dumy i przynależności do grupy/miejsca; - Zwiększenie oferty imprez organizowanych w mieście; - Identyfikowanie miasta, jako miejsca otwartego na kulturę i sztukę oraz dbającego o rozwój mieszkańców;
Sposoby oceny i mierzenia rezultatów	Sprawozdanie z realizacji projektu, bieżący monitoring, wnioski o płatność
Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	Liczba osób biorących udział w warsztatach: min. 30 Liczba wystaw: 3 Liczba fotografii na wystawie: min. 10
Sfery procesu rewitalizacji	Sfera społeczna
Cele operacyjne Programu Rewitalizacji	L1.1. Kompleksowe wsparcie rodzin wieloproblemowych L1.3. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży

Projekty realizowane poza obszarem rewitalizacji

W grupie projektów podstawowych znalazły się projekty Warsztatów Terapii Zajęciowej, które zlokalizowane są poza wyznaczonym obszarem rewitalizacji na terenie jednostki urbanistycznej Zarzecze[24]. Były to:

1. Praktyki zawodowe dla Uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej w Augustowie.
2. Rozszerzenie oferty terapeutycznej Warsztatu Terapii Zajęciowej w Augustowie.
3. Utworzenie spółdzielni socjalnej w Augustowie.

NR PZ1	
Nazwa	Praktyki zawodowe dla Uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej w Augustowie
Lokalizacja	Miasto Augustów
Skrócony opis	W Augustowie działa jeden Warsztat Terapii Zajęciowej. Z jego oferty korzysta ok. 40 uczestników. Oczekujących na przyjęcie jest kolejnych 30 osób. Zasięg oddziaływania placówki jest ponadlokalny co uzasadnia realizację działań poza obszarem rewitalizacji. Celem projektu jest podjęcie współpracy z augustowskimi zakładami pracy (publicznymi bądź przedsiębiorcami prywatnymi) w zakresie zorganizowania 4 praktyk zawodowych na różnych stanowiskach pracy dla 10 Uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej w Augustowie. W ramach projektu planowane jest zapewnienie dowozu, niezbędnych badań, odzieży ochronnej, poradnictwa doradcy zawodowego, niezbędnych pomocy, wynagrodzenia i inne niezbędne do podjęcia praktyk działania. Ze względu na fakt, że Warsztaty Terapii Zajęciowej pełnią funkcję ponadlokalną i obejmują zasięgiem swojego działania zarówno miasto Augustów, jak również powiat augustowski, działania prowadzone w ramach projektu uwzględniały preferencje dla osób niepełnosprawnych zamieszkałych na obszarze rewitalizacji.
Podmioty realizujące	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych WTZ w Augustowie, Warsztat Terapii Zajęciowej
Szacunkowa wartość	Szacunkowa wartość projektu: 12.000 zł
Prognozowane rezultaty	Zdobycie wiedzy i umiejętności pracy na konkretnych stanowiskach pracy przez 10 osób niepełnosprawnych z WTZ (w tym z obszaru zdegradowanego) w Augustowie Poznanie przez augustowskich pracodawców osób niepełnosprawnych jako dobrych i zaangażowanych pracowników.
Sposoby oceny i mierzenia rezultatów	Sprawozdanie z realizacji projektu, bieżący monitoring, wnioski o płatność
Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	Zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych, aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.

[24] Warsztaty Terapii Zajęciowej funkcjonowały przy ul. Portowej 10. Odległość dzieląca je od granicy podobszaru rewitalizacji Kaczy Dołek wynosiła ok. 180 m.

Sfery procesu rewitalizacji	Sfera społeczna
Cele operacyjne Programu Rewitalizacji	C1.1. Aktywizacja osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych KD1.5. Aktywizacja osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych K1.1. Aktywizacja i integracja społeczna osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych

NR PZ2	
Nazwa	Rozszerzenie oferty terapeutycznej Warsztatu Terapii Zajęciowej w Augustowie
Lokalizacja	Miasto Augustów
Skrócony opis	W Augustowie działa jeden Warsztat Terapii Zajęciowej. Z jego oferty korzysta ok. 40 uczestników. Oczekujących na przyjęcie jest kolejnych 30 osób. Zasięg oddziaływania placówki jest ponadlokalny co uzasadnia realizację działań poza obszarem rewitalizacji. W ramach projektu przewidziane jest utworzenie nowych pracowni w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Augustowie i przyjecie nowych uczestników, zatrudnienie dwóch nowych terapeutów, specjalistów w wybranych dziedzinach. W związku z niewystarczającą liczbą lokali w obecnej siedzibie WTZ koniecznym będzie w ramach projektu wynajęcie lokali na potrzeby nowych pracowni. Planowany jest również zakup wyposażenia niezbędnego do budowania nowych umiejętności wśród uczestników WTZ. Ze względu na fakt, że Warsztaty Terapii Zajęciowej pełnią funkcję ponadlokalną i obejmują zasięgiem swojego działania zarówno miasto Augustów, jak również powiat augustowski, działania prowadzone w ramach projektu uwzględniały preferencje dla osób niepełnosprawnych zamieszkałych na obszarze rewitalizacji.
Podmioty realizujące	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych WTZ w Augustowie
Szacunkowa wartość	Szacunkowa wartość projektu: 200.000 zł
Prognozowane rezultaty	Rozszerzenie oferty terapeutycznej WTZ w Augustowie. Zdobycie wiedzy i umiejętności poprzez terapię w nowych pracowniach. Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych z WTZ w Augustowie. Zwiększenie możliwości szans osób niepełnosprawnych z WTZ w Augustowie na rynku pracy.
Sposoby oceny i mierzenia rezultatów	Sprawozdanie z realizacji projektu, bieżący monitoring, wnioski o płatność
Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	Powstanie dwóch nowych pracowni w WTZ w Augustowie i przyjęcie pięciu nowych uczestników.
Sfery procesu rewitalizacji	Sfera społeczna Sfera gospodarcza
Cele	C1.1. Aktywizacja osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych

operacyjne Programu Rewitalizacji	KD1.5. Aktywizacja osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych K1.1. Aktywizacja i integracja społeczna osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych C2.1. Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego K2.1. Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego L2.1.Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego

NR PZ3	
Nazwa	Utworzenie spółdzielni socjalnej w Augustowie
Lokalizacja	Miasto Augustów
Skrócony opis	Utworzenie spółdzielni socjalnej, w której zatrudnione zostaną między innymi osoby niepełnosprawne z WTZ w Augustowie. Niezbędne będzie wynajęcie lokalu, odbycie szkoleń, zakup narzędzi i wyposażenia, wynagrodzenia itp. Ze względu na fakt, że Warsztaty Terapii Zajęciowej pełnią funkcję ponadlokalną i obejmują zasięgiem swojego działania zarówno miasto Augustów, jak również powiat augustowski, działania prowadzone w ramach projektu uwzględniały preferencje dla osób zamieszkałych na obszarze rewitalizacji.
Podmioty realizujące	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych WTZ w Augustowie
Szacunkowa wartość	Szacunkowa wartość projektu: ok. 500 000 zł
Prognozowane rezultaty	Rozszerzenie oferty pracy dla osób niepełnosprawnych w Augustowie Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych z WTZ w Augustowie Zwiększenie możliwości szans osób niepełnosprawnych z WTZ w Augustowie na rynku pracy
Sposoby oceny i mierzenia rezultatów	Sprawozdanie z realizacji projektu, bieżący monitoring, wnioski o płatność
Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	Wejście na lokalny rynek pracy pięciu osób niepełnosprawnych
Sfery procesu rewitalizacji	Sfera społeczna Sfera gospodarcza
Cele operacyjne Programu Rewitalizacji	C1.1. Aktywizacja osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych KD1.5. Aktywizacja osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych K1.1. Aktywizacja i integracja społeczna osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych C2.1. Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego K2.1. Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego L2.1.Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego C3.1. Tworzenie nowych miejsc pracy

5.2. Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne obejmują szereg grup działań, których realizacja przyczyni się do realizacji celów operacyjnych.

1. Przestrzenie publiczne

W trakcie przeprowadzonych analiz zidentyfikowano zarówno braki w zakresie urządzonych przestrzeni publicznych i półpublicznych, jak również niską ich jakość i niedostosowanie do aktualnych potrzeb mieszkańców. Realizowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne powinny dotyczyć zarówno przestrzeni o znaczeniu ponadlokalnym (np. Rynek Zygmunta Augusta), jak również lokalnym, wykorzystywanych prawie wyłącznie przez mieszkańców ich bezpośredniego otoczenia (Lipowiec, Kaczy Dołek, Koszary). Przykładowymi działaniami, które mieszczą się w tego rodzaju przedsięwzięciach są:

- Modernizacja istniejących przestrzeni publicznych.
- Rekompozycja istniejących przestrzeni publicznych.
- Utworzenie nowych przestrzeni publicznych.

Wszystkie działania dotyczące przestrzeni publicznych powinny być realizowane na drodze partycypacji mieszkańców w planowaniu i projektowaniu. Tylko poprzez właściwe rozpoznanie potrzeb wszystkich użytkowników przestrzeni, oraz identyfikację konfliktów pomiędzy nimi możliwe będzie osiągnięcie pożądanego efektu końcowego. Ze względu na czasochłonny charakter tego rodzaju projektowania przestrzeni publicznych Urząd Miasta powinien przeznaczyć na etap projektowania i konsultowania przemian przestrzeni publicznych odpowiednie zasoby sił i środków do przeprowadzenia całego procesu.

Przedsięwzięciom związanym z przestrzeniami publicznymi powinny towarzyszyć działania aktywizacyjne skierowane do mieszkańców obszaru rewitalizacji o szerokim profilu od kulturalnych, przez sportowo-rekreacyjne, edukacyjne, czy integracyjne.

2. Niepełnosprawność

Wśród problemów zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji znalazły się kwestie związane z osobami niepełnosprawnymi. Ich koncentracja na wyznaczonym obszarze sprawia, że w ramach planowanej interwencji powinien znaleźć się szeroki wachlarz różnorodnych działań mających na celu ich wsparcie. Do głównych problemów, jakie dotykają środowisko osób niepełnosprawnych zaliczono: niską aktywność zawodową osób niepełnosprawnych, niewystarczającą infrastrukturę społeczną oraz powszechne występowanie na obszarze rewitalizacji całego szeregu barier architektonicznych utrudniających funkcjonowanie zarówno osobom niepełnosprawnym, jak również innym grupom. Tak określone niedobory powinny być uzupełniane poprzez następujące rodzaje działań:

- Partycypacyjne planowanie rozwiązań ułatwiających dostęp do obiektów i przestrzeni publicznych oraz prywatnych np. instytucji kultury, infrastruktury społecznej, sklepów itd. Przykładem takich działań jest audyt potrzeb osób niepełnosprawnych oraz barier architektonicznych wypracowany wspólnie z przedstawicielami środowiska osób niepełnosprawnych.

- Likwidacja barier architektonicznych i ułatwienie dostępu do usług publicznych dla osób niepełnosprawnych w tym: ruchowo, niedowidzących czy niewidomych.
- Rozszerzenie prowadzonej oferty terapeutycznej skierowanej do osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem aktywizacji zawodowej np. w ramach: Warsztatów Terapii Zajęciowej, Środowiskowego Domu Samopomocy i in – np. praktyki zawodowe, staże i in.
- Likwidacja niedogodności i braków infrastrukturalnych dla osób niepełnosprawnych w bezpośrednim otoczeniu placówek infrastruktury społecznej np. wyrównanie chodnika itp.
- Utworzenie mieszkań chronionych.
- Utworzenie spółdzielni socjalnej.

3. Wsparcie rodzin wieloproblemowych

Podstawowym problemem obszaru rewitalizacji jest wysoki stopień koncentracji na nim rodzin wieloproblemowych, a więc takich o wysokim natężeniu całego szeregu różnych problemów społecznych. W ramach planowanych działań rewitalizacyjnych to na tego rodzaju beneficjentach powinien skupić się gros realizowanych działań. Kluczowym zagadnieniem z tego zakresu wsparcia jest skuteczna reintegracja rodzin zagrożonych wykluczeniem z resztą społeczności oraz ich aktywizacja poprzez działania społeczne, kulturalne i in. Na terenie zdegradowanym funkcjonują placówki prowadzące działalność skierowaną do dzieci i młodzieży z tego rodzaju rodzin. W tego rodzaju przedsięwzięciach rewitalizacyjnych powinny mieścić się takie działania jak np.:

- Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz uzależnieniom, w tym:
  - Propagowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia wśród osób uzależnionych i ich rodzin
  - Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
  - Punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy.
- Aktywizacja społeczna i zawodowa osób dorosłych, w tym:
  - Utworzenie spółdzielni socjalnej.
  - Wyrównywanie szans rozwojowych wychowanków świetlic środowiskowych poprzez dodatkowe zajęcia edukacyjne, sportowe, artystyczne.

4. Infrastruktura mieszkaniowa

Istotnym elementem przedsięwzięć rewitalizacyjnych o charakterze infrastrukturalnym są działania zmierzające do budowy nowego zasobu mieszkaniowego oraz modernizacji już istniejącego. Prowadzenie procesu rewitalizacji bez uwzględnienia tej grupy działań bardzo wyraźnie ogranicza trwałość interwencji. Na obszarze rewitalizacji problemy związane ze stanem zasobu mieszkaniowego dotyczą wszystkich wyznaczonych podobszarów rewitalizacji, choć ze względu na ich specyfikę w różnym stopniu i w różny sposób. Przedsięwzięcia te są w bezpośredni sposób powiązane z takimi grupami działań jak poprawa stanu środowiska, czy działania z zakresu modernizacji i utworzenia przestrzeni publicznych i półpublicznych w bezpośrednim otoczeniu modernizowanych i nowowybudowanych obiektów. Działania z tej grupy powinny przede wszystkich koncentrować się na:

- Modernizacji istniejącego zasobu komunalnego oraz wspólnot mieszkaniowych wraz z zagospodarowaniem jego bezpośredniego otoczenia oraz towarzyszących im elementom infrastruktury sieciowej.

- Budowie nowych budynków np. w ramach rządowego programu „Mieszkanie PLUS”[25] czy rozwoju różnych form budownictwa społecznego (TBS).

5. Poprawa bezpieczeństwa

Obszar rewitalizacji odznacza się wysokim poziomem koncentracji problemów związanych ze stanem bezpieczeństwa publicznego. Wiąże się to zarówno z występowaniem na jego obszarze kluczowych, z punktu widzenia miasta przestrzeni publicznych, jak również, podobszarów o wysokim poziomie natężenia przestępstw i czynów karalnych. Przedsięwzięcia, których celem będzie zmniejszenie intensywności występowania tych negatywnych zjawisk powinny koncentrować się na takich działaniach jak:

- System monitoringu wizyjnego dla kluczowych przestrzeni publicznych.
- Audyt braków oświetlenia na obszarze rewitalizacji wraz z jego uzupełnieniem.
- Edukacja i profilaktyka z zakresu bezpieczeństwa.

6. Poprawa stanu środowiska

Ważnym wymiarem działań w obrębie planowanej rewitalizacji są działania skierowane na poprawę stanu środowiska. W ramach przeprowadzonej analizy jako podstawowy problem dotykający większą część obszaru rewitalizacji uznano niską emisję z niskowydajnych, indywidualnych palenisk piecowych. Jej efektem są zarówno uciążliwości związane z pogorszeniem stanu zdrowia i jakości życia mieszkańców, jak również może powodować hamowanie rozwoju, jednej ze specjalizacji Augustowa tj. usług uzdrowiskowych. W związku z tym planowane działania powinny obejmować np. takie przedsięwzięcia jak:

- Rozwój sieci ciepłowniczej, ze szczególnym uwzględnieniem zabudowy wielorodzinnej.
- Rozwój sieci gazowniczej.
- Kompleksowe działania głębokiej termomodernizacji, w tym w zakresie zabytkowego zasobu mieszkaniowego.
- Wprowadzanie instalacji do produkcji energii z odnawialnych źródeł energii (OZE).
- Poprawę efektywności energetycznej budynków publicznych.

7. Kultura

Przeprowadzone analizy wykazały na części obszaru zdegradowanego wyraźne braki w dostępności do placówek świadczących usługi z zakresu kultury. Z drugiej strony istniejące przestrzenie publiczne łącznie z kluczową dla miasta przestrzenią Rynku Zygmunta Augusta nie funkcjonują w sposób optymalny z punktu widzenia ich użytkowników. Dlatego też działania dotyczące sfery kulturalnej powinny być podstawowym elementem dużej części prowadzonych na obszarze rewitalizacji działań. Ich głównym zadaniem powinny być:

- Integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Integracja lokalnych społeczności.
- Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem.
- Budowa i wzmacnianie lokalnej tożsamości.

Tak zarysowane cele działań powinny być realizowane przez działania wykorzystujące istniejącą infrastrukturę społeczną, oraz przestrzenie publiczne i półpubliczne, tak aby odbywały

[25] Gmina Miasto Augustów podpisała list intencyjny w tej sprawie i planuje wybudować od 200 do 500 mieszkań.

się lokalnie, jak najbliżej miejsc zamieszkania grup docelowych. Należy zwrócić uwagę na nowoczesną formę zajęć i działań skierowanych do dzieci i młodzieży, obejmujących np. elementy *street artu*, czy działania z zakresu sztuk audiowizualnych.

W ramach tej grupy przedsięwzięć realizacji mogą podlegać takie działania jak np.:

- Adaptacja budynków na potrzeby klubu Seniora.
- Adaptacja budynków na młodzieży.
- Utworzenie domów sąsiedzkich/osiedlowych.
- Działania kulturalne skierowane do dzieci i młodzieży np.:
    - Festiwal *street artu*.
    - Partycypacyjne tworzenie murali.
- Animacje kulturalne w przestrzeniach publicznych i półpublicznych.
- Warsztaty i wystawy plenerowe.
- Spotkania autorskie z przedstawicielami świata kultury.
- Kino letnie.
- Rozbudowa i modernizacja istniejących placówek kulturalnych.

8. Sport i kultura fizyczna dla rewitalizacji

Augustów posiada zarówno rozbudowaną i specjalistyczną infrastrukturę sportową oraz rekreacyjną, jak również wysokowykwalifikowaną kadrę trenerów i instruktorów. Do przykładowej infrastruktury sportowej należą m.in. basen, baza kajakowa, żeglarska, wyciąg nart wodnych, korty tenisowe, czy tor do narciarstwa biegowego. Infrastrukturę rekreacyjną reprezentują m.in. siłownia na otwartym powietrzu, czy park linowy. Potencjał ten powinien zostać właściwie wykorzystany w ramach planowanych działań rewitalizacyjnych. Aktywizacja różnych grup wiekowych mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez zajęcia sportowe i rekreacyjne może przynieść szereg pozytywnych efektów:

- W przypadku dzieci i młodzieży, w tym z rodzin zagrożonych wykluczeniem będzie propagować właściwe wzorce zachowań oraz poprawiać ogólny stan psychofizyczny. W ten sposób może pełnić formę profilaktyki zarówno w zakresie stanu zdrowia, jak również przeciwdziałania uzależnieniom.
- Dla osób starszych będzie stanowić ważny element wpływający korzystnie na stan zdrowia, w wyniku czego wydłużeniu może ulec okres samodzielności najstarszych mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Przykładami działania w ramach tej grupy przedsięwzięć mogą być np.:

- Zajęcia dla dzieci i młodzieży z zakresu sportów wodnych, narciarstwa biegowego i in.
- Aktywne sportowo wakacje dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji.
- Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej np.:
    - Siłowni na otwartym powietrzu.
    - Boisk wielofunkcyjnych.
    - Ścianki wspinaczkowej i in.

6. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Integracja działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych zapewniona zostanie poprzez wykorzystanie następujących mechanizmów w obrębie GPR. Są to:

1. Kompleksowość programu.
2. Koncentracja programu rewitalizacji.
3. Komplementarność projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

6.1. Kompleksowość programu

Wielowymiarowy charakter planowanego procesu rewitalizacji jest jednym z immanentnych cech tego procesu. Rewitalizacja, ze swojej natury bowiem musi być realizowana poprzez szeroki wachlarz powiązanych ze sobą w logiczną całość działań obejmujących różne sfery (wymiary) miasta. Dlatego też Gminny Program Rewitalizacji Miasta Augustów obejmuje swoim zakresem interwencję we wszystkich podstawowych aspektach tj. zarówno w sferze społecznej, gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej jak również środowiskowej uwzględniając szereg różnych źródeł finansowania. Tylko tak zaplanowane kompleksowe działania, będą stwarzały możliwość pojawienia się efektu synergii i w konsekwencji osiągniecie jak najwyższej efektywności przeprowadzonej interwencji.

6.2. Koncentracja programu rewitalizacji

Rewitalizacja, co do zasady, musi ograniczać się do obszarów wymagających interwencji a jednocześnie pełniących istotną rolę z punktu widzenia procesów rozwojowych miasta. W przypadku GPR Miasta Augustów efekt (mechanizm) koncentracji zapewniono:

1. Na poziomie części diagnostycznej tj. analizy zróżnicowania wewnątrzmiejskiego - poprzez rygorystyczne przyjęcie progu natężenia zdecydowanej większości spośród analizowanych wskaźników na poziomie wyraźnie przekraczającym wartość dla całego miasta. Obszar zdegradowany i rewitalizacji obejmuje obszar o szczególnie wysokiej koncentracji zjawisk kryzysowych.
2. Ograniczenie wielkości obszaru zdegradowanego i rewitalizacji wyraźnie poniżej ustawowych progów dotyczących maksymalnego udziału w:
    a. Powierzchni gminy (20%). Obszar zdegradowany i rewitalizacji objął 2,5% powierzchni Gminy Miasto Augustów.
    b. Liczbie ludności (30%). Obszar zdegradowany i rewitalizacji zamieszkiwany był przez 13,9% ogółu liczby mieszkańców Gminy Miasto Augustów.
3. W części dotyczącej planowanych działań poprzez skupienie ich na obszarze rewitalizacji. Przedsięwzięcia przeznaczone do realizacji na podobszarach rewitalizacji:
    a. Centrum I.
    b. Kaczy Dołek.
    c. Koszary.
    d. Lipowiec.

Wsparciem z zakresu rewitalizacji w ramach GPR mają zostać objęte również projekty zlokalizowane poza obszarem rewitalizacji, służące jednak realizacji celów wynikających z programu. W przypadku GPR Miasta Augustów poza obszarem rewitalizacji planowana jest realizacja następujących działań:

1. Projekty Warsztatów Terapii Zajęciowej (WTZ).

   WTZ są w skali Augustowa instytucją realizującą działania skierowane zarówno do mieszkańców miasta, jak również powiatu augustowskiego. Ze względu na wysoki stopień problemów związanych z niepełnosprawnością na obszarze zdegradowanym i rewitalizacji szacowaną siłę oddziaływania projektów WTZ na nim można określić jako wysoką. Dodatkowo działania, w pewnym zakresie, uzupełniać będą działalność znajdującego się na obszarze rewitalizacji Środowiskowego Domu Samopomocy.

6.3. Komplementarność projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Wymogiem koniecznym jest zapewnienie komplementarności projektów (a także szerzej: przedsięwzięć) w różnych wymiarach. W szczególności dotyczy to następujących typów komplementarności:

1. Problemowej.
2. Proceduralno-instytucjonalnej.
3. Międzyokresowej.
4. Źródeł finansowania.
5. Przestrzennej.

6.3.1. Komplementarność problemowa

Planowane w ramach GPR działania rewitalizacyjne obejmują wszystkie obszary tematyczne, w wyniku czego oddziaływać będą na wszystkie aspekty jego rozwoju, w tym: społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, środowiskowe i techniczne. Zaplanowana paleta działań będzie się uzupełniała, z punktu widzenia poszczególnych wymiarów obszaru, co pozwoli uniknąć fragmentacji działań zawartych w programie.

Zapewnieniu odpowiedniego poziomu powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy na innych polach a w konsekwencji lepszą koordynacją tematyczną i organizacyjną działań będą służyły również:

1. Działalność Komitetu Rewitalizacji.
2. Koordynacja całości zaplanowanej interwencji na poziomie Urzędu Miasta przez wyznaczoną osobę.

Powiązania wynikające z ciągu logicznego: **Problem => Cel strategiczny => Cel operacyjny => Przedsięwzięcia rewitalizacyjne (projekty)** przedstawiono poniżej dla każdego z podobszarów rewitalizacji w formie macierzy (Tabela 6.3.1 – Tabela 6.3.4).

Tabela 6.3.1 Powiązania celów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych podobszaru Centrum I.

L.p.	Zdiagnozowany problem	Badany wskaźnik	Cel Strategiczny	Cel operacyjny/Kierunki działań	Przedsięwzięcie odpowiadające na problem, ograniczające jego występowanie
1.	Ubóstwo / uzależnienie od pomocy społecznej	Wskaźnik syntetyczny korzystania z zasiłków pomocy społecznej	C2. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację.	C2.1. Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego.	Rozbudowa i przebudowa budynku Miejskiego Domu Kultury (kluczowy) Mieszkania chronione Punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy
2.	Niepełnosprawność	Wskaźnik syntetyczny problemów związanych ze stanem zdrowia.	C1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację.	C1.1. Aktywizacja osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych.	Poprawa dostępności obiektów i przestrzeni publicznych dla osób niepełnosprawnych Mieszkania chronione; Rozszerzenie oferty terapeutycznej Warsztatu Terapii Zajęciowej w Augustowie Praktyki zawodowe dla Uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej w Augustowie
3.	Kryzys w rodzinach	Osoby otrzymujące zasiłek z MOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1 tys. mieszkańców.	C1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację.	C1.2. Wsparcie rodzin wieloproblemowych w tym dzieci i młodzieży oraz samotnych rodziców.	Placówka wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży Kino Letnie na Tyłach MDK "Edukompetentni" w Zespole Szkół Samorządowych im. 1 Pułku Ułanów Krechowieckich - zajęcia wyrównawcze, rozwijające kompetencje kluczowe, stypendia dla uczniów w okresie 01.02.2017-31-12.2018; "2 jest OK - indywidualny program wzmocnienia atrakcyjności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej Szkoły Podstawowej Nr 2 i Gimnazjum Nr 2 w Augustowie" - zajęcia wyrównawcze, rozwijające kompetencje kluczowe, stypendia dla uczniów w okresie 01.03.2017-31.01.2019
4.	Kryzys w rodzinach	Osoby bezrobotne samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia.	C1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację. C3. Obniżenie poziomu bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	C1.2. Wsparcie rodzin wieloproblemowych w tym dzieci i młodzieży oraz samotnych rodziców. C3.1. Tworzenie nowych miejsc pracy.	Placówka wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży Kino Letnie na Tyłach MDK "Edukompetentni" w Zespole Szkół Samorządowych im. 1 Pułku Ułanów Krechowieckich - zajęcia wyrównawcze, rozwijające kompetencje kluczowe, stypendia dla uczniów w okresie 01.02.2017-31.12.2018 "2 jest OK - indywidualny program wzmocnienia atrakcyjności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej Szkoły Podstawowej Nr 2 i Gimnazjum Nr 2 w Augustowie" - zajęcia wyrównawcze, rozwijające kompetencje kluczowe, stypendia dla uczniów w okresie 01.03.2017-31.01.2019
5.	Bezrobocie	Wskaźnik syntetyczny problemów związanych z bezrobociem	C1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację. Cel C3. Obniżenie poziomu bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	C1.3. Aktywizacja osób bezrobotnych w tym w szczególności kobiet. C3.1. Tworzenie nowych miejsc pracy.	
6.	Niski poziom bezpieczeństwa	Wskaźnik syntetyczny problemów związanych z bezpieczeństwem	C2. Wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców w wyniku modernizacji istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej oraz poprawę dostępności do funkcjonalnych przestrzeni publicznych i półpublicznych.	C2.3.Poprawa poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego.	Zintegrowany projekt poprawy bezpieczeństwa w centrum miasta.

7.	Niedostateczny stan infrastruktury mieszkaniowej	Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1945 w ogóle budynków mieszkalnych	C2. Wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców w wyniku modernizacji istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej oraz poprawę dostępności do funkcjonalnych przestrzeni publicznych i półpublicznych.	C4.1. Poprawa warunków mieszkaniowych.	Wymiana poszycia dachowego wraz z zainstalowaniem fotowoltaiki na stronie południowej budynku Rynek Zygmunta Augusta 15 Zagospodarowanie podwórza budynku przy Rynku Zygmunta Augusta 15
8.	Niedostateczny stan zabytkowych obiektów kubaturowych	Potencjał dziedzictwa materialnego – udział jednostek w ogóle obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków	C4. Poprawa jakości i poziomu życia mieszkańców poprzez modernizację i rozbudowę zasobu mieszkaniowego oraz zagospodarowanie obiektów zdegradowanych.	C2.5. Modernizacja zasobu zabytkowego oraz zdegradowanych obiektów kubaturowych.	
9.	Ubóstwo, niezadawalający stan warunków mieszkaniowych	Wysokość zaległych opłat czynszowych w lokalach komunalnych	C4. Poprawa jakości i poziomu życia mieszkańców poprzez modernizację i rozbudowę zasobu mieszkaniowego oraz zagospodarowanie obiektów zdegradowanych.	C4.3. Kompleksowe wsparcie rodzin z zaległościami w opłatach czynszowych w lokalach komunalnych; C4.1. Poprawa warunków mieszkaniowych	Wymiana poszycia dachowego wraz z zainstalowaniem fotowoltaiki na stronie południowej budynku Rynek Zygmunta Augusta 15; Program redukcji zadłużenia czynszowego (zgodnie z *Zarządzeniem nr 383/2016 Burmistrza Miasta Augustowa z dnia 23 maja 2016 r. w sprawie ułatwienia spłaty zadłużenia osobom będącym w trudnej sytuacji życiowej w formie odpracowania należności z tytułu zaległych czynszów najmu i opłat za bezumowne korzystanie z lokalu stanowiącego własność Gminy Miasta Augustów*)

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 6.3.2. Powiązania celów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych podobszaru Kaczy Dołek.

L.p.	Zdiagnozowany problem	Badany wskaźnik	Cel strategiczny	Cel operacyjny/Kierunki działań	Przedsięwzięcie odpowiadające na problem, ograniczające jego występowanie
1.	Ubóstwo / uzależnienie od pomocy społecznej	Wskaźnik syntetyczny korzystania z zasiłków pomocy społecznej.	KD1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację	KD1.1. Aktywizacja i integracja społeczna dzieci i młodzieży oraz osób bezrobotnych	Odnowa przestrzeni międzyblokowych (kluczowy)
2.	Zły stan zdrowia mieszkańców	Wskaźnik syntetyczny problemów związanych ze stanem zdrowia.	KD1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację	KD1.5. Aktywizacja osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych KD 2.1.Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego	Odnowa przestrzeni międzyblokowych (kluczowy) Rozszerzenie oferty terapeutycznej Warsztatu Terapii Zajęciowej w Augustowie Praktyki zawodowe dla Uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej w Augustowie
3.	Kryzys w rodzinach	Osoby otrzymujące świadczeń alimentacyjne na 1 tys. mieszkańców	KD1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację.	KD1.1. Aktywizacja i integracja społeczna dzieci i młodzieży oraz osób bezrobotnych	Odnowa przestrzeni międzyblokowych (kluczowy)
4.	Kryzys w rodzinach	Liczba dzieci w pieczy zastępczej oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych według obszaru pochodzenia na 1 tys. mieszkańców.	KD1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację.	KD1.1. Aktywizacja i integracja społeczna dzieci i młodzieży oraz osób bezrobotnych	Odnowa przestrzeni międzyblokowych (kluczowy)
5.	Bezrobocie	Osoby bezrobotne samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	KD3. Obniżenie poziomu bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	KD3.1. Aktywizacja zawodowa kobiet i osób do 25 roku życia	
6.	Bezrobocie	Liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych na 100 osób w wieku produkcyjnym.	KD3. Obniżenie poziomu bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	KD3.2. Aktywizacja zawodowa osób bez kwalifikacji	
7.	Bezrobocie	Liczba osób bezrobotnych do 25 roku życia na 100 w wieku produkcyjnym.	KD3. Obniżenie poziomu bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	KD3.1. Aktywizacja zawodowa kobiet i osób do 25 roku życia	

8.	Bezrobocie	Liczba bezrobotnych kobiet, które nie wróciły do pracy po urodzeniu dziecka na 1 tys. mieszkańców.	KD3. Obniżenie poziomu bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	KD3.1. Aktywizacja zawodowa kobiet i osób do 25 roku życia	
9.	Niski poziom bezpieczeństwa	Wskaźnik syntetyczny problemów związanych z bezpieczeństwem:	KD2. Wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców w wyniku modernizacji istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej oraz poprawę dostępności do przestrzeni publicznych i półpublicznych	KD2.2. Poprawa poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego	Odnowa przestrzeni międzyblokowych (kluczowy)
10.	Niska aktywność obywatelska	Wskaźnik syntetyczny aktywności obywatelskiej – absencja wyborcza w I turze wyborów samorządowych 2014 oraz prezydenckich 2015.	KD1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację	KD1.2. Aktywizacja postaw obywatelskich	Odnowa przestrzeni międzyblokowych (kluczowy)
11.	Alkoholizm	Średnia roczna liczba wniosków skierowanych w latach 2010-2014 do MKRPA w Augustowie na 1 tys. mieszkańców.	KD1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację	KD1.6. Wsparcie osób z problemami alkoholowymi i ich rodzin.	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych Propagowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia wśród osób uzależnionych i ich rodzin
12.	Niski poziom edukacji	Wskaźnik syntetyczny problemów edukacyjnych dzieci i młodzieży.	KD1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację	KD1.3. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży	Zajęcia wyrównawcze w ZSS nr 2 Motocykle- jak to jest zrobione i jak to działa gdzie tu matematyka, a gdzie fizyka?
13.	Poziom przedsiębiorczości	Liczba firm zarejestrowanych w REGON na 1 tys. mieszkańców.	KD3. Obniżenie poziomu bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	KD3.3. Edukacja w zakresie postaw związanych z przedsiębiorczością	Edukacja przedsiębiorczości
14.	Ubóstwo, niezadawalający stan warunków mieszkaniowych	Wysokość zaległych opłat czynszowych w lokalach komunalnych.	KD4. Poprawa jakości i poziomu życia mieszkańców poprzez modernizację i rozbudowę zasobu mieszkaniowego.	KD4.1. Poprawa warunków mieszkaniowych. KD4.2. Kompleksowe wsparcie rodzin z zaległościami w opłatach czynszowych w lokalach komunalnych	Modernizacja wielorodzinnego zasobu mieszkaniowego – Przemysłowa 1A i 1B wraz z zagospodarowaniem terenów przyległych Program redukcji zadłużenia czynszowego (zgodnie z *Zarządzeniem nr 383/2016 Burmistrza Miasta Augustowa z dnia 23 maja 2016 r. w sprawie ułatwienia spłaty zadłużenia osobom będącym w trudnej sytuacji życiowej w formie odpracowania należności z tytułu zaległych czynszów najmu i opłat za bezumowne korzystanie z lokalu stanowiącego własność Gminy Miasta Augustów*)
15.	Niska dostępność do placówek kultury.	Dostępność placówek kultury.	Cel KD2. Wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców w wyniku modernizacji istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej oraz poprawę dostępności do	KD2.4.Aktywizacja mieszkańców poprzez działania kulturalne.	Warsztaty i wystawy plenerowe na osiedlach Kaczy Dołek, Koszary i Lipowiec

			przestrzeni publicznych i półpublicznych.		

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 6.3.3. Powiązania celów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych podobszaru Koszary.

L.P.	Zdiagnozowany problem	Badany wskaźnik	Cel Strategiczny	Cel operacyjny/Kierunki działań	Przedsięwzięcie odpowiadające na problem, ograniczające jego występowanie
1.	Ubóstwo/uzależnienie od pomocy społecznej	Wskaźnik syntetyczny korzystania z zasiłków pomocy społecznej.	K1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację.	K1.4. Wsparcie rodzin wieloproblemowych.	Podłączenie do MPEC budynku użytkowanego przez Społeczną Organizację Przyjaciół Dzieci Przystań
2.	Niepełnosprawność	Wskaźnik syntetyczny problemów związanych ze stanem zdrowia.	K1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację.	K1.1. Aktywizacja i integracja społeczna osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych K2.1.Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego.	Mieszkania chronione; Rozszerzenie oferty terapeutycznej Warsztatu Terapii Zajęciowej w Augustowie; Praktyki zawodowe dla Uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej w Augustowie; Utworzenie spółdzielni socjalnej w Augustowie; Rozbudowa Hospicjum i zagospodarowanie terenu przyległego
3.	Przemoc w rodzinie	Liczba niebieskich kart na 1 tys. mieszkańców.	K1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację.	K1.4. Wsparcie rodzin wieloproblemowych.	Punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy
4.	Kryzys w rodzinach	Osoby otrzymujące świadczeń alimentacyjne na 1 tys. mieszkańców.	K1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację.	K1.2. Aktywizacja i wsparcie dzieci i młodzieży.	Podłączenie do MPEC budynku użytkowanego przez Społeczną Organizację Przyjaciół Dzieci Przystań
5.	Kryzys w rodzinach	Liczba dzieci w pieczy zastępczej oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych według obszaru pochodzenia na 1 tys. mieszkańców.	K1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację.	K1.2. Aktywizacja i wsparcie dzieci i młodzieży.	Warsztaty i wystawy plenerowe na osiedlach Kaczy Dołek, Koszary i Lipowiec
6.	Kryzys w rodzinach	Osoby bezrobotne samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia.	K1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację.	K1.2. Aktywizacja i wsparcie dzieci i młodzieży K1.4. Wsparcie rodzin wieloproblemowych.	Podłączenie do MPEC budynku użytkowanego przez Społeczną Organizację Przyjaciół Dzieci Przystań
7.	Bezrobocie	Liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych na 100 osób w wieku produkcyjnym.	K1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację.	K1.5. Aktywizacja zawodowa bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem kobiet oraz osób bez kwalifikacji zawodowych.	

8.	Bezrobocie	Liczba bezrobotnych kobiet, które nie wróciły do pracy po urodzeniu dziecka na 1 tys. mieszkańców.	K1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację.	K1.5. Aktywizacja zawodowa bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem kobiet oraz osób bez kwalifikacji zawodowych.	
9.	Poziom aktywności obywatelskiej	Wskaźnik syntetyczny aktywności obywatelskiej – absencja wyborcza w I turze wyborów samorządowych 2014 oraz prezydenckich 2015.	K1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację	K1.6. Aktywizacja postaw obywatelskich	Galeria Koszary – modernizacja ogrodzenia przy stadionie miejskim Uporządkowanie i zagospodarowanie terenu przy ul. I Pułku Ułanów Krechowieckich
10.	Alkoholizm	Średnia roczna liczba wniosków skierowanych w latach 2010-2014 do MKRPA w Augustowie na 1 tys. mieszkańców.	K1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację.	K1.3. Wsparcie osób z problemami alkoholowymi i ich rodzin.	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych Propagowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia wśród osób uzależnionych i ich rodzin
11.	Niski poziom edukacji	Liczba uczniów drugorocznych w szkołach podstawowych i gimnazjach w latach szkolnych 2011/2012-2013/2014 na 1 tys. dzieci i młodzieży w wieku 7-15 lat.	K1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację.	K1.2. Aktywizacja i wsparcie dzieci i młodzieży.	Zajęcia wyrównawcze w ZSS nr 2
12.	Niedostateczny stan infrastruktury mieszkaniowej	Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1945 w ogóle budynków mieszkalnych.	K2. Wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców w wyniku modernizacji istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej oraz poprawę dostępności do przestrzeni publicznych i półpublicznych.	K2.3. Modernizacja infrastruktury technicznej K2.2. Poprawa ładu przestrzennego.	Uporządkowanie i zagospodarowanie terenu przy ul. I Pułku Ułanów Krechowieckich
13.	Niedostateczny stan zabytkowych obiektów kubaturowych	Potencjał dziedzictwa materialnego – udział jednostek w ogóle obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków.	K3. Poprawa jakości i poziomu życia mieszkańców poprzez modernizację i rozbudowę zasobu mieszkaniowego oraz zagospodarowanie obiektów zdegradowanych.	K2.3. Modernizacja infrastruktury technicznej K3.1. Poprawa warunków mieszkaniowych	Uporządkowanie i zagospodarowanie terenu przy ul. I Pułku Ułanów Krechowieckich
14.	Ubóstwo, niezadawalający stan warunków mieszkaniowych	Wysokość zaległych opłat czynszowych w lokalach komunalnych.	K3. Poprawa jakości i poziomu życia mieszkańców poprzez modernizację i rozbudowę zasobu mieszkaniowego oraz zagospodarowanie obiektów zdegradowanych.	K3.2. Kompleksowe wsparcie rodzin z zaległościami w opłatach czynszowych w lokalach komunalnych.	Zarządzenie nr 383/2016 Burmistrza Miasta Augustowa z dnia 23 maja 2016 r. w sprawie ułatwienia spłaty zadłużenia osobom będącym w trudnej sytuacji życiowej w formie odpracowania należności z tytułu zaległych czynszów najmu i opłat za bezumowne korzystanie z lokalu staniowiącego własność Gminy Miasta Augustów

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 6.3.4. Powiązania celów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych podobszaru Lipowiec.

L.p.	Zdiagnozowany problem	Badany wskaźnik	Cel Strategiczny	Cel operacyjny/Kierunki działań	Przedsięwzięcie odpowiadające na problem, ograniczające jego występowanie
1.	Ubóstwo / uzależnienie od pomocy społecznej	Wskaźnik syntetyczny korzystania z zasiłków pomocy społecznej.	L1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację. L3. Obniżenie poziomu bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	L3.2. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem bezrobotnych powyżej 50 roku życia oraz długotrwale bezrobotnych L1.1. Kompleksowe wsparcie rodzin wieloproblemowych	Warsztaty i wystawy plenerowe na osiedlach Kaczy Dołek, Koszary i Lipowiec
2.	Niepełnosprawność	Liczba osób korzystających z zasiłków pielęgnacyjnych na 1 tys. mieszkańców.	L1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację.	L2.1.Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego.	Poprawa dostępności obiektów i przestrzeni publicznych dla osób niepełnosprawnych Rozszerzenie oferty terapeutycznej Warsztatu Terapii Zajęciowej w Augustowie Praktyki zawodowe dla Uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej w Augustowie Utworzenie spółdzielni socjalnej w Augustowie
3.	Przemoc w rodzinie	Liczba niebieskich kart na 1 tys. mieszkańców.	L1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację.	L1.1. Kompleksowe wsparcie rodzin wieloproblemowych.	Punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy
4.	Kryzys w rodzinach	Osoby otrzymujące świadczeń alimentacyjne na 1 tys. mieszkańców.	L1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację.	L1.1.Kompleksowe wsparcie rodzin wieloproblemowych	Serdeczne przedszkole
5.	Kryzys w rodzinach	Liczba dzieci w pieczy zastępczej oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych według obszaru pochodzenia na 1 tys. mieszkańców.	L1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację.	L1.1. Kompleksowe wsparcie rodzin wieloproblemowych.	Serdeczne przedszkole
6.	Bezrobocie	Osoby bezrobotne samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia.	L3. Obniżenie poziomu bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	L3.1. Tworzenie nowych miejsc pracy.	
7.	Bezrobocie	Wskaźnik syntetyczny problemów związanych z bezrobociem.	L3. Obniżenie poziomu bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	1.2. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem bezrobotnych powyżej 50 roku życia oraz długotrwale bezrobotnych. 3.1. Tworzenie nowych miejsc pracy.	

8.	Alkoholizm	Średnia roczna liczba wniosków skierowanych w latach 2010-2014 do MKRPA w Augustowie na 1 tys. mieszkańców.	L1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację.	L1.3. Wsparcie osób z problemami alkoholowymi i ich rodzin.	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych Propagowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia wśród osób uzależnionych i ich rodzin
9.	Niski poziom edukacji	Liczba uczniów drugorocznych w szkołach podstawowych i gimnazjach w latach szkolnych 2011/2012-2013/2014 na 1 tys. dzieci i młodzieży w wieku 7-15 lat	L1. Zapobieganie wykluczeniu szczególnie zagrożonych nim grup mieszkańców poprzez aktywizację i integrację.	L1.2. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.	
10.	Poziom przedsiębiorczości	Liczba firm zarejestrowanych w REGON na 1 tys. mieszkańców.	L3. Obniżenie poziomu bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	L3.1. Gospodarcze wykorzystanie terenów zdegradowanych	
11.	Niedostateczny stan infrastruktury mieszkaniowej	Udział liczby osób mieszkających w budynkach niepodłączonych do miejskiej sieci ciepłowniczej w ludności ogółem.	L4. Poprawa jakości i poziomu życia mieszkańców poprzez modernizację i rozbudowę zasobu mieszkaniowego oraz zagospodarowanie obiektów zdegradowanych.	L4.1. Poprawa warunków mieszkaniowych i rozbudowa zasobu komunalnego miasta.	
12.	Dostępność do wybranych usług i przestrzeni publicznych	Wskaźnik syntetyczny dostępności do wybranych do usług i przestrzeni.	L2. Wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców w wyniku modernizacji istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej oraz poprawę dostępności do przestrzeni publicznych i półpublicznych.	L2.2. Poprawa ładu przestrzennego	Kompleksowe zagospodarowanie terenu zielonego (park) Lipowiec (kluczowy) Zagospodarowanie terenów wokół jeziora Białego – plaża Lipowiec
13.	Niedostateczny stan infrastruktury mieszkaniowej	Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1945 w ogóle budynków mieszkalnych.	L2. Wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców w wyniku modernizacji istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej oraz poprawę dostępności do przestrzeni publicznych i półpublicznych.	2.4. Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej.	Mieszkanie PLUS (lista uzupełniająca)
14.	Niedostateczny stan zabytkowych obiektów kubaturowych	Potencjał dziedzictwa materialnego – udział jednostek w ogóle obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków.	L4. Poprawa jakości i poziomu życia mieszkańców poprzez modernizację i rozbudowę zasobu mieszkaniowego oraz zagospodarowanie obiektów zdegradowanych.	L4.2. Modernizacja i zagospodarowanie obiektów kubaturowych	
15.	Ubóstwo, niezadawalający stan warunków mieszkaniowych	Wysokość zaległych opłat czynszowych w lokalach komunalnych.	L4. Poprawa jakości i poziomu życia mieszkańców poprzez modernizację i rozbudowę zasobu mieszkaniowego oraz zagospodarowanie obiektów zdegradowanych	L4.3. Kompleksowe wsparcie rodzin z zaległościami w opłatach czynszowych w lokalach komunalnych	Zarządzenie nr 383/2016 Burmistrza Miasta Augustowa z dnia 23 maja 2016 r. w sprawie ułatwienia spłaty zadłużenia osobom będącym w trudnej sytuacji życiowej w formie odpracowania należności z tytułu zaległych czynszów najmu i opłat za bezumowne korzystanie z lokalu staniowiącego własność Gminy Miasta Augustów

Źródło: opracowanie własne.

6.3.2. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Ten wymiar komplementarności zostanie zapewniony poprzez 2 podstawowe typy działań:

1. Zaplanowaną strukturę zarządzania GPR Miasta Augustów.

Opis struktury zarządzania GPR wraz z określeniem szacunkowych jego kosztów został przedstawiony w Rozdziale 11. Wyznaczenie w UM jednostki (stanowiska), która będzie koordynować i monitorować procesy rewitalizacji przy bezpośrednim powiązaniu z najwyższym szczeblem decyzyjności tj. władz miasta, pozwoli na efektywne i skuteczne wdrażanie programu.

2. Zgodność z dokumentami strategicznymi i operacyjnymi miasta.

GPR, co przedstawiono w Rozdziale 3 w bardzo wyraźny sposób wpisuje się w dokumenty strategiczne miasta takie jak:

- Strategia rozwoju miasta.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.
- Strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Ponadto, działania w nim zaplanowane współgrają z celami działań zapisanych również w innych dokumentach w tym m.in.:

- Lokalnej Strategii Działania LGD Kanał Augustowski
- Programie Gospodarki Niskoemisyjnej i in.

Dodatkowym elementem, wzmacniającym tego rodzaju komplementarność są także:

- Uspójnienie zapisów GPR z dokumentami planistycznymi tj. SUiKZP oraz miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.
- Postulowane wykorzystanie części diagnostycznej służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji w trakcie prac nad aktualizacją dokumentów strategicznych i operacyjnych miasta.

6.3.3. Komplementarność międzyokresowa

Sytuacja miast województwa podlaskiego, jest w skali kraju o tyle specyficzna, że w poprzedniej perspektywie finansowej, w RPOWP 2007-2013 brak było działań skierowanych bezpośrednio na działania rewitalizacyjne. Pojedyncze miasta województwa podjęły co prawda trud opracowania i realizacji własnych programów rewitalizacji. Na terenie miasta Augustów były co prawda realizowane przedsięwzięcia, które mogłyby składać się na proces rewitalizacji, niemniej jednak brak ich koordynacji oraz kompleksowości nie pozwala zakwalifikować ich jako takich.

Planowane działania uzupełniają natomiast przeprowadzone w poprzednim okresie programowania projekty o charakterze infrastrukturalnym takie jak:

1. Rozwój Infrastruktury Turystyki Transgranicznej Poprzez Renowację Parku Przyrodoleczniczego w Druskiennikach i Rynku Zygmunta Augusta w Augustowie.
2. Przebudowa ulicy Rynek Zygmunta Augusta w Augustowie – Etap I (podobszar Centrum I).

3. Przebudowa targowiska w Augustowie „Mój rynek” (podobszar Centrum I).
4. „Budowa drogi powiatowej i dróg gminnych w Augustowie, w tym: ulica Tytoniowa, ulica Komunalna, ulica I Pułku Ułanów Krechowieckich" (podobszar Koszary).
5. Kompleks boisk przy ulicy Tytoniowej (podobszar Koszary).
6. „Narciarstwo biegowe szansą na rozwój turystyki na pograniczu Polski i Litwy” (podobszar Koszary).
7. Poprawa infrastruktury komunikacji miejskiej w Augustowie (wszystkie podobszary).
8. Słoneczny Augustów - zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w Augustowie poprzez zastosowanie przyjaznej środowisku energii słonecznej.

6.3.4. Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania GPR miasta Augustów zostanie zapewniona poprzez łączenie finansowania pochodzącego z różnych źródeł w tym takich jak m.in.:

1. EFRR, EFS i FS.
2. Prywatnych, w tym m.in.:
    a. Wspólnot mieszkaniowych.
3. Środków własnych miasta w postaci:
    a. Budżetu Obywatelskiego,
    b. Program Współpracy Miasta Augustowa z Organizacjami Pozarządowymi i Innymi Podmiotami Działającymi w Sferze Pożytku Publicznego.
4. Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego.
5. Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
6. Ministerstwa Sportu i Turystyki Rzeczpospolitej Polskiej.
7. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

6.3.5. Komplementarność przestrzenna

Działania rewitalizacyjne zaplanowane w GPR koncentrują się w kluczowych dla poszczególnych jednostek (podobszarów rewitalizacji) częściach. Poszczególne projekty rewitalizacyjne będą się wzajemnie dopełniały przestrzennie. Zwiększy to prawdopodobieństwo wystąpienia efektów synergii. Jednocześnie poprzez wysoki stopień powiązania z dokumentami strategicznymi miasta zapewnione zostają powiązania z innymi przedsięwzięciami, których realizacja odbywa się w różnych wymiarach miasta. Planowane działania z zakresu budownictwa mieszkaniowego zarówno społecznego, jak i komunalnego pozostają zlokalizowane w jednostce Koszary i uzupełniają istniejącą zabudowę w wyniku czego minimalizuje się możliwość wystąpienia procesów segregacji społecznej i wykluczenia.

Komplementarność przestrzenna GPR przejawia się również w zmianach postulowanych do wprowadzenia do dokumentów z zakresu polityki planowania przestrzennego takich jak

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowani Przestrzennego, czy Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego.

7. Szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji

Szacunkowe ramy finansowe planowanej w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji interwencji przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7.1.1. Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Augustów.

l.p.	Nr projektu	Podobszar	Nazwa projektu	Kwota	Środki publiczne krajowe		Fundusze polityki spójności na lata 2014-2020 (np. EFRR, EFS, FS),		Środki prywatne	
				[zł]	[%]	zł	[%]	zł	[%]	zł
1.	C1	Centrum I	Rozbudowa i przebudowa budynku MDK	7 000 000	15%	1 050 000	85%	5 950 000	0%	0
2.	C2	Centrum I	Zintegrowany projekt poprawy bezpieczeństwa w centrum miasta	700 000	15%	105 000	85%	595 000	0%	0
3.	C3	Centrum I	Placówka wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	500 800	20%	75 120	85%	425 680	0%	0
4.	C4	Centrum I	Poprawa dostępności obiektów publicznych dla osób niepełnosprawnych	200 000	7,5%	15 000	70%	140 000	23,5%	45 000
5.	C5	Centrum I	Wymiana poszycia dachowego wraz z zainstalowaniem fotowoltaiki na stronie południowej budynku Rynek Zygmunta Augusta 15	200 000	0%	0	85%	170 000	20%	30 000
6.	C6	Centrum I	Zagospodarowanie podwórza budynku przy Rynku Zygmunta Augusta 15	20 000	0%	0	80%	16 000	20%	4 000
7.	C7	Centrum I	Mieszkania chronione	305 300	20%	45 795	80%	259 505	0%	0
8.	C8	Centrum I	Kino Letnie na Tyłach APK	140 000	15%	21 000	85%	119 000	0%	0
9.	C9	Centrum I	Punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy	57 000	15%	8 550	85%	48 450	0%	0
10.	C10	Centrum I (Kaczy Dołek, Koszary, Lipowiec)	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych	50 000	15%	7 500	85%	42 500	0%	0
11.	C11	Centrum I (Kaczy Dołek, Koszary, Lipowiec)	Propagowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia	54 000	15%	8 100	85%	45 900	0%	0
12.	KD1	Kaczy Dołek	Odnowa przestrzeni międzyblokowych (kluczowy)	500 000	10%	50 000	80%	400 000	10%	50 000
13.	KD2	Kaczy Dołek	Zagospodarowanie bulwarów Kanału Bystrego i wykonanie ścieżek rowerowych	1 000 000	0%	0	80%	800 000	20%	200 000
14.	KD3	Kaczy Dołek	Remont wielorodzinnego zasobu mieszkaniowego – Przemysłowa 1A i 1B wraz z zagospodarowaniem terenów przyległych	1 000 000	0%	0	80%	800 000	20%	200 000
15	KD4	Kaczy Dołek	Motocykle- jak to jest zrobione i jak to działa gdzie tu matematyka, a gdzie fizyka?	30 000	0%	0	80%	24 000	20%	6 000
16.	L1	Lipowiec	Kompleksowe zagospodarowanie terenu zielonego (park) Lipowiec	500 000	15%	75 000	85%	425 000	0%	0
17.	L2	Lipowiec	Zagospodarowanie terenów wokół jeziora Białego – plaża Lipowiec	100 000	15%	15 000	85%	85 000	0%	0
18	L3	Lipowiec	Serdeczne przedszkole	400 000	5%	20 000	85%	340 000	10%	40 000
19.	K1	Koszary	Uporządkowanie i zagospodarowanie terenu przy ul. I Pułku Ułanów Krechowieckich	350 000	10%	35 000	80%	280 000	10%	35 000
20.	K2	Koszary	Rozbudowa Hospicjum i zagospodarowanie terenu przyległego	13 000 000	15%	1 950 000	85%	11 050 000	0%	0
21.	K3	Koszary	Podłączenie do MPEC budynku użytkowanego przez Społeczną	380 000	15%	57 000	85%	323 000	0%	0

			Organizację Przyjaciół Dzieci Przystań wraz z rozszerzeniem działalności placówki							
22.	K4	Koszary	Galeria Koszary – modernizacja ogrodzenia przy stadionie miejskim	100 000	15%	15 000	85%	85 000	0%	0
23.	K5, KD5, L3	Kaczy Dołek, Koszary, Lipowiec	Warsztaty i wystawy plenerowe na osiedlach Kaczy Dołek, Koszary i Lipowiec	160 000	15%	24 000	85%	136 000	0%	0
24.	PZ1	Poza obszarem	Praktyki zawodowe dla Uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej w Augustowie	12 000	15%	1 800	80%	10 200	0%	0
25.	PZ2	Poza obszarem	Utworzenie spółdzielni socjalnej w Augustowie	500 000	20%	75 000	80%	425 000	0%	0
26.	PZ3	Poza obszarem	Rozszerzenie oferty terapeutycznej Warsztatu Terapii Zajęciowej w Augustowie	200 000	15%	30 000	85%	170 000	0%	0
Suma				**27 459 100**		**3 683 865**		**23 165 235**		**610 000**

8. System wdrażania programu

8.1. Wprowadzenie

Kompleksowy i interdyscyplinarny charakter działań składających się na program rewitalizacji sprawia, że jak w żadnym z przygotowywanych przez miasto dokumentów operacyjnych oraz strategicznych, szczególnego znaczenia nabierają kwestie związane z przygotowaniem skutecznego systemu jego wdrażania. W przypadku Augustowa kwestie te nabierają szczególnego znaczenia ze względu na uwarunkowania zewnętrzne związane z programowaniem procesów rewitalizacji w ramach RPO Województwa Podlaskiego. Miasto Augustów znajduje się, podobnie jak wiele ośrodków miejskich województwa podlaskiego w specyficznej w skali całego kraju sytuacji. Wynika ona z dwóch głównych kwestii:

1. Pierwszą, jest brak doświadczeń związanych z realizacją programów rewitalizacji. Województwo podlaskie, jako jedyne w kraju nie posiadało w ramach RPO realizowanego w perspektywie finansowej 2007-2013 środków przeznaczonych na realizację działań rewitalizacyjnych. Brak doświadczenia w realizacji takich projektów bez wątpienia będzie stanowił pewne utrudnienie.
2. Uwarunkowania zewnętrze związane m.in. z:
    a. Przeciągającymi się negocjacjami z KE w zakresie uzgodnień dotyczących RPO w nowej perspektywie finansowej,
    b. Kalendarzem wyborczym w Polsce w latach 2014-2015.

Dodatkowym elementem, który wpływa na kształt zaproponowanego systemu jest *Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r.*, która wprowadza pewne wymogi i konkretne rozwiązania w zakresie dotyczącym fazy wdrażania programów rewitalizacji.

8.2. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji.

Struktura zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji powinna być możliwie płaska w wymiarze instytucjonalnym, co pozwoli zapewnić względnie szybkie:

- Przepływy informacji,
- Reakcje na szereg problemów, które pojawią się w trakcie dalszych etapów przygotowywania działań rewitalizacyjnych i ich wdrażania.

Na proponowaną strukturę zarządzania GPR powinny zatem składać się następujące elementy:

1. Pełnomocnik ds. rewitalizacji w osobie Zastępcy Burmistrza.
   Umocowanie najwyższego poziomu struktury zarządzania rewitalizacją na możliwie najwyższym poziomie decyzyjności w Urzędzie Miejskim jest konieczne, ze względu na rozległość tematyczną podejmowanych działań i ich kompleksowy charakter.
2. Osoba/komórka ds. rewitalizacji (koordynator).
   Ten element struktury zarządzania GPR odpowiada poziomowi operacyjnemu. Jego konkretne umocowanie w strukturze organizacyjnej Urzędu Miejskiego leży w gestii władz miasta i będzie zależało m.in.
   - od możliwych do zapewnienia środków finansowych na to działanie,
   - zakresu prowadzonych działań, który może być zróżnicowany w zależności od skuteczności w pozyskiwaniu środków zewnętrznych.
3. Komitet Rewitalizacji – ciało opiniodawczo – doradcze przy Burmistrzu, którego skład będzie w możliwie pełny sposób odzwierciedlał wszystkie grupy interesariuszy działających na obszarze rewitalizacji. Komitet Rewitalizacji zostanie powołany w terminie do trzech miesięcy po uchwaleniu GPR przez Radę Miejską.

8.2.1. Koordynator ds. rewitalizacji

Jednym z kluczowych elementów decydujących o efektywności systemu wdrażania programu rewitalizacji jest jego koordynacja. Niezależnie od zastosowanych rozwiązań instytucjonalno-organizacyjnych, w praktyce jest to osoba, lub grupa kilku osób, które odpowiadają za cały szereg kwestii na poszczególnych etapach przygotowania i realizacji programu. Głównym celem koordynacji jest zharmonizowanie szerokiego wachlarza działań rewitalizacyjnych realizowanego z bardzo różnych źródeł finansowania przez możliwie szerokie spektrum podmiotów. Co ważne, w okresie realizacji programu nie będą to wyłącznie jednostki miejskie.

Elementami, które będą uzupełniały działania koordynacyjne będą następujące podmioty:

1. W okresie do powołania Komitetu Rewitalizacji[26] - grupa robocza ds. rewitalizacji powołana na potrzeby opracowania programu rewitalizacji. Powinna pełnić na dalszych etapach prac nad programem oraz w okresie bezpośrednio po jego uchwaleniu, rolę opiniodawczą dla burmistrza w zakresie rewitalizacji. Ze względu na fakt, że *Ustawa o rewitalizacji* wprowadza cały szereg specyficznych rozwiązań z zakresu planowania przestrzennego (Miejscowy Plan Rewitalizacji, Specjalna Strefa Rewitalizacji i in.), jak

[26] tj. najdalej do trzech miesięcy od uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji.

również gospodarki komunalnej dalsze prace tego zespołu powinny skupiać się na opiniowaniu szeregu działań w szczególności z tych zakresów.

2. Komitet ds. Rewitalizacji. Ten nowy podmiot wprowadza jako element obligatoryjny dla realizacji działań rewitalizacyjnych *Ustawa o rewitalizacji*. Ma on pełnić rolę opiniodawczo-doradczą dla burmistrza i stanowić forum do dyskusji nad przygotowywaniem i realizacją działań rewitalizacyjnych.

Aby uniknąć zbytniego mnożenia stanowisk w obu tych gremiach wskazane jest, aby wśród członków Komitetu z ramienia Urzędu Miejskiego znajdowali się równocześnie członkowie grupy roboczej ds. rewitalizacji. Powiązanie takie wpłynie korzystnie na efektywność przepływu wiedzy, *know-how* i informacji w obu kierunkach.

8.2.2. Komitet Rewitalizacji

Komitet Rewitalizacji to nowe, wymagane przez *Ustawę o rewitalizacji* ciało wspomagające burmistrza w zakresie przygotowania, prowadzenia oraz oceny procesów rewitalizacji w gminie. Ma on pełnić rolę forum współpracy i dialogu różnych grup interesariuszy z organami miasta. Celem jego działania jest zarówno opiniowanie spraw dotyczących rewitalizacji, jak również doradztwo w tym zakresie.

Jego powołanie powinno odbyć się najdalej w terminie trzech miesięcy po uchwaleniu Gminnego Programu Rewitalizacji przez Radę Miejską. Zasady, na jakich ma funkcjonować Komitet określa w formie uchwały Rada Miejska. Powołanie tego ciała spoczywa natomiast na burmistrzu, który dokonuje tego w formie zarządzenia.

Jakkolwiek *Ustawa o rewitalizacji* dopuszcza powołanie odrębnych Komitetów dla poszczególnych podobszarów rewitalizacji, w przypadku Augustowa, ze względu na ich wielkość wyrażoną liczbą mieszkańców zalecane jest powołanie jednego Komitetu dla całego obszaru rewitalizacji. W skali miasta tej wielkości możliwe będzie dzięki temu bardziej obiektywne opiniowanie spraw dotyczących poszczególnych obszarów.

Ze względu na fakt, że Komitet Rewitalizacji zostanie powołany po uchwaleniu GPR, nie jest konieczne wprowadzenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3 *Ustawy z dnia 9 października o rewitalizacji*.

Organizację działań Komitetu Rewitalizacji zapewnia burmistrz.

8.3. Działania informacyjne i promocyjne

Ważnym elementem składowym systemu wdrażania programu rewitalizacji jest całość zagadnień związanych z tematyką działań komunikacji społecznej w zakresie zarówno zamierzeń programu, procesu jego wdrażania oraz podsumowania jego efektów. Cele takich działań są różne na różnych etapach wdrażania programu.

Zagadnienia związane z komunikacją społeczną programu powinny być realizowane w dwóch zasadniczych płaszczyznach tj.:

1. Wewnętrznej, obejmującej wydziały Urzędu Miejskiego, jego jednostki organizacyjne oraz jednostki podległe. Ten element komunikacji pełni istotną rolę ze względu na

interdyscyplinarny charakter planowanych działań. Sprawia on, że dotarcie z informacjami o zamierzeniach programu oraz postępach w jego realizacji jest bardziej efektywne.

2. Zewnętrznej, na którą składa się większość zadań związanych z upowszechnianiem celów oraz zamierzeń działań rewitalizacyjnych. Jak również postępów z realizacji działań, końcowej oceny i podsumowania programu zarówno wśród interesariuszy oraz beneficjentów programu, oraz pozostałych mieszkańców miasta, czy podmiotów spoza jego terenu.

Grupami docelowymi działań z zakresu komunikacji społecznej powinny być m.in.:

- Mieszkańcy miasta,
- Organizacje pozarządowe,
- Wspólnoty mieszkaniowe,
- Przedsiębiorcy i ich reprezentanci,
- Starostwo powiatowe i podmioty mu podległe,
- Straż Graniczna,
- Nadleśnictwo Augustów,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Straż Pożarna,
- Aktywne grupy nieformalne mieszkańców,
- Kościoły i związki wyznaniowe,
- Lokalne media,
- Rada Seniorów,
- Rada Organizacji Pożytku Publicznego,
- Inne instytucje publiczne i społeczne.

W przypadku obu wymiarów komunikacji na początkowym etapie przygotowywania programu ważnym elementem są działania o charakterze edukacyjnym skierowane na upowszechnienie założeń i celów procesów rewitalizacji jako takich.

Celami polityki informacyjnej programu rewitalizacji powinny być następujące kwestie:

1. Na początkowym etapie działań, budowanie partnerstwa na rzecz rewitalizacji poprzez edukację potencjalnych interesariuszy i beneficjentów tj. upowszechnienie wiedzy na temat działań rewitalizacyjnych zarówno na poziomie ogólnym, jak również szczegółowym – samego programu rewitalizacji miasta.
2. Informowanie o założeniach i celach programu rewitalizacji.
3. Identyfikacja i pozyskanie partnerów do realizacji działań.
4. Informowanie o postępach we wdrażaniu programu.
5. Podsumowanie realizacji programu.

Osoba wyznaczona do koordynacji powinna także na bieżąco monitorować lokalną i regionalną prasę w zakresie informacji dotyczącej zagadnień związanych z programem rewitalizacji i archiwizować je. W takie działania powinni zostać również zaangażowani wszyscy interesariusze i beneficjenci projektu, co wydatnie powinno ograniczyć nakłady środków na realizację tego działania.

Dla realizacji założonych celów powinien zostać wykorzystany szeroki i zróżnicowany wachlarz dostępnych środków i mediów komunikacji. Tylko w ten sposób możliwe będzie

dotarcie do jak największej części spośród zidentyfikowanych grup docelowych działań informacyjnych. Działania te powinny w możliwie dużej mierze wykorzystywać kanały komunikacji bezpośredniej. Zalecanymi formami komunikacji i promocji procesu rewitalizacji są:

- Informacje na stronach internetowych Urzędu Miejskiego, w tym Biuletynie Informacji Publicznej,
- Spotkania z mieszkańcami, partnerami społecznymi i gospodarczymi na obszarach rewitalizacji w formach:
    - Spotkań konsultacyjnych, warsztatów,
    - Debat,
    - Spacerów studialnych i wizji lokalnych,
    - Imprez okolicznościowych np. święto dzielnicy/ulicy,
    - Spotkań Rad Osiedli.
- Ekspertyzy i badania, w tym badania ankietowe, fokusowe, wywiady bezpośrednie i in.
- Audycje radiowe i telewizyjne,
- Reklama w lokalnych mediach,
- Ulotki, broszury i inne materiały promujące i podsumowujące działania w ramach programu,
- Identyfikacja wizualna rewitalizacji, w tym np.: logo projektu, gadżet rewitalizacyjny.

8.4. Koszty zarządzania GPR

Szacunkowe koszty zarządzania w perspektywie pierwszych 6 lat funkcjonowania Programu przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8.4.1. Koszty zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta Augustów w latach 2017-2023.

Działania	Ilość	Jednostka	Cena jednostkowa		Razem brutto
			Netto	Brutto	zł
Aktualizacja i ocena stopnia wykonania GPR	2	szt.	30 000	36 900	73 800
Spotkania Komitetu Rewitalizacji	30	szt.	300	369	11 070
Wyjazdy studialne/edukacyjne członków Komitetu	6	szt.	2 000	2 460	14 760
działania marketingowo-edukacyjne w tym:					0
Ulotki/broszury edukacyjno-informacyjne, infografiki itp.	3	3000 szt.	5 000	6 150	18 450
Inne (rezerwa)	b.d.	b.d.	10 000	12 300	12 300
Suma					**130 380**

Źródło: opracowanie własne.

8.5. Ramowy harmonogram realizacji Programu

Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji w latach 2016-2030 przedstawia poniższy wykres Ghant'a.

Tabela 8.5.1. Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji w latach 2016-2023.

l.p.	Etapy i rodzaje działań	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Uchwalenie GPR przez Radę Miejską							
2.	Powołanie Komitetu Rewitalizacji							
3.	Akcja informacyjno-promocyjna GPR							
4.	Realizacja działań aktywizujących i przygotowujących interesariuszy do dalszych działań							
5.	Przygotowanie działań w tym w ramach RPOWP 2014-2020, w tym opracowywanie dokumentacji technicznych							
6.	Realizacja działań rewitalizacyjnych w tym w ramach RPOWP 2014-2020							
7.	Ocena aktualności i stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji							
8.	Realizacja pozostałych działań rewitalizacyjnych, w tym z RPOWP 2014-2020							
9.	Podsumowanie działań realizowanych w perspektywie 2014-2020 wraz z publiczną debatą							
10.	Przygotowanie UM i intersariuszy do działań rewitalizacyjnych w ramach perspektywy UE po 2020							
11.	Realizacja działań rewitalizacyjnych w tym w ramach RPOWP po 2020							

Źródło: opracowanie własne.

9. System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji

Punktem wyjścia do działań monitorujących wdrażanie programu rewitalizacji jest przeprowadzona diagnoza obszarów problemowych i analiza przyczyn degradacji. Proces oceny stopnia realizacji i aktualności programu powinien odbywać się w następujących formach takich jak:

1. **Monitorowanie** wszystkich projektów realizowanych w ramach programu zarówno przez UM, jak i pozostałych partnerów procesu rewitalizacji **w sposób ciągły**. Bieżąca ocena zachodzących zmian powinna odbywać się w dwóch zasadniczych wymiarach.
    a. Pierwszym jest wymiar rzeczowo-finansowy realizacji programu. Osoba wyznaczona do koordynacji, na podstawie dokumentacji otrzymanej od partnerów programu będzie dokonywała bieżącej oceny zgodności realizowanych prac z przyjętym harmonogramem rzeczowo-finansowym. Jak najwcześniejsza identyfikacja różnego rodzaju rozbieżności pozwoli na sprawne wdrożenie działań naprawczych i zachowanie odpowiedniej płynności całego procesu realizacji programu.
    b. Kolejnym polem zainteresowania tej osoby powinny być zmieniające się uwarunkowania zewnętrzne, takie jak zmiany legislacyjne, gospodarcze, zmiany wytycznych dotyczących rewitalizacji na poziomie regionalnym oraz krajowym i in. Ta część monitoringu pozwoli na określenie ewentualnych ryzyk pochodzenia zewnętrznego, które mogą w istotny sposób wpłynąć na realizację programu.
2. **Pierwsza ocena stopnia realizacji i aktualności programu** przypadająca po trzech latach od uchwalenia programu. Powinna ona pełnić funkcje wspomagające wdrażanie programu i na tej podstawie umożliwiać pewne korekty prowadzonych działań. Jej zakres może być nieco węższy niż kolejnej, ze względu na dynamikę przemian zachodzących w sferze społecznej. W okresie pierwszych 3 lat od uchwalenia programu nie należy spodziewać się widocznych zmian zachodzących w tej sferze.
3. W okresie sześcioletnim powinna być dokonywana **druga**, bardziej rozbudowana, **ocena stopnia realizacji i aktualności programu**. Na jej podstawie będzie możliwe podsumowanie kolejnych etapów realizacji programu oraz sformułowanie rekomendacji, w tym również na potrzeby ewentualnej aktualizacji oraz kontynuacji programu. Powinna ona obejmować jak najszerszy zakres zjawisk, możliwie jak najbardziej zbliżony do zakresu diagnozy obszarów zdegradowanych oraz analizy przyczyn ich degradacji.

Ze względu na konieczność zachowania jak największego stopnia porównywalności danych, ocena stopnia realizacji programu powinna być prowadzona w oparciu o:

- Zestaw danych zaproponowanych w części diagnostycznej programu,
- Zaproponowany podział przestrzenny na jednostki urbanistyczne.

Ocena stopnia realizacji programu może zostać uzupełniona także o inne wskaźniki, które w trakcie realizacji programu zostaną uznane za istotne. Wykorzystanie na potrzeby monitoringu wskaźników wykorzystanych w części diagnostycznej będzie powodowało konieczność włączenia całego szeregu podmiotów, w których gestii leży gromadzenie i udostępnianie tych danych. Listę takich podmiotów przedstawia Tabela 9.1.1.

Zasadnicza ocena efektów prowadzonych działań rewitalizacyjnych powinna odbywać się w cyklu 3 letnim. Ze względu na charakter procesów rewitalizacji, trudno bowiem oczekiwać, że jej efekty w którejkolwiek ze sfer, będą zauważalne w krótszym okresie czasu. Należy przy tym

pamiętać, że część efektów, w szczególności dotyczących realizacji programu w sferze społecznej może być zauważalna w jeszcze dłuższej perspektywie, a więc nawet kilkunastoletniej.

Tabela 9.1.1. Podmioty włączone w procesy monitoringu.

Lp.	Podmiot	Zakres monitoringu	Zjawiska podlegające monitoringowi
1.	Osoba wyznaczona do koordynacji	Koordynacja – wszystkie obszary	Koordynacja – wszystkie obszary
2.	Wydział Promocji, Turystyki, Kultury i Funduszy Zewnętrznych	Realizacja projektów finansowanych z funduszy zewnętrznych, realizowanych przez UM.	Wsparcie zewnętrzne
3.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Sfera społeczna	Pomoc i świadczenia społeczne
4.	Powiatowy Urząd Pracy	Sfera społeczna, sfera gospodarcza	Bezrobocie
5.	Wydział Edukacji i Sportu	Sfera społeczna	Poziom edukacji
6.	Wydział Spraw Społecznych i Administracyjnych	Sfera społeczna, sfera gospodarcza	Dane dotyczące ludności, kontrola organizacji pozarządowych
7.	Wydział Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska	Sfera przestrzenna	Gospodarka komunalna
8.	ATBS Kodrem Sp. z o.o.	Sfera przestrzenna	Gospodarka komunalna
9.	Wydział Architektury i Gospodarki Przestrzennej	Sfera przestrzenna	Planowanie przestrzenne
10.	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Sfera społeczna	Problemy alkoholowe
11.	Miejska Komisja Wyborcza	Sfera społeczna	Absencja wyborcza
12	Starostwo Powiatowe	Sfera przestrzenna	Wiek budynków mieszkalnych, materiały kartograficzne
13	Komenda Powiatowa Policji	Sfera społeczna	Przestępczość
14	Urząd Skarbowy	Sfera gospodarcza	Poziom dochodów
15	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Sfera społeczna	Problemy rodzin
16	Urząd Statystyczny	Sfera gospodarcza	Przedsiębiorczość
17	Szkoły podstawowe i gimnazja	Sfera społeczna	Poziom edukacji

Źródło: opracowanie własne.

Osoba wyznaczona do koordynacji procesu rewitalizacji powinna również dbać o jak najszersze wykorzystanie przeprowadzonej na potrzeby programu rewitalizacji diagnozy w innych opracowywanych lub aktualizowanych dokumentach strategicznych i operacyjnych miasta.

Ważnym elementem tej części programu jest zapewnienie właściwej dokumentacji wizualnej z realizacji programu. W przypadku wybranych do realizacji projektów powinna mieć ona charakter uproszczonej inwentaryzacji. Podstawowymi formami takich działań powinna być:

1. Dokumentacja zdjęciowa.
2. Dokumentacja video.

Należy zadbać o dokumentację wszystkich działań związanych bezpośrednio z realizacją programu zarówno w zakresie przygotowania i planowania programu, w tym partycypacji społecznej, a więc wszystkich spotkań, warsztatów, debat, spacerów studialnych; jak również postępów z realizacji poszczególnych projektów.

Istotnym elementem prawidłowo prowadzonego monitoringu działań rewitalizacyjnych jest gromadzenie danych w ujęciu przestrzennym, a więc zawierających informację pozwalającą na precyzyjne umiejscowienie zarówno działań, projektów, jak również innych zmian w przestrzeni obszaru zdegradowanego. W tym celu konieczne jest zastosowanie odpowiednio szczegółowego opracowania kartograficznego. Kluczowe jest zapewnienie możliwości porównań pomiędzy stanem wyjściowym sprzed rozpoczęcia interwencji, a punktem kontrolnym, jakim jest podsumowanie realizacji programu. Wydaje się jednak zasadne, aby wszelkie działania na obszarze rewitalizacji były identyfikowane na mapach wykorzystujących aktualną treść mapy zasadniczej. Monitorowanie zmian w sferze przestrzennej powinno leżeć, podobnie jak w

przypadku pozostałych wymiarów procesu rewitalizacji, w kompetencjach osoby wyznaczonej do koordynacji.

Tabela 9.1.2. Źródła danych niezbędnych do monitoringu

Sfera	Zjawisko	Wskaźnik	Miernik	Źródła danych
Zjawiska społeczne	Ubóstwo	Wskaźnik syntetyczny korzystania z zasiłków pomocy społecznej	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z MOPS	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
			Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z MOPS z powodu ubóstwa	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
			Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z MOPS z powodu bezrobocia	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
	Niepełnosprawność	Wskaźnik syntetyczny problemów związanych ze stanem zdrowia	Liczba klientów MOPS w Augustowie korzystających z zasiłków ze względu na długotrwałą lub ciężką chorobę	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
			Liczba klientów MOPS w Augustowie korzystających z zasiłków ze względu na niepełnosprawność	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
			Liczba osób korzystających z zasiłków pielęgnacyjnych	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
	Kryzys w rodzinach	Wskaźnik syntetyczny kryzysu w rodzinach	Liczba niebieskich kart	Komenda Powiatowa Policji w Augustowie
			Liczba osób otrzymujących świadczenia alimentacyjne	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
			Liczba osób otrzymujących zasiłek z MOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
			Liczba dzieci w pieczy zastępczej oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych według obszaru pochodzenia	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
			Liczba osób bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	Powiatowy Urząd Pracy w Augustowie
	Bezrobocie	Wskaźnik syntetyczny problemów związanych z bezrobociem	Liczba osób bezrobotnych ogółem	Powiatowy Urząd Pracy w Augustowie
			Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym	Powiatowy Urząd Pracy w Augustowie
			Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia	Powiatowy Urząd Pracy w Augustowie
			Liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych	Powiatowy Urząd Pracy w Augustowie
			Liczba osób bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego	Powiatowy Urząd Pracy w Augustowie
			Liczba osób bezrobotnych do 25 roku życia	Powiatowy Urząd Pracy w Augustowie
			Liczba bezrobotnych kobiet, które nie wróciły do pracy po urodzeniu dziecka	Powiatowy Urząd Pracy w Augustowie
			Liczba długotrwale bezrobotnych	Powiatowy Urząd Pracy w Augustowie

	Poziom bezpieczeństwa	Wskaźnik syntetyczny problemów związanych z bezpieczeństwem	Liczba przestępstw	Komenda Powiatowa Policji w Augustowie
			Liczba przestępstw kryminalnych	Komenda Powiatowa Policji w Augustowie
			Liczba przestępstw przeciwko mieniu	Komenda Powiatowa Policji w Augustowie
			Liczba wykroczeń przeciwko przepisom ustawy o wychowaniu w trzeźwości (Art. 43 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości) zakończonych przyjęciem mandatu	Komenda Powiatowa Policji w Augustowie
			Liczba wykroczeń ogółem zakończonych przyjęciem mandatu, bez wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji (Art. 84 - 103a Kodeksu Wykroczeń)	Komenda Powiatowa Policji w Augustowie
	Kapitał społeczny/uczestnictwo w życiu publicznym	Wskaźnik syntetyczny aktywności obywatelskiej	Absencja wyborcza w I turze Wyborów Prezydenta RP 2015 w %	Państwowa Komisja Wyborcza
			Absencja wyborcza w Wyborach samorządowych 2014 - I turze wyborów Burmistrza w %	Państwowa Komisja Wyborcza
	Problemy alkoholowe	Średnia roczna liczba wniosków skierowanych do MKRPA w Augustowie	Liczba wniosków skierowanych do MKRPA	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
	Problemy edukacyjne dzieci i młodzieży	Wskaźnik syntetyczny problemów edukacyjnych dzieci i młodzieży	Średni wynik egzaminu państwowego w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2013/2014 w %.	Szkoły
			Liczba uczniów drugorocznych w szkołach podstawowych i gimnazjach w latach szkolnych 2011/2012-2013/2014 na 1 tys. dzieci i młodzieży w wieku 7-15 lat	Szkoły
Zjawiska gospodarcze	Problemy demograficzne	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	Urząd Miejski w Augustowie - Wydział Ewidencji Ludności
	Przedsiębiorczość	Liczba firm zarejestrowanych w REGON	Liczba firm zarejestrowanych w REGON	Główny Urząd Statystyczny
	Poziom dochodów	Średnia wartość podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) w zł	Wartość PIT	Urząd Skarbowy w Augustowie
Zjawiska przestrzenno-funkcjonalne	Wyposażenie w infrastrukturę ciepłowniczą	Udział liczby osób mieszkających w budynkach niepodłączonych do miejskiej sieci ciepłowniczej	Liczba budynków podłączonych do sieci ciepłowniczej	MPEC Giga Sp. z o.o.
	Dostępność do wybranych usług i przestrzeni	Wskaźnik syntetyczny dostępności do wybranych do usług i przestrzeni	Dostępność do przystanków komunikacji miejskiej	Necko
			Dostępność do usług finansowych	Internet
			Dostępność do usług związanych z ochroną zdrowia	Internet

			Dostępność do urządzonych przestrzeni publicznych	Urząd Miejski w Augustowie - Wydział Kultury
			Dostępność do przedszkoli	Urząd Miejski w Augustowie - Wydział Edukacji
			Dostępność placówek kultury	Urząd Miejski w Augustowie - Wydział kultury
			Dostępność placówek pocztowych	Internet
Zjawiska techniczne	Stan techniczny budynków mieszkalnych	Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1945 w ogóle budynków mieszkalnych	Liczba budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1945	EGiB
	Potencjał dziedzictwa materialnego	Udział jednostek w ogóle obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków	Liczba obiektów wpisanych do GEZ	Urząd Miejski w Augustowie
	Problemy w komunalnym zasobie mieszkaniowym	Udział w zaległościach w opłatach czynszowych w lokalach komunalnych	Wysokość zaległości w opłatach czynszowych w lokalach komunalnych	ATBS Kodrem

Źródło: opracowanie własne.

10. Mechanizmy włączania interesariuszy w opracowanie Programu

Zasada włączania społeczeństwa na każdym etapie powstawania programu została potraktowana przez Urząd Miejski w Augustowie bardzo poważnie. Działania z zakresu partycypacji społecznej prowadzono zgodnie z drabiną partycypacji, tj. wychodząc od działań informacyjnych i edukacyjnych, poprzez konsultowanie wypracowanych rezultatów aż po rzeczywiste włączenie mieszkańców w opracowanie Programu i współdecydowanie o jego końcowym kształcie.

W pierwszej kolejności mieszkańcy zostali zaproszeni na otwarte spotkanie konsultacyjne w lipcu 2015 r., na którym Wykonawca przedstawił zebranym ideę rewitalizacji oraz wstępne wyniki prac diagnostycznych z zakresu delimitacji obszaru zdegradowanego i rewitalizacji.

W początkowym okresie przygotowywania programu zgodnie z zasadami partycypacji podjęto trud edukowania przyszłych interesariuszy. W lokalnej prasie ukazały się artykuły o rewitalizacji z informacją o tym, że Urząd Miejski w Augustowie podjął trud sporządzenia programu rewitalizacji. Również w radiu pojawiły się takie informacje. Mieszkańcy Augustowa w efekcie przeprowadzonych działań, mogli:

- Zapoznać się z:
  - Ideą rewitalizacji;
  - Ramami prawnymi rewitalizacji w Polsce;
  - Zasięgiem obszaru planowanego do objęcia wsparciem na terenie miasta;
  - Planowanymi instrumentami, które miasto zamierza zastosować na obszarze rewitalizacji,
- Wyrazić swoje opinie odnoszące się do powyżej wymienionych zagadnień.

W grudniu 2015 r. odbyły się konsultacje społeczne projektu uchwały Rady Miasta Augustów w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Zbieranie uwag dotyczących projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji rozpoczęto wraz z ogłoszeniem akcji informacyjnej tj. 23 listopada 2015 r. Konsultacje zostały przeprowadzone w następujących formach:

1. Pierwszą, było zbieranie wniosków, uwag i opinii w formie pisemnej na „Formularzu konsultacyjnym". Formularze można było składać w dniach od 23 listopada 2015 r. do 23 grudnia 2015 r.:

   a. Bezpośrednio w Biurze Obsługi Klienta Urzędu Miejskiego w Augustowie.

   b. Za pośrednictwem poczty tradycyjnej na adres pocztowy: Urząd Miejski, ul. 3 Maja 60, 16-300 Augustów.

   c. Drogą elektroniczną na adres: Fundusze.Zewnetrzne@urzad.augustow.pl.

2. Drugą, protokołowane, bezpośrednie spotkanie z mieszkańcami Miasta Augustowa, które odbyło się w dniu 7 grudnia 2015 r. o godz. 16:00 w Urzędzie Miejskim w Augustowie, ul. 3 Maja 60. Na spotkaniu zaprezentowano projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru

zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz zebrano od obecnych na nim mieszkańców wnioski, uwagi i opinie.

3. Trzecią, protokołowane, spotkania warsztatowe z mieszkańcami Miasta Augustowa, które dotyczyły poszczególnych podobszarów rewitalizacji. Podczas warsztatów nastąpiła prezentacja projektu uchwały oraz możliwe było składanie wniosków, uwag i opinii ustnych dotyczących poszczególnych jednostek. W ramach warsztatów odbyło się również zbieranie pomysłów i uwag od mieszkańców w zakresie potencjalnych projektów i działań pożądanych na poszczególnych obszarach ich wewnętrznych potencjałów oraz barier rozwojowych. Spotkania odbyły się w następujących miejscach i czasie:

a. Dla obszaru centrum miasta (jednostka Centrum I) – 8 grudnia 2015r. o godzinie 17:00 w Szkole Podstawowej nr 2 w Augustowie, ul. Rajgrodzka 1;

b. Dla obszaru Kaczego Dołka – 9 grudnia 2015 r. o godzinie 17:00 w Urzędzie Miejskim w Augustowie, ul. 3 Maja 60;

c. Dla obszaru Koszar – 10 grudnia 2015r. o godzinie 17:00 w sali ATBS KODREM Sp. z o. o., ul. Komunalna 2;

d. Dla obszaru Lipowca – 14 grudnia 2015r. o godzinie 17:00 w Szkole Podstawowej nr 6, ul. Tartaczna 21.

Kolejnym etapem włączania społeczności lokalnej (mieszkańców obszaru rewitalizacji – podobszarów Kaczy Dołek, Koszary i Lipowiec) w proces przygotowania rewitalizacji była ankieta. Łącznie otrzymano 35 wypełnionych ankiet. Jakkolwiek osiągnięta wielkość próby nie pozwoliła na analizę ilościową, to jednak poszerzyła wiedzę na temat postrzegania obszaru rewitalizacji przez mieszkańców.

Ankietowani wskazali, że obszar rewitalizacji rozwija się zdecydowanie wolniej niż inne części miasta. Jednocześnie większość ankietowanych nie dostrzega barier rozwojowych dla obszaru rewitalizacji. Część, jako barierę wskazała brak funduszy oraz niską aktywność społeczną mieszkańców, dwie osoby wskazały lokalizację (oddalenie od Centrum). Mieszkańcy zapytani zostali również o najważniejsze działania, które powinny zostać podjęte w pierwszej kolejności. Jako najczęściej wskazywane były:

1. Remont dróg gruntowych (Lipowiec).
2. Oświetlenie (Lipowiec).
3. Modernizacja/remont budynków komunalnych(Lipowiec, Koszary).
4. Podłączenie ogrzewania miejskiego(Lipowiec, Koszary).
5. Dom Seniora(Lipowiec).
6. Plaża (Lipowiec).

7. Zagospodarowanie terenów osiedlowych/przestrzenie międzyblokowe (Koszary, Kaczy Dołek).

8. Plac zabaw (Kaczy Dołek).

9. Animator sportu/boisko (Kaczy Dołek).

Na etapie pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji przeprowadzono ponadto osiem pogłębionych wywiadów indywidualnych (IDI) z kluczowymi interesariuszami procesu rewitalizacji. Narzędzie to miało za zadanie zidentyfikować procesy kryzysowe na obszarze rewitalizacji, jego bariery i potencjały rozwojowe. Dodatkową funkcją, którą spełniły wywiady było informowanie o przebiegu samego procesu rewitalizacji.

Elementem włączania interesariuszy w proces opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji było również spotkanie z przedstawicielami organizacji pozarządowych, które odbyło się w dniu 21 marca 2016 r. w Urzędzie Miejskim. W trakcie spotkania zaprezentowano wyniki dotychczasowych prac nad programem oraz cele. Dyskutowano wspólnie o potrzebach rewitalizacyjnych w mieście oraz o pomysłach na nowe działania będące odpowiedzią na zdiagnozowane problemy. W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele 13 organizacji pozarządowych. Wynikiem rozmów były pomysły na konkretne działania, które wpłynęły w formie fiszek i znalazły odzwierciedlenie w programie oraz modyfikacje przedstawionych celów programu.

W trakcie prac nad programem stale pracowała też grupa ds. rewitalizacji, w skład której wchodzą przedstawiciele Urzędu Miasta, MOPS, Radni oraz Wykonawca.

11. Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

11.1 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy

W związku z realizacją celów Gminnego Programu Rewitalizacji w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy należy uwzględnić następujące zmiany:

1. Wprowadzenie obszaru zdegradowanego i rewitalizacji do SUKiZP.
2. Rozwój funkcji mieszkaniowej w kierunkach polityki przestrzenno-funkcjonalnej miasta w przypadku podobszarów rewitalizacji Koszary oraz Lipowiec.
3. Ograniczenie funkcji mieszkaniowych poza obszarem zdegradowanym na rzecz funkcji mieszkaniowych Lipowca (budownictwo wielo- i jednorodzinne) oraz Koszar (budownictwo wielorodzinne).
4. Rozwój sieci ciepłowniczej i gazowej na terenie obszaru rewitalizacji Lipowiec.
5. Wykorzystanie obszarów poprzemysłowych w podobszarze rewitalizacji Lipowiec na cele nieuciążliwych usług.

11.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Na terenie obszaru zdegradowanego i rewitalizacji obowiązuje łącznie dziewięć miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Są to plany wprowadzone następującymi uchwałami Rady Miejskiej w Augustowie:

1. Uchwała nr XXXV/327/06 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 30 maja 2006 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Augustów zwanego „Zarzecze II" dla terenów obejmujących część dzielnicy „Zarzecze" oraz „Osiedle Przylesie" (Kaczy Dołek).
2. Uchwała nr XXIII/136/08 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 29 maja 2008 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Augustów terenów obejmujących część Dzielnicy Lipowiec i Osiedle Bema (Koszary, Lipowiec).
3. Uchwała nr XXI/214/04 Rady Miasta Augustów z dnia 6 grudnia 2004 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części dzielnicy Lipowiec w Augustowie (Lipowiec).
4. Uchwała nr XXIX/268/01 Rady Miasta Augustowa z dnia 31 sierpnia 2001 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części dzielnicy Lipowiec w Augustowie (Lipowiec).
5. Uchwała nr XXXI/197/09 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 30 kwietnia 2009 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Augustów zwanego „Borki – Centrum" obejmującego tereny położone między ulicami: Rajgrodzką, Al. Jana Pawła II, Konarskiego, Nad Nettą, Nadrzeczną, rzeką Nettą i ul. Mostową oraz zmieniającego ustalenia części miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów w centrum Augustowa położonych miedzy ulicami Mostową, Sienkiewicza, Kilińskiego, Rybacką i rzeką Nettą uchwalonego Uchwałą Nr XXVIII/253/01 Rady Miasta Augustów z dnia 29 czerwca 2001r. (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego Nr 27, poz. 466), w

odniesieniu do terenów położonych przy ul. Mostowej i ul. Kilińskiego, stanowiących kompleks zabudowy określonej symbolem przeznaczenia 2 MNU, 1 UGH i częściowo 4 MNU (Centrum I).

6. Uchwała nr VIII/76/99 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 30 kwietnia 1999 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w Centrum Augustowa ograniczonych ulicami: Rynek Zygmunta Augusta, Wojska Polskiego, Polną i projektowanym przedłużeniem Rajgrodzkiej (Centrum I).
7. Uchwała nr VI/41/07 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 19 marca 2007 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Augustów dla terenów położonych między ulicami: Kwaśną, Rajgrodzką, Wojska Polskiego i Mazurską.
8. Uchwała nr XXX/289/01 Rady Miasta Augustów z dnia 16 listopada 2001 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Augustowa, terenów położonych w Centrum, ograniczonych ulicami: 3 Maja, Kościelną, Mickiewicza, Wojska Polskiego i Rynkiem Zygmunta Augusta (Centrum I).
9. Uchwała nr XXXV/330/02 Rady Miasta Augustów z dnia 29 maja 2002 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części centrum miasta Augustowa, terenów położonych między ulicami: Ks. Skorupki, Ks. Ściegiennego, 3 Maja (Centrum I).

Zdecydowana większość obszaru zdegradowanego i rewitalizacji pokryta jest obowiązującymi Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP). Stąd też brak jest konieczności:

1. Wprowadzenia zakazu wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w trybie przewidzianym przez *Ustawę z dnia 9 października o rewitalizacji*.
2. Wskazania Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego koniecznych do uchwalenia.

Planowane w ramach programu działania nie będą powodować konieczności wprowadzania zmian do MPZP.

11.3. Miejscowe plan rewitalizacji

Przeprowadzone analizy obszarów zdegradowanych oraz zaplanowane na nich działania rewitalizacyjne prowadzą do wniosku, że w przypadku GPR Miasta Augustów brak jest konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji.

11.4. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji nie przewiduje się wprowadzenia Specjalnej Strefy Rewitalizacji.

Spis ilustracji:

RYSUNEK 2.2.1. OBSZAR ZDEGRADOWANY I REWITALIZACJI W AUGUSTOWIE. 14
RYSUNEK 2.3.1. UŻYTKOWANIE TERENU PODOBSZARU REWITALIZACJI CENTRUM I. 16
RYSUNEK 2.3.2. WIEK BUDYNKÓW MIESZKALNYCH PODOBSZARU REWITALIZACJI CENTRUM I. 18
RYSUNEK 2.4.1. UŻYTKOWANIE TERENU PODOBSZARU REWITALIZACJI KACZY DOŁEK. 28
RYSUNEK 2.4.2. WIEK BUDYNKÓW MIESZKALNYCH PODOBSZARU REWITALIZACJI KACZY DOŁEK. 29
RYSUNEK 2.5.1. UŻYTKOWANIE TERENU PODOBSZARU REWITALIZACJI LIPOWIEC. 37
RYSUNEK 2.5.2. WIEK BUDYNKÓW MIESZKALNYCH PODOBSZARU REWITALIZACJI LIPOWIEC. 39
RYSUNEK 2.6.1. UŻYTKOWANIE TERENU PODOBSZARU REWITALIZACJI KOSZARY. 49
RYSUNEK 2.6.2. WIEK BUDYNKÓW MIESZKALNYCH PODOBSZARU REWITALIZACJI KOSZARY. 50
RYSUNEK 3.3.1. OBSZAR ZDEGRADOWANY I REWITALIZACJI A OBSZARY DO REHABILITACJI I PRZEKSZTAŁCEŃ W AUGUSTOWIE. 68

Spis tabel:

TABELA 2.2.1. ZJAWISKA KRYZYSOWE W AUGUSTOWIE. 13
TABELA 2.3.1. PRZYCZYNY DEGRADACJI PODOBSZARU REWITALIZACJI CENTRUM I. 24
TABELA 2.4.1. PRZYCZYNY DEGRADACJI PODOBSZARU REWITALIZACJI KACZY DOŁEK. 33
TABELA 2.5.1. PRZYCZYNY DEGRADACJI PODOBSZARU REWITALIZACJI LIPOWIEC. 45
TABELA 2.6.1. PRZYCZYNY DEGRADACJI PODOBSZARU REWITALIZACJI KOSZARY. 55
TABELA 3.1.1. POWIĄZANIA CELÓW DZIAŁAŃ ZAWARTYCH W DOKUMENTACH STRATEGICZNYCH MIASTA Z GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI. 59
TABELA 3.3.1. GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI A POZOSTAŁE DOKUMENTY STRATEGICZNE MIASTA – PODSUMOWANIE. 67
TABELA 6.3.1 POWIĄZANIA CELÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH PODOBSZARU CENTRUM I. 127
TABELA 6.3.2. POWIĄZANIA CELÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH PODOBSZARU KACZY DOŁEK. 129
TABELA 6.3.3. POWIĄZANIA CELÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH PODOBSZARU KOSZARY. 132
TABELA 6.3.4. POWIĄZANIA CELÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH PODOBSZARU LIPOWIEC. 134
TABELA 7.1.1. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA AUGUSTÓW. 139
TABELA 8.4.1. KOSZTY ZARZĄDZANIA GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI MIASTA AUGUSTOWA W LATACH 2017-2023. 145
TABELA 8.5.1. RAMOWY HARMONOGRAM REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W LATACH 2016-2023. 146
TABELA 9.1.1. PODMIOTY WŁĄCZONE W PROCESY MONITORINGU. 148

Słowniczek:

BAT – British American Tobacco

BDOT – Baza Danych Obiektów Topograficznych

c.o. – centralne ogrzewanie

c.w.u. – ciepła woda użytkowa

EGiB – Ewidencja Gruntów i Budynków

GEZ – Gminna Ewidencja Zabytków

GUS – Główny Urząd Statystyczny

IRM – Instytut Rozwoju Miast

IZ – Instytucja Zarządzająca

KPP – Komenda Powiatowa Policji

LPR – Lokalny Program Rewitalizacji

MKRPA – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

MPEC – Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej GIGA Sp. z o.o.

MPHP – Mapa Podziału Hydrologicznego Polski

MPZP – Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego

NSP – Narodowy Spis Powszechny

NZOZ – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej

OSP – Ochotnicza Straż Pożarna

PIT – Personal Income Tax = podatek dochodowy od osób fizycznych

PKW – Państwowa Komisja Wyborcza

POM – Pracowniczy Ośrodek Maszynowy

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

RPO – Regionalny Program Operacyjny

SP – Szkoła Podstawowa

SUiKZP – Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego

UM – Urząd Miejski